

Dovrefjell
nasjonalparkstyret

Møteinnkalling

Utvalg:	Dovrefjell nasjonalparkstyret
Møtested:	Teams
Dato:	13.02.2026
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

NB! Møtestart er kl 09:00 !!

Orienteringer:

- Rehabilitering Fundin dam
- Organisert ferdsel

[Bli med i møtet nå](#)

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 1/2026	Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen		
ST 2/2026	Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2120 - Bjørn Erik Heggvoll - Mari Randi Heggvoll		2024/9888
ST 3/2026	Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os		2024/10052
ST 4/2026	Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe		2024/10048
ST 5/2026	Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter		2025/5434
ST 6/2026	Uttalelse - konsesjon - ekspropriasjon - Sunndal - opprusting og utvidelse av Aura kraftverk - Statkraft Energi AS - Dovrefjell nasjonalparkstyre		2025/10783
ST 7/2026	Referatsaker		
RS 1/2026	Vedtak - statlig investering i egen merkevare - Norges nasjonalparker - Dovrefjell nasjonalparkstyre		2026/912
RS 2/2026	Høring - forslag til endringer i regelverket om miljø- og kulturmiljøkriminalitet - Dovrefjell nasjonalparkstyre		2025/12641
RS 3/2026	Oppstart - gjennomføring av tiltak - tiltaksplaner etter kvalitetsnormen for villrein - Knutshø - Snøhetta - Rondane villreinområder		2025/3029
RS 4/2026	Forespørsel - deltakelse - Dovrefjell nasjonalparkstyre - rådgivende utvalg - 2025 - 2027		2025/1502
RS 5/2026	Ny vurdering av samansetting - Dovrefjell nasjonalparkstyre - rådgivende utvalg - 2025 - 2027		2025/1502
ST 8/2026	Delegerte vedtak		
1/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - transport av ved og proviant - Orkeldalsvegen 679 - John Bjørndal-Volden		2025/11209
2/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Unndalsvegen 438 - Nils Erik Sandbløst		2025/13556
3/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Dovrevegen 3686 - Stein Kristian Strand		2025/13389
4/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Orkelsjøvegen 1358 - Tore Myran		2025/11215

5/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Unndalsvegen 450 - Even Gissinger	2025/11222
6/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - transport til bu ved Råtåsjøen - tilsyn / sanking av sau - Håkon Furuhoivde	2025/5257
7/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Vinstradalsvegen 2114 - Inger Mai Loe	2025/11211
8/2026	Delegert sak - dispensasjon - Flåman NR - snødekt mark - bu ved Kvittjønnan og Depltjønnan - Vegar Nystuen	2025/5998
9/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotsdalen LVO - snødekt mark - Åmotsdalsvegen 820 - Sturla Isbrekken	2025/7984
10/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - transport til bu ved Depltjønnan - Tommy Kristoffersen	2025/8390
11/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotsdalen LVO - snødekt mark - Hauasætra - Åmotsdalsvegen 1025 - Vigdis Irene Øvergård	2025/9748
12/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - transport til Vetlebekkhuset - Vidar Nyvoll	2025/8550
13/2026	Delegert sak - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - helikopter - snødekt mark - fangst og radiomerking av jerv - Norsk institutt for naturforskning NINA	2025/10779
14/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Tanglægervegen 494 - Ola Forbregd	2025/11220
15/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotsdalen LVO - snødekt mark - vedlikehold - Åmotsdalsvegen 830 - Johan Viggo Helge Jensen	2025/11250
16/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotsdalen LVO - snødekt mark - vedlikehold - Åmotsdalsvegen 850 - Ola Vammervold	2025/11248
17/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotsdalen LVO - snødekt mark - vedlikehold - Åmotsdalsvegen 849 - Harald Klevstuen Olsen	2025/11227
18/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotsdalen LVO - snødekt mark - vedlikehold - Åmotsdalsvegen 950 - Tore Wolden	2025/11212
19/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotsdalen LVO - snødekt mark - vedlikehold - Åmotsdalsvegen 870 - John Olav Duås	2025/11693
20/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Unndalsvegen 983 og 985 - Erik Gissinger	2025/13500

21/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - transport av proviant - Furuhovdsetra - Bård Furuhovde	2025/11425
22/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - transport av ved - gass - proviant - Tjønnglupvegen 863 - Øyvind Krokann Veskje	2025/9425
23/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Tjønnglupvegen 310 - Ståle Nøstberg	2025/9422
24/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - brensel og proviant - vedlikehold - Tjønnglupvegen 867 - Erik Solligård	2025/9753
25/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Dovrevegen 2802 - Øyvind Nysæter Sesshaugen	2025/11253
26/2026	Delegert sak - avslag - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Knutshø LVO - Hjerkin / Kongsvoll / Drivdalen LVO - snødekt mark - leting etter sau - Driva beitelag 1C	2025/13856
27/2026	Delegert sak - dispensasjon og avslag - Åmotan-Grøvdalen LVO - snødekt mark - Veggasetra - Dindalen - Kim Veggen	2025/11692
28/2026	Delegert sak - dispensasjon og avslag - Knutshø LVO - snødekt mark - transport av ved og proviant - tilsyn med seter - Gløtlægret - Halvard Brennodden	2025/11866
29/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Snøfjellstjønnevegen 804 - Pilbua - Halvor Hoel	2025/10334
30/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - vedlikehold - Snøfjellstjønnevegen 483 - Inge Ketil Hokseng	2025/11249
31/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Snøfjellstjønnevegen 552 - Sverre Reidar Storli	2025/11226
32/2026	Delegert sak - dispensasjon og avslag - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Snøfjellstjønnevegen 798 - Jørgen Torve	2025/11223
33/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - tilsyn med seter - Sætervegen 2091 - Per Eivind Husom	2025/11865
34/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Åmotan-Grøvdalen LVO - snødekt mark - Dindalsvegen 1301 - Kim Veggen	2025/13559
35/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Vinstradalsvegen 2122 - Jon Kristian Sørmo	2025/13554
36/2026	Trekking av tillatelse - mulighet til å søke om ny tillatelse - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin	2024/11964

	LVO m/ BV - organisert ferdsel - moskusguiding - VR Foto Knut Inge Røstad	
37/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - Unndalsvegen 160 - Ola Innerdal	2025/13376
38/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - vedlikehold - Snøfjellstjønnevegen 704 - Monica Mellemsæter	2025/11225
39/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - vedlikehold - Trøsaetervegen 588 - Einar Vik	2025/11218
40/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Dovrevegen 3688 - Håvard Nordheim	2025/13374
41/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Dovrevegen 2802 - Tore Gjønnes	2025/13470
42/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - Hjerkin LVO m/ BV - 2026 - snødekt mark - øvingsplan - øvelse B1 - kjentmannstur - Lesja - Brennhaug og Dombås Røde Kors Hjelpekorps	2024/9136
43/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Dovrevegen 2804 - Knut Olav Mellemsæter	2025/13715
44/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Dovrevegen 3684 - Ivar Håker	2025/13704
45/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Gottesvegen 108 - Ivar Håker	2025/13701
46/2026	Delegert sak - dispensasjon - Dovrefjell-Sunndalsfjella NP - snødekt mark - Bekkelægervegen 386 - Ola Gissingen	2025/11217
47/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - snødekt mark - seter på Storvollen - Sverre Oddløyken	2025/11427
48/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - Tanglægervegen 218 - Elin Sæteren	2025/11426
49/2026	Delegert sak - dispensasjon - Åmotan-Grøvdalen LVO - snødekt mark - Dindalsvegen 1275 - Erik Nerhoel	2025/13370
50/2026	Delegert sak - dispensasjon - Knutshø LVO - Flåman NR - snødekt mark - Sætervegen 1413 - Torstein Eide	2025/13780

ST 1/2026 Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden, valg av et medlem til å godkjenne protokollen

Arkivsaksnummer: 2024/9888-11

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 06.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	2/2026	13.02.2026

Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2120 - Bjørn Erik Heggvoll - Mari Randi Heggvoll

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder sitt vedtak datert 20.10.2025 om avslag på søknad om oppføring av platting på adresse Vinstradalsvegen 2120 i Knutshø landskapsvernområde, Oppdal kommune. Vedtaket er gjort med hjemmel i forvaltningsloven § 33.

Nasjonalparkstyret har behandlet søknad om oppføring av platting på en lovmessig måte, der kunnskap og overordna retningslinjer er lagt til grunn. Nasjonalparkstyret har vurdert innholdet i klagen i syv punkt, og mener at det ikke er forelagt nye eller vesentlige momenter som gir grunnlag for å omgjøre vedtak om avslag.

Klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

En eventuell videre oppfølging i saken vil ikke bli gjort før klagen er endelig behandlet hos klagemyndighet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Saksprotokoll - avslag - Knutshø LVO - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2120 - Bjørn Erik Heggvoll - Mari Randi Heggvoll
- 2 Innvilget - utsatt klagefrist - Knutshø LVO - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2120 - Bjørn Erik Heggvoll - Mari Randi Heggvoll
- 3 Klage på vedtak - Knutshø LVO - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2120 - Bjørn Erik Heggvoll - Mari Randi Heggvoll

Saksopplysninger

SNO gjennomførte i 2022 tilsyn på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Veslvonlægret ligger helt i enden av Vinstradalsvege i Oppdal kommune. Det ble registrert og rapportert at flere byggetiltak på Veslvonlægret knyttet til hytter/buer var gjennomført i strid med regelverket. Enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Tiltakshaverne fikk deretter et brev hvor det ble bedt om en tilbakemelding, det ble holdt et møte på Hjerkinna om byggetiltak og regelverk og etter dette mottok tiltakshaverne et brev om hvordan det ulovlige forholdet kunne rettes opp. Det ble opplyst at dette kunne gjøres enten ved å rive det ulovlige tiltaket eller sende søknad å prøve å få tiltaket godkjent i etterkant.

Søknad om tiltak ble mottatt den 9.9.2024. Nasjonalparkstyret behandlet søknaden i styremøte den 20.10.2025 samtidig med 3 andre søknader om plattinger i samme område. Det ble gitt avslag på søknaden om å oppføre platting på 45 kvm der begrunnelsen for avslaget var gitt i landskapsverdiene.

Nasjonalparkstyrets vedtak datert 20.10 ble påklaget av Frode Kvernød i Gaudalsadvokatene AS, på vegne av sine klienter, Irene Bøaset og Terje Strand. Klagen er ikke datert, men ble mottatt den 16.12.2025.

Klagen i sin helhet er lagt ved saken.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Nasjonalparkstyrets vedtekter 19.1.2024

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret. Når det klages på vedtak truffet

av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans.

Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Forvaltningsloven

§ 28 (vedtak som kan påklages, klageinstans)

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

(...)

§ 29 (klagefrist)

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

4. ledd: Vedkommende underinstans eller klageinstans kan i særlige tilfelle forlenge klagefristen før denne er utløpt.

§ 31 (oversitting av klagefrist)

Bestemmelsen sier at klagen kan tas under behandling selv om klagefristen er oversittet dersom:

a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller

b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd

§ 33 (saksforberedelsen i klagesak)

(...)

Underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31.

Vurdering

Advokat Frode Kvernød i Gauldalsadvokatene AS har sendt inn klage på sine klienters vegne som er tiltakshavere i saken. Klager er part med rettslig klageinteresse. Det ble innvilget utsatt klagefrist på 4 uker til den 16.12.2025, jf. e-post fra nasjonalparkforvalter datert 10.11.2025. Klagen er mottatt innen klagefristen.

Klagen gjelder vedtak om avslag på oppføring av platting på adresse Vinstradalsvegen 2120 i Knutshø landskapsvernområde. Dovrefjell nasjonalparkstyre gav avslag på søknaden i styremøte den 20.10.2025.

Klager viser til ulike forhold i sin klage og klagen har et visst omfang. Nasjonalparkforvalter mener det er hensiktsmessig å samle anførslene i punkter for deretter å kommentere disse. Kommentarerene står i kursiv. Klagen er vedlagt saksdokumentene.

1. Om tiltaket og formålet

Tiltaket gjelder en platting på ca. 45 m² som ligger direkte inntil hytteveggen på sør- og østsiden. Plattingen ligger på bakken, det er ikke foretatt sprengning eller større terrenginngrep, og den har lav høyde over terreng og uten rekkverk.

Terrenget rundt bygningen er bratt, ujevnt og steinete, noe som gjør adkomst og opphold krevende. Plattingen gir sikker og trygg inngang for barn, eldre og personer med nedsatt bevegelighet, bedrer fremkommelighet, og legger til rette for at hytta fortsatt kan brukes på en forsvarlig måte av eierene, uten at det medfører økt bygningsmasse eller endret brukstype.

Klager konstanterer at det ikke er uenighet om at tiltaket **ikke** representerer et teknisk inngrep eller tiltak.

Kommentar: Nasjonalparkstyret har ikke i saken som er påklaget skrevet at tiltaket ikke representerer et teknisk inngrep eller tiltak. Vi har i rammer for vurderinga vår sagt at en platting ikke faller inn under begrepet «tilbygg» og derfor ikke faller inn under verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser men at tiltaket må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Tiltaket på 45 kvm er uten tvil et tiltak. Vi mener at her må klager har misforstått det som står i saken. I vurderingene og avveiningene som gjøres vil det være formålet med vernet og nødvendigheten av tiltaket som legges til grunn. Dette er gjort i saken.

Vi kan ikke se at bildene som ligger i saken støtter anførselen om at terrenget rundt hytta er «bratt, ujevnt og steinete». Terrenget fremstår tvert imot som flatt og hytta har en grei tilgjengelighet slik vi vurderer det. Nødvendigheten av plattingen er derfor ikke innlysende.

2. Rettslig utgangspunkt – naturmangfoldloven § 48 første ledd

Klager anfører at det konkrete tiltaket oppfyller vilkårene i naturmangfoldlovens § 48 første ledd, første alternativ. Plattingen strider ikke mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene mer enn helt ubetydelig. I tillegg gjør hensynet til sikker og forsvarlig bruk av bygningen dispensasjon påkrevet.

Når begge vilkår anses oppfylt, tilsier bestemmelsen at dispensasjon kan gis, med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør det åpenbart uforsvarlig. Slike omstendigheter er ikke påvist i vedtaket. Omsøkt tiltak er beskjedent i omfang, knyttet til eksisterende bygning, gir ingen økning i bygningsvolum og vil i liten grad være synlig utover selve hyttetunet.

Klager viser til at plattingen har begrenset fysisk og visuell virkning og det ikke gjort tiltak som endrer landskapsformene. Visuelt fremstår plattingen som en del av byggets sokkel og ikke som et nytt frittstående element i landskapet. Fra normal avstand er det bygget, ikke plattingen, som dominerer inntrykket. Etter klagers syn er dette nettopp den typen mindre, tilpassede tiltak som § 48 åpner for når verneverdiene ikke påvirkes nevneverdig.

Kommentar: Vilrårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ at to kumulative vilkår må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne gis.

Selv om vilrårene for å gi en dispensasjon hadde vært vurdert oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon. Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette og spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Nasjonalparkstyret har lagt til grunn vilrårene for å kunne gi dispensasjon ikke er oppfylt i saken om oppføring av en platting på 45 kvm på Veslvonlæget. Vurdering av om vilrårene er oppfylt er en skjønnsmessig vurdering.

Graden av påvirkning avhenger av inngrepets størrelse og/eller hvor iøynefallende tiltaket er. Også en tillatelse for et mindre tiltak kan gi en uheldig presedensvirkning som gir en bit-for-bit-utvikling der påvirkningen av verneverdiene samlet påvirker verneverdiene.

Dispensasjonspraksisen for byggetiltak er streng. Tiltak som vurderes å ha begrenset eller liten nytteverdi, innvilges sjeldent. Vi er uenig i at en platting på 45 kvm i dette området er «beskjedent».

4. Landskapsvernet

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med natur- og kulturpreg. Vernet retter seg særlig mot nye tekniske inngrep, utbygging og endringer som innebærer vesentlige landskapsvirkninger.

Klager viser til at det står allerede flere bygninger på Veslvonlæget. Disse er den klart dominerende visuelle påvirkningen, ikke plattingene. Plattingen endrer ikke områdets karakter fra før til nå etter klagers oppfatning - bygningen fremstår fortsatt som en fritids-/jaktlytte innenfor en eksisterende hyttegren.

Plattingens areal er begrenset, den legges tett inntil eksisterende lytte, og tiltakshaverne har forutsatt bruk av materialer, farger og utforming som harmonerer med eksisterende bebyggelse og terreng. Det ligger derfor godt til rette for å stille eventuelle vilkår om utforming for å sikre minimal visuell effekt. Klager åpner videre for å tilpasse den omsøkte plattingen ytterligere med materialbruk og fargevalg slik at den i enda mindre grad skiller seg ut.

Klager mener tiltaket det er en mindre tilpasning av en allerede eksisterende bygning som ikke strider mot verneformålet som blant annet er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med natur- og kulturpreg.

Kommentar: Vi er enige med klager i at bygningene er den klart dominerende visuelle påvirkningen. Bygningers karakter og utseende er med på å prege et landskap, og tiltak som endrer en bygning visuelt, kan derfor påvirke landskapet. En platting på 45 kvm vil endre bygningen visuelt og påvirke landskapet. Ivaretagelse av et særpreget natur- og kulturlandskap er den del av verneformålet, og området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som kan virke inn på landskapets art eller karakter. Som det er vist til i saken har de tidligere jaktbuene på Veslvonlæget utviklet seg slik at de nå fremstår mer som lytter. En fortsatt utvikling i den retning vil på sikt kunne føre til at verneformålet ikke blir ivaretatt. Dette er omtalt i saken som førte frem til avslag.

Det er også i saken vist til at bygningene på Veslvonlægret ligger i et åpent høyfjellslandskap, noe som gjør tiltakene mere synlige enn om det hadde vært skog, knauser eller lignende som kunne ha dempet det visuelle inntrykket av plattingen.

5. Om påvirkning på villrein og naturmangfoldlovens §§ 8–12

Nasjonalparkstyret legger stor vekt på at bygningen ligger i et viktig kalvings- og trekkområde for villrein, og at all ytterligere tilrettelegging kan bidra til økt samlet belastning. Klager viser til at tiltaket ikke gir økning i brukskapasitet (ingen flere sengeplasser) og at omfanget av menneskelig tilstedeværelse bestemmes av hytta som sådan, ikke av om det er platting langs veggen eller ikke.

Klager mener det er ikke vist til kunnskap som konkret dokumenterer at små, bakkenære plattinger ved eksisterende hytter gir målbar eller nevneverdig tilleggsbelastning for villrein, utover den påvirkning som allerede følger av hytta og den etablerte bruken. Etter naturmangfoldloven § 8 skal beslutninger bygge på tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av aktuelle påvirkningsfaktorer. Her er koblingen til vårt tiltak svak.

Klager viser også til at samlet belastning må vurderes konkret. Klager legger til grunn at dette ikke innebærer at ethvert mindre tiltak automatisk skal avslås, men at man må vurdere om akkurat dette tiltaket bidrar merkbart til en allerede kritisk situasjon. Etter klagers syn må det kreves mer enn en praktisk tilrettelegging av inngangspartiet til en eksisterende hytte før vilkåret om «nevneverdig» påvirkning anses overskredet. Etter klagers syn er samlet belastning ikke tilstrekkelig konkret dokumentert til å begrunne avslag, særlig når tiltaket i seg selv anses å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

I vedtaket er det vist til at det er flere saker om bygg og tilrettelegging på Veslvonlægre, og at dette samlet kan gi et mer hyttepreget preg i området.

Fra klagers side savnes en konkret og etterprøvable vurdering av hvilke andre tiltak det siktes til (omfang, type tiltak, lokalisering), hvordan disse faktisk påvirker landskapsbildet, og hvilken marginal effekt vår omsøkte, småskala platting vil ha i dette bildet. Klager mener derfor at naturmangfoldlovens prinsipper er anvendt for strengt i vår sak, i strid med § 48 første ledd, som nettopp åpner for mindre tiltak som ikke påvirker verneverdiene i nevneverdig grad.

Kommentar: Nasjonalparkstyret har i saksvurderingen ikke lagt til grunn at platting og medfører en økt bruk av bygningen og heller ikke lagt villreinens bruk av området som en tungtveiende avslagsgrunn. Kunnskapen om naturmangfoldet i området og funksjonen området har i så måte, er likevel beskrevet og tatt hensyn til. Vurderingen er i hovedsak knyttet til landskapsverdiene og avslaget (jf. vedtak) er knyttet til landskapsverdiene og en bit-for-bit utvikling der helheten og landskapets særpreg kan bli påvirket på en uheldig måte.

De andre konkrete sakene det er vist til i saksfremlegget ble behandlet i samme styremøte og det er vist både til antall og til størrelsen på plattingene i disse sakene.

6. Presedensvirkninger, likebehandling og forholdet til eksisterende bruk

Veslvonlægre fremstår som et etablert hytte-/bebyggelsesområde med flere bygninger og installasjoner, noe som også fremgår av kartillustrasjonene i vedtaket.

I et slikt område kan det forventes en viss standard på utearealene rundt bygningene, herunder mindre plattinger som gir trygg og praktisk atkomst, særlig i et klima med betydelige snø- og isforhold. Omsøkt platting er nettopp begrunnet i behov for sikker og funksjonell bruk av hytta.

Avslaget er i hovedsak begrunnet i hensynet til presedens og en mulig fremtidig akkumulert effekt dersom «mange» får tilsvarende tillatelser. Klager mener dette er en for generell og hypotetisk begrunnelse og for liten vekt på konkret vurdering av det aktuelle tiltaket. Klager anfører:

- Vurderingen etter § 48 skal knytte seg til det konkrete tiltaket og den faktiske samlede belastningen slik situasjonen er og kan påregnes innen rimelige grenser.
- Presedensargumentet slik det er formulert, kunne i prinsippet brukes til å avslå nær sagt ethvert mindre tiltak, selv når det – slik som her – er erkjent at tiltaket ikke påvirker verneverdien nevneverdig.
- Dersom forvaltningsmyndigheten ønsker en mer restriktiv praksis generelt, bør dette håndteres gjennom justering av forvaltningsplan eller retningslinjer, ikke gjennom å avslå enkeltsaker som konkret sett tilfredsstillende vilkårene i § 48.
- Dersom andre tilsvarende tiltak i området er godkjent eller er etablert, tilsier hensynet til likebehandling at søknader om små, nøkterne plattinger ikke avslås uten solid saklig begrunnelse. Vedtaket inneholder ingen konkret sammenligning med praksis for tilsvarende tiltak i området.

Kommentar: Utgangspunktet for saken er at oppsynet i 2022 var i området og skrev en rapport. Saken er en oppfølging av ulovlighetene som oppsynet registrerte den gang. Det er vist til 3 tilsvarende omsøkte tiltak på Veslvonlægret hvor platting i størrelsesorden 40 -50 kvm er omsøkt. Også disse var en del av oppsynsrapporten fra 2022.

Når det gjelder likebehandling og sammenligning med praksis er det i vurderingene vist til andre tilsvarende søknader i samme område, Vinstradalsvegen 2114, 2116 og 2092. I samtlige saker ble det gitt avslag på omsøkte plattinger. Som klager viser til fremstår Veslvonlægret som et etablert hytte/og bebyggelsesområde, mens verneformålet er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap. Området er forøvrig ikke et fritidsbolig-område i KPA (kommuneplanens arealdel) men er vist som et LNF-område med hensynssone naturmiljø.

Nasjonalparkforvalter er enig i at det i større grad kunne vært synliggjort praksis i andre saker i samme område. Utfordringen er at Dovrefjell nasjonalparkstyre ikke har behandlet andre søknader om platting i Knutshø landskapsvernområde enn de 4 omtalte. Det er behandlet og gitt avslag på en platting i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark på østsida av E6 ved Hemtjønna. I Dalsida landskapsvernområde der nasjonalparkstyret også er forvaltningsmyndighet ble det i 2017 gitt tillatelse til plattinger på inntil 3 kvm i et område med buer ved Merrabotn. Utover dette er det lite praksis å vise til i Dovrefjellområdet. Men det er ingen tvil om at det er mange buer, hytter, naust og setre i Knutshø landskapsvernområde og i de andre verneområdene nasjonalparkstyret forvalter. I økende grad brukes også buer, naust og setre til fritidsformål. Vi er for øvrig ikke enig i at en platting på 45 kvm er «små, nøkterne plattinger», og har i saken også støttet oss til fylkeskommunens uttale gitt i de andre sakene på Veslvonlægret med tilsvarende tiltak

En forvaltningsplan har vanligvis ingen retningslinjer knyttet til tiltak eller aktiviteter som ikke er en del av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene. Nasjonalparkstyret mener vi har vurdert tiltaket konkret, også i forhold til presedens .

7. Sikkerhet og tilgjengelighet som momenter i vurderingen

Selv om vi primært påberoper § 48 første alternativ, peker klager også på at hensynet til sikkerhet og forsvarlig bruk av bygningen må tillegges vekt i vurderingen. Terrenget rundt hytta er ujevnt og stedvis bratt, med glatte og våte partier store deler av året.

Plattingen gir trygg atkomst og opphold, særlig for barn, eldre og personer med redusert funksjonsevne. Dette er i tråd med allmenne krav om sikkerhet og forsvarlig bruk av bygninger.

Etter klagers oppfatning burde disse momentene – kombinert med tiltakets beskjedne natur – ha trukket i retning av dispensasjon, eventuelt med vilkår, fremfor avslag.

På denne samlede bakgrunn fremsettes følgende påstand:

Vedtak av 20.10.2025 om avslag på søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved Vinstradalsvegen 2120 omgjøres og det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd for den omsøkte plattingen.

Kommentar: Plan- og bygningeloven er en lov som skal ivareta andre hensyn enn verneformålet. Nasjonalparkstyret har i saken vært svært konkret på hva som kan akspeteres av størrelse når det gjelder platting foran inngangsparti for å ivarta noen av de hensyn som klager viser til.

Nasjonalparkforvalter ser at klager er uenig i flere av skjønnsvurderingene som er gjort i saken som ledet frem til avslag. Vi mener vi har behandlet søknaden etter gjeldende regelverk og retningslinjer. Klager har ikke fremsatt nye momenter som ikke var kjent da søknaden ble avgjort i styremøtet den 20.oktober.

Nasjonalparkforvalter tilrår derfor at avslaget opprettholdes og at klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

8. Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om at vedtaket ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt å måtte fjerne plattingen nå, for eventuelt å kunne etablere en tilsvarende eller justert løsning på nytt dersom klagen tas til følge.

Kommentar: Nasjonalparkstyret viser til at søknaden har blitt behandlet som om platting ikke har blitt oppført. I saker der tiltaket allerede er iverksatt og det søkes om ettergodkjenning, vil det ikke være snakk om «utsatt iverksettelse» i den forstand forvaltningslovens § 42 oppstiller slik nasjonalparkforvalter forstår det.

Når vedtak om avslag på ettergodkjenning av et tiltak påklages, vil en oppfølging av det allerede gjennomførte tiltaket først skje etter en eventuell stadfestelse av avslaget. Først når/hvis vedtak om avslag er stadfestet, vil det medføre at det foreligger et ulovlig tiltak som tiltakshaver har en plikt til å rette opp, jf. naturmangfoldlovens § 69, 2.ledd.

Vi oppfatter derfor at denne praksisen imøtekommer klagers anmodning om «utsatt iverksettelse» i foreliggende sak.

Arkivsaksnummer: 2024/9888-4

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 08.10.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	29/2025	20.10.2025

Sak - Knutshø LVO - søknad om dispensasjon - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2120 - Bjørn Erik Heggvoll - Mari Randi Heggvoll

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Bjørn Erik og Mari Randi Heggvoll sin søknad om å bygge platting på 45 kvm i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2120 i Knutshø landskapsvernområde.

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Omsøkt platting på 45 kvm er fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet.

Vilkåret om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig vurderes ikke å være oppfylt og dispensasjon kan derfor ikke gis.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 20.10.2025

Behandling

Enstemmig som innstillinga.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Bjørn Erik og Mari Randi Heggvoll sin søknad om å bygge platting på 45 kvm i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2120 i Knutshø landskapsvernområde.

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Omsøkt platting på 45 kvm er fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet.

Vilkåret om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig vurderes ikke å være oppfylt og dispensasjon kan derfor ikke gis.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 356_1_123 - Søknad om dispensasjon fra LNF-formålet.pdf
- 2 Vedtak fra Oppdal bygdeallmenning.pdf
- 3 Protokoll fra villreinnemndsmøte 101024

Saksopplysninger

På Veslvonlægret i Knutshø landskapsvernområde (LVO) ligger det flere bygninger. Bygningene på Veslvonlægret har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet og/eller bygd om som moderne lavstandard fritidsboliger. Bygningene på Veslvonlægret ligger på gbnr 356/1 og Oppdal bygdeallmenning er grunneier. Området er vist som LNF i kommuneplanens arealdel.

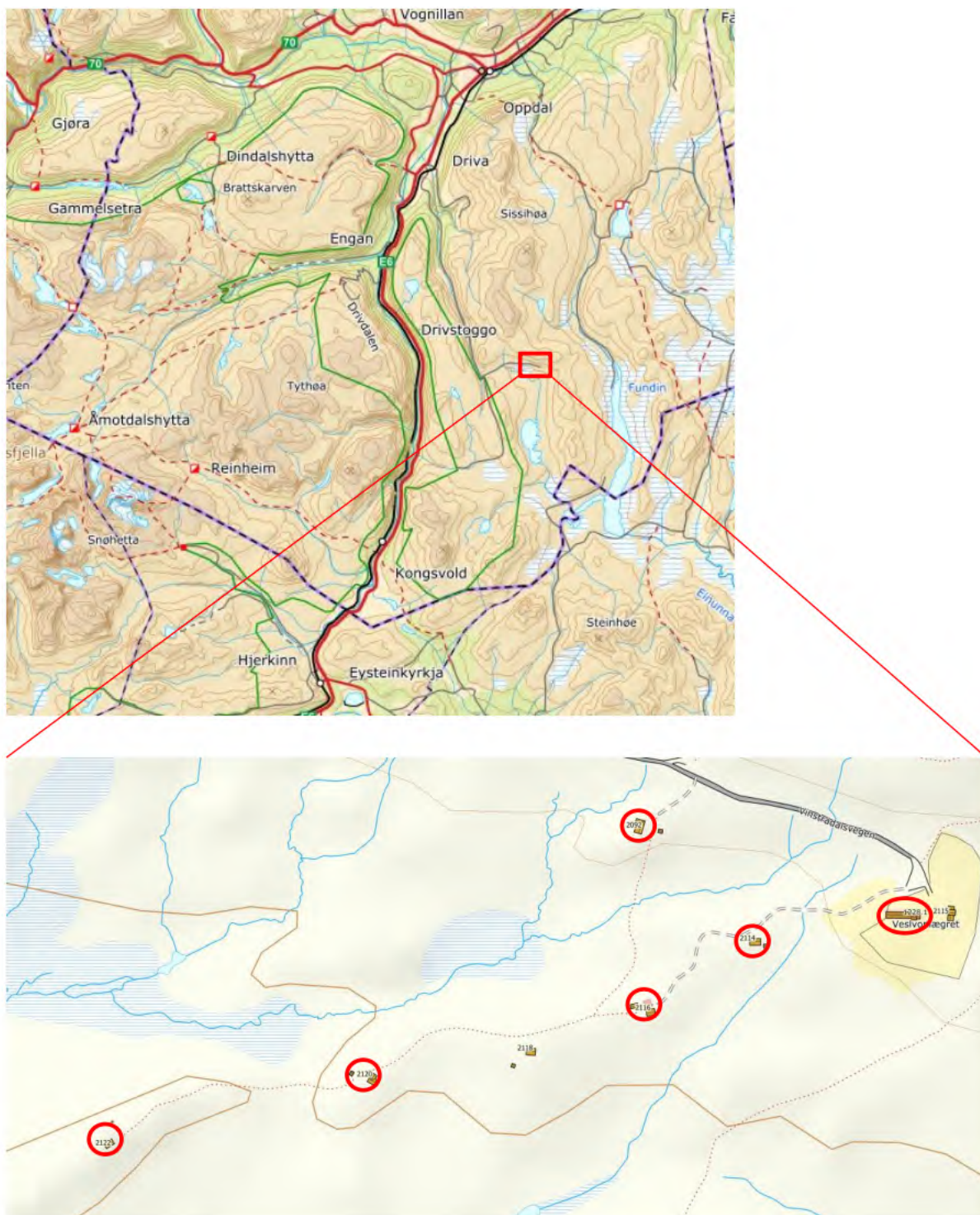

Fig 1: Veslvonlægret i Oppdal kommune.

SNO gjennomførte tilsyn i 2022 på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Det ble registrert og rapportert flere byggetiltak på Veslvonlægret som var gjennomført i strid med regelverket, enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Sekretariatet fulgte opp dette ved å sende ut et brev til tiltakshaverne. Disse ønsket et møte, og det ble avholdt et møte med de berørte, kommunen, grunneier (Oppdal bygdeallmenning) og sekretariatet på Hjerking i april 2024. Etter møtet ble det sendt ut et brev med orientering

om hvordan ulovlige byggetiltak kunne rettes opp. Det ble satt en frist til 9.september 2024 med å enten rette opp i ulovlige tiltak ved å rive eller sende søknad og prøve å få godkjent tiltaket i etterkant. Innen denne fristen mottok vi kun 1 søknad om byggetiltak.

Sekretariatet mente det var grunnlag for å avvente samtlige tilbakemeldinger/søknader for å kunne se tiltakene i sammenheng, da tiltakene er gjennomført på et avgrenset område og er av tilsvarende art. I mai 2025 hadde alle de berørte tiltakshaverne sent inn søknad om byggetiltak.

Dovre fjell nasjonalparkstyre har blitt muntlig orientert om tiltakene i styremøte den 17.juni 2024.

Søknad

I foreliggende sak søker tiltakshaver om å få oppført en platting i tilknytning til bygning på Veslvonlægret.

Tiltakshaver skriver: *«Da terrenget rundt hytta er leirholdig blir det fort bløtt og oppgått og platting gjør sitt til at vi ikke trenger å bruke så stort område. Plattingen ligger på bakken og det ble ikke utført graving eller terrenginngrep av noe slag.*

Plattingen er bygd langs sør og østveggen og den er 2,80 meter ut fra vegg. Totalt er plattingen 45 m2.

I hjørnet er plattingen 50 cm over bakken på grunn av terrenget og den er uten rekkverk. Oppføring av platting har ikke føre til økt bruk av hytta da fremkommeligheten styrer bruken og ikke standarden. Det er kort sesong med kjørbare vei. Vi kan ikke se at plattingen er til hinder for villrein, beitedyr og ferdsel av folk. På sommeren er veien åpen for allmennheten og mesteparten av ferdselen i området er dermed ikke av oss hytteeiere, men av friluftsfolk og turister.»

Fig 2: omsøkt platting Vinstradalsvegen 2120

Tiltaket er søkt gjennomført i en del av Knutshø villreinområde som er kartlagt både som barmarksbeite og som vinterbeite. Det ligger innenfor et sentralt kalvings- og oppvekstområde som er godt dokumentert ved plott fra GPS-merka dyr. Området ligger også innenfor trekkpassasje i Veslevonin med kryssing av vegen til Veslvonlægeret (ref: www.naturbase.no). Kvalitetsnorm for villrein, delnorm 3 viser at bygningene ligger i fokusområde (KN07), der utfordringene er knyttet til trekk. Området er pekt på som viktig for nord-sør trekket.

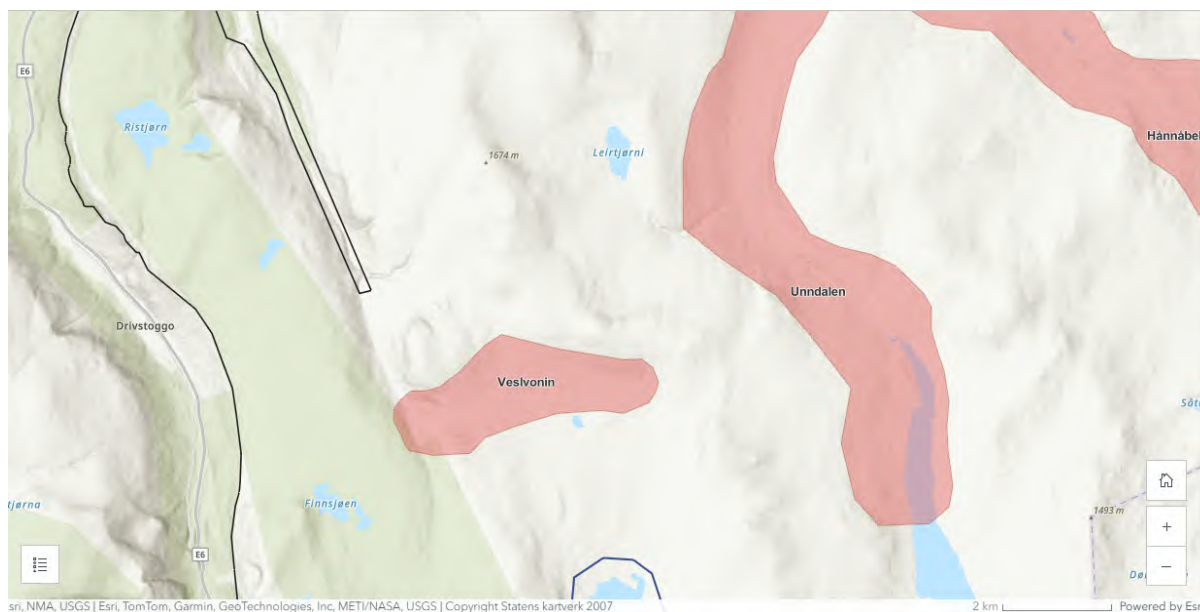

Fig 3: Fra kvalitetsnorm, delnorm 3 fokusområder KN07 Veslvonin, kartfortellinger (villrein.no)

Søknad har vært til uttale til villreinemda i Knutshø og Snøhetta. Trøndelag fylkeskommune har ikke hatt saken til uttale, men har uttalt seg til 3 andre tilsvarende saker på Veslvonlægret nå i 2025. Nasjonalparkforvalter legger til grunn at disse uttalene er like relevante i foreliggende sak og refereres til under.

Grunneier, Oppdal bygdealmenning, har godkjent tiltaket.

Villrennemda for Snøhetta og Knutshø gjorde følgende vedtak i møte den 11.10.2024:

Villreinnemnda foreslår at de får beholde en platting med mål på 1,5 x 2 m foran inngangspartiet. Dette for å unngå å dra inn skit og snø.

Fylkeskommunen i Trøndelag:

Fylkeskommunen vurderer at det er liten risiko for at det skal oppstå konflikt med automatisk fredede kulturminner i forbindelse med det omsøkte tiltaket.

Til det konkrete tiltaket skriver Fylkeskommunen følgende:

(..)

Vår vurdering er at behovet for platting kunne vært løst på en annen og mer nøktern og skånsom måte, som både imøtekommer noe av brukers behov og samtidig viderefører og bevarer landskapet.

Når det gjelder plassering og størrelse er det kanskje andre hytter i landskapsvernområdet som har løst dette på en god måte som man kan skjele til, dersom det skal gis tillatelse.

Uavhengig av dette bør tilpassing til terrenget og synlighet være styrende momenter. Ved å løfte plattingen opp fra terrenget og inn på bygningslivet, vil den virke monumental og være mer synlig enn om den legges ned på terrenget.

Når det gjelder størrelse, er et vanlig prinsipp å trekke seg inn fra hjørnet på bygningen, også dersom plattingen plasseres løsrevet fra bygningen nede på terrenget. Med tanke på

plassering kan en mindre platting etableres enten foran en del av bygningens langside eller kortsiden. Det bør ikke etableres rekkverk på plattingen, og det bør ikke gjennomføres noe terrenginngrep for å få til trinn ned fra inngangsrepos.

Material- og fargevalg bør også være et tema ved tiltak, da dette er med på å sette preg på fasadeuttrykket og landskapet. Det bør stilles krav om å benytte ordentlig trevirke fremfor standard trykkimpregnerte terrassebord. Plattingen bør forbli ubehandlet og få en naturlig patina fra vær og vind.

Tiltaket er allerede gjennomført. Søknaden dreier seg derfor om en ettergodkjenning av byggetiltak, men skal behandles som om det ikke er oppført. Dvs at de vurderinger som skal legges til grunn skal være tilsvarende de vurderingene en hadde gjort om tiltaket ikke allerede var blitt gjennomført.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Varige inngrep skal behandles av nasjonalparkstyret, jf delegeringsreglement for for Dovrefjell nasjonalparkstyre, vedtatt i møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 7.12.2015, revisjon 5.1.2017 sak DNPS 50/2016, revisjon 12.4.2021 sak DNPS 14/2021, revisjon 5.10.2022 sak 33/2022.

Verneformål – forskrift

§ 2

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

§ 3. Vernebestemmelser

1. Landskapet

- 1.1 Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, treslagskifte, sprøyting med kjemiske midler, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen

form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, plassering av campingvogner og bobiler, merking av stier, skilting, forurensning og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig

(...)

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- b. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.
- c. Tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

s. 87

I landskapsvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- Riving av seterbebyggelse.

I landskaps- og biotopvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger
- Tilbygg til eksisterende bygninger.
- Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningen må ha stått der ved vernetidspunktet.

s.89

Ombygging/utvidelse

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

Felles retningslinjer for bygninger i verneområdene

- a) Ordinære vedlikeholdsarbeider på eksisterende bygninger kan gjennomføres uten at planene forelegges forvaltningsmyndigheten.
- b) Uttak av torv til tak er søknadspliktig og behandles etter verneforskriftens § 4.
- c) Tillatelse til gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade kan påregnes gitt. Flytting av bygninger som en følge av naturskade skal vurderes særskilt ved hvert enkelt tilfelle, og skal ikke være i strid med verneformålet.
- d) Byggetiltak som er påkrevd for å tilfredsstille nye krav i medhold av annet lovverk skal vurderes imøtekommet, så lenge det ikke kommer i strid med verneformålet. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår til eventuell dispensasjon.
- e) Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene

Retningslinjer for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene:

- a) For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:
- b) Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- c) Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen skal tiltaket vurderes etter naturmangfoldloven, herunder de miljørettslige prinsippene nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. § 7.

Presedens

Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, fra Klima- og miljødepartementet 02.05.2015:

«I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene. Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedensvirkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andre vil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak.»

Vurdering

Rammer for vurderinga

Det er ingen spesifikke bestemmelser om platting i verneforskrift eller retningslinjer om dette i forvaltningsplan. Ihht verneforskriftens § 3 punkt 1.3 bokstav 3 kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til tilbygg etter søknad. Verneforskrift eller forvaltningsplan sier ikke noe om hva som er vurdert å være tilbygg.

Reglene i plan- og bygningsloven ivaretar andre hensyn enn reglene i verneforskrift. Det kan likevel være naturlig å se hen til dette regelverket når det gjelder bygningstekniske definisjoner. I plan- og bygningsloven er tilbygg forstått som en utvidelse av en bygnings grunnflate, selv om «tilbygg» ikke er definert i loven. I en tolkningsuttalelse fra kommunal- og distriktsdepartementet i 2017 står det:

«Hva som er tilbygg er ikke definert i lovverket. En normal forståelse av et tilbygg er for de fleste et tiltak som bygges på bakken som en utvidelse av eksisterende byggverk, reist ved siden av og i tilknytning til eksisterende bygg, og dermed medfører en utvidelse av bygningens grunnflate» Tolkningsuttalelse | Dato: 23.03.2017 fra kommunal- og distriktsdepartementet

Ifølge veileder på Direktoratet for byggkvalitet (DIBK) sine nettsider står det: *«For å kunne regnes som platting vil ikke høyden kunne være mer enn 0,5 meter over terrenget»* ([Hva er hva - veranda, terrasse eller balkong? - Direktoratet for byggkvalitet](#)).

Omsøkt tiltak ligger på terreng og er ikke mer enn 0,5 meter over terrenget. Tiltaket fremstår derfor som en platting. Forvalter vurderer at tiltaket ikke er omfattet av det som i vernebestemmelsene omtales som «tilbygg». Begrepet ombygging eller «bygge om» legger forvalter til grunn er endringer på eksisterende bygning innenfor bygningens grunnflate, slik som bytte av vinduer, takmaterialer. Ombygging kan også innebære større bygningsmessige endringer og oppgradering, jf. også byggordboka.

Etter dette legger forvalter til grunn at omsøkt tiltak må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48, første ledd, første alternativ: *"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."*

Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene i bestemmelsen må være oppfylt for at det skal kunne gis en dispensasjon. Selv om vilkårene for å gi en dispensasjon er oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon.

Vurdering av omsøkt tiltak, platting 45 kvm

Fritidsboligene på Veslvonlægrei har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet/bygd om til lavstandard fritidsboliger/hytter. Denne utviklingen vurderes å være negativ for verneformålet. Det er svært uheldig at byggetiltak gjennomføres for deretter å søke om tillatelse i etterkant. Alle som planlegger tiltak i verneområder plikter å sette seg inn i gjeldende regelverk før iverksetting.

Alle byggetiltak i verneområdene i utgangspunktet er forbudt. I tilfeller verneforskriftene har unntak fra dette forbudet gjelder det som hovedregel for nødvendige byggetiltak i forbindelse

med ulike nytteformål, for eksempel landbruksformål. Dovrefjell nasjonalparkstyre har også forvaltningspraksis på å tillate utedo der dette ikke finnes. Platting er ofte brukt for å legge til rette for et mer brukervennlig uteområde og noe som bygges for å optimalisere og utnytte bygningene og eiendommen/området rundt bygningen.

Plattinger rundt og i tilknytning til hytter og buer er slik nasjonalparkforvalter vurderer det ikke "nødvendige". En har likevel forståelse for at plattinger oppleves både praktisk og komfortabelt og derfor er ønskelig i tilknytning til hyttene.

I verneområdene føres det generelt en streng praksis med hensyn til byggetiltak, nettopp for å unngå nedbygging og for å unngå tiltak som vil være negative for verneverdiene både på kort og på lang sikt. Nasjonalparkforvalter kan forstå at enkeltvis plattinger av hytteeier oppleves som et bagatellmessig tiltak. Små eller enkeltvis tiltak vil ofte hver for seg ikke ha stor betydning for den samlede belastningen på naturmangfoldet. Over tid, og med summen av alle gjennomførte tiltak vil dette kunne bidra til nedbygging og et landskapsbilde som ikke er forenlig med verneformålet.

Bygningen ligger i et sentralt kalvingsområde og viktig trekkpassasje for villrein, og nasjonalparkforvalter vurderer at å legge til rette for ytterligere utvikling mot fritidsboliger og øvrige tiltak som støtter opp under en slik utvikling i viktige funksjonsområder for villreinen i Knutshø, ikke er ønskelig.

Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak. I foreliggende sak dreier søknaden seg om en fast installasjon.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig. NINA rapport 1019 (2015) om villreinens arealbruk i Knutshø, kvalitetsnorm for villrein, forvaltningsplan, Rapport «Kartlegging og skjøtsel av biologisk mangfold i kulturlandskapet innenfor verneområdene i Vinstradalen» J.B. Jordal nr. 7-2016, «Sårbarhetsvurderinger av viktige fuglelokaliteter» (2019 Kistefos Skogtjenester, u.off) gir kunnskap om ulike natur- og kulturverdier

Bygningene på Veslvonlægret ligger i nærheten av Vesvontjønnin som er et regionalt viktig område for våtmarksfugl. I tillegg til å ligge i et landskapsvernområde i et viktig trekkområde for villreinen er området en del av verneverdige kulturmiljøer og kulturlandskap som forteller viktige deler av Trøndelags historie («Mangfoldige Trøndelag»). Veslvonlægret ligger på ca 1200 moh i et åpent fjellhei terreng.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø. At det på Veslvonlægret allerede har skjedd en utvikling fra jaktbuer til lavstandard fritidsboliger, godtgjør ikke at denne utviklingen skal tillates å fortsette.

Byggetiltaket slik det er omsøkt setter preg på landskapet, særlig gjelder dette størrelsen. Tiltaket er i seg selv fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i natur- og kulturlandskapet. Det er flere søknader (totalt 4) om bygging av plattinger på Veslvonlægret som er til behandling i styremøtet. Flere av plattingene er i størrelsesorden 40-50 kvadratmeter.

Nasjonalparkforvalter vurderer at vilkåret i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ om å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig ikke er oppfylt og at dispensasjon ikke kan gis. Det tilrås derfor at det gis avslag på omsøkte tiltak.

En eventuell platting må løses på en mer skånsom måte. Tiltakshaver må være mer nøktern, særlig i forhold til størrelse. En mindre platting foran inngangsparti på terreng på inntil 5-6 kvm i større grad tilpasses det åpne landskapet og bevare dette.

Fra: Berge, Eirin[]
Sendt: 10.11.2025 12:04:00
Til: 'Ingebrigt Loe'[ingebrigt.loe@oppdal.com]
Kopi: Inger Mai
Loe[im.loe@oppdal.com];gjaros@oppdal.com[gjaros@oppdal.com];bjorn.heggvoll@oppdal.com[bjorn.heggvoll@oppdal.com];irene.boaseter@oppdal.com[irene.boaseter@oppdal.com];Svendsgard, Bernhard[bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no];Sem, Gunhild
Kirsti[gunhild.sem@statsforvalteren.no];
Tittel: SV: Utsettelse av klagefrist

Til Ingebrigt og Inger Mai Loe, Terje Strand og Irene Bøaseter, Gjert Arne Os og Marit Bjerkås, Mari og Bjørn Heggvoll.

Viser til e-post datert fredag 7.november angående utsettelse av klagefrist.

Dere fikk alle behandlet søknader om ulike byggetiltak i nasjonalparkstyrets møte den 20.10.2025. Vedtakene ble oversendt dere elektronisk den 28.10.2025 og jeg ser at Ingebrigt Loe leste dokumentet samme dag, dvs 28.10. I det oversendte dokumentet ble det opplyst om klagefrist og at den var 3 uker. Fristen dere har etter dette er derfor 18.november 2025.

Så søker dere alle om utsettelse av denne fristen på 4 uker, dvs til 16.12.2025 i e-posten av 7.november i samme e-post sendt fra Ingebrigt Loe.

Klagefristen på 3 uker er gitt ihht forvaltningslovens regler. Klagefristen sørger for at eventuelle motparter kan innrette seg etter vedtaket når klagefristen går ut og det ikke er satt fram noen klage, og den sørger for at forvaltningen kan avslutte behandlingen av saken. Forvaltningsloven § 29, 4.ledd åpner likevel for at vi kan forlenge klagefristen om det foreligger «særlige tilfelle». Det innebærer at en forlengelse skal gis i unntakstilfeller.

I en slik vurdering kan klagers situasjon, forvaltningens forhold, sakens betydning for den det gjelder og hensynet til dem som måtte være interessert i at saken blir endelig avgjort være forhold/hensyn som kan vektlegges.

Dere skriver at dere har mye reisevirksomhet og ikke har mulighet til å prioritere å få levert inn en klage innen den vanlige klagefristen på 3 uker. Og at dette gjør at dere ønsker å få utsatt klagefristen.

En klage skal først behandles forberedende i et styremøte i nasjonalparkstyret før den eventuelt sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Førstkommende styremøte er 4. – 5.desember 2025. En klage vil uansett ikke kunne forberedes til dette møtet. De forhold dere trekker frem som gjør at tiden ikke strekker til vurderes ikke å være «særlig tilfelle», samtidig ser vi at saken (vedtaket) har betydning for dere, da det dreier seg om byggetiltak som allerede er utført uten at det forelå tillatelse.

Med bakgrunn i dette forlenges klagefristen til 16.desember 2025. Det kan ikke påregnes ytterligere utsettelse av klagefristen.

En klage bør inneholde konkret hva dere klager over, hvilke endringer dere ønsker og hvilke begrunnelser klagen støtter seg til.
Vi vil orientere villreinnemd, kommunen og statsforvalteren om den utsatte klagefristen.

Når klagen er mottatt hos oss vil dere få en bekreftelse på dette, samt informasjon om videre saksgang.

Med vennlig hilsen

Eirin Berge
Nasjonalparkforvalter

Telefon: 915 38 046
E-postmottak: sfinpost@statsforvalteren.no
Web: <http://www.dovrefjell-sunndalsfjella.no> og
<http://www.nasjonalparkstyre.no/Dovrefjell/>

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Ingebrigt Loe <ingebrigt.loe@oppdal.com>
Sendt: fredag 7. november 2025 11:55
Til: Berge, Eirin <eirin.berge@statsforvalteren.no>
Kopi: Inger Mai Loe <im.loe@oppdal.com>; gjaros@oppdal.com;
bjorn.heggvoll@oppdal.com; irene.boaseter@oppdal.com
Emne: Utsettelse av klagefrist

> Hei Eirin.

>

> Søknad om utsettelse av klagefrist.

>

> Viser til tlf samtale tidligere i dag angående plattinger i Veslvonen. Vi ber om utsettelse på 1 mnd av klagefristen. Årsaken til dette er at de fleste av oss har mye jobbrelatert reisevirksomhet i høst, noe som gjør det vanskelig å prioritere klagesaken på så kort tid. Søknaden gjelder for Marit og Gjert Arne Os , Mari og Bjørn Heggvoll, Irene og Terje Strand, Inger Mai og Ingebrigt Loe.

> Vi beklager eventuelle ulemper dette måtte medføre.

>

> Med hilsen

> for de berørte parter i Veslvonen.

>

> Ingebrigt Loe

>

> Sendt fra min iPhone

Miljødirektoratet

Advokat Frode Kvernørød
Advokat Anna Th. Flatmo

Advokat Bjørn Hovstad

Sendes pr. e-post til
Dovrefjell nasjonalparkstyre: sfinpost@statsforvalteren.no

Stasjonsveien 11
Postboks 125
7291 STØREN
Tel: (+47) 72 43 02 00
post@gauldalsadvokatene.no
www.gauldalsadvokatene.no

Vår ref (bes oppgitt ved svar)

Deres ref
29/2025

Dato

Klage over vedtak – Knutshø LVO – avslag på søknad om dispensasjon for oppføring av platting ved Vinstradalsvegen 2120

Det vises til Dovrefjell nasjonalparkstyres vedtak av 20.10.2025, der søkers søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved bygningen på eiendommen Vinstradalsvegen 2120 (Veslvonlægeret) ble avslått med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Klagefristen er utsatt til **16.12.2025**.

På vegne av søker Mari Randi Heggvoll og Bjørn Erik Heggvoll (heretter benevnt **Klager**) inngis med dette rettidig klage over vedtaket.

Det legges til grunn at avslaget reelt er begrunnet som følger:

Byggetiltaket slik det er omsøkt setter preg på landskapet, særlig gjelder dette størrelsen. Tiltaket er i seg selv fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i natur- og kulturlandskapet. Det er flere søknader (totalt 4) om bygging av plattinger på Vesvonlægeret som er til behandling i styremøtet. Flere av plattingene er i størrelsesorden 40-50 kvadratmeter.

Nasjonalparkforvalter vurderer at vilkåret i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ om å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig ikke er oppfylt og at dispensasjon ikke kan gis. Det tilrås derfor at det gis avslag på omsøkte tiltak.

En eventuell platting må løses på en mer skånsom måte. Tiltakshaver må være mer nøktern, særlig i forhold til størrelse. En mindre platting foran inngangsparti på terreng på inntil 5-6 kvm i større grad tilpasses det åpne landskapet og bevare dette.

Det konstateres etter dette at det ikke er uenighet om at tiltaket **ikke** representerer «et teknisk inngrep eller tiltak» som går inn under forbudet i verneforskriftens § 3, pkt. 1.1

1. Kort om tiltaket og formålet

Tiltaket gjelder en platting på ca. 45 m² som ligger direkte inntil hytteveggen på sør- og østsiden. Plattingen ligger på bakken, det er ikke foretatt sprengning eller større terrenginngrep, og den har lav høyde over terreng og uten rekkverk.

Bakgrunnen for tiltaket er:

- Terreng rundt bygningen er bratt, ujevnt og steinete, noe som gjør adkomst og opphold krevende.
- Plattingen gir sikker og trygg inngang for barn, eldre og personer med nedsatt bevegelighet.
- Tiltaket legger til rette for at hytta fortsatt kan brukes på en forsvarlig måte av oss som eiere, uten at det medfører økt bygningsmasse eller endret brukstype.

Plattingen endrer ikke hyttas volum, bruksformål eller kapasitet, men gir et flatt og sikkert dekke der det ellers er vanskelig fremkommelighet.

2. Rettslig utgangspunkt – naturmangfoldloven § 48 første ledd

Etter naturmangfoldloven § 48 første ledd kan forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra vernevedtaket når tiltaket:

1. ikke strider mot vernevedtakets formål, og
2. ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig,

eventuelt dersom sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger også av naturmangfoldloven §§ 7–12 at prinsippene der skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet og fremgå av beslutningsgrunnlaget, herunder krav til kunnskapsgrunnlag (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vår anførsel er at det konkrete tiltaket oppfyller vilkårene i første alternativ: Plattingen strider ikke mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene mer enn helt ubetydelig. I tillegg gjør hensynet til sikker og forsvarlig bruk av bygningen dispensasjon påkrevet.

3. Klagens begrunnelse

3.1. Begrenset fysisk og visuell virkning

- Plattingen er et lavt, bakkenært tiltak som ligger kloss inntil eksisterende bygning. Den innebærer ikke økning i bygningens høyde, volum eller antall bygg.
- Terrenginngrepene er minimale; det er ikke etablert mur, fylling eller sprengning som endrer landskapsformene.
- Visuelt fremstår plattingen som en del av byggets sokkel og ikke som et nytt frittstående element i landskapet. Fra normal avstand er det bygget, ikke plattingen, som dominerer inntrykket.

Etter vårt syn er dette nettopp den typen mindre, tilpassede tiltak som § 48 åpner for når verneverdiene ikke påvirkes nevneverdig.

3.2. Landskapsvernet

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med natur- og kulturpreg. Vernet retter seg særlig mot nye tekniske inngrep, utbygging og endringer som innebærer vesentlige landskapsvirkninger.

I vårt tilfelle:

- Det står allerede flere bygninger på Veslvonlægeret. Disse er den klart dominerende visuelle påvirkningen, ikke plattingene
- Plattingen endrer ikke områdets karakter fra før til nå; bygningen fremstår fortsatt som en fritids-/jakt hytte innenfor en eksisterende hyttegren.
- Plattingen kan, dersom ønskelig, tilpasses ytterligere med materialbruk og fargevalg (f.eks. mørkere, matte materialer) slik at den i enda mindre grad skiller seg ut.

Klager kan dermed ikke se at tiltaket i realiteten bidrar til «videre utbygging» i strid med verneformålet; det er en mindre tilpasning av en allerede eksisterende bygning.

3.3. Om påvirkning på villrein og naturmangfoldlovens §§ 8–12

Nasjonalparkstyret legger stor vekt på at bygningen ligger i et viktig kalvings- og trekkområde for villrein, og at all ytterligere tilrettelegging kan bidra til økt samlet belastning.

Vi bestrider ikke at området er viktig for villrein, men mener at styret har overvurdert den konkrete effekten av vårt tiltak og ikke i tilstrekkelig grad knyttet vurderingen til plattingen som enkelttiltak:

1. **Ingen økning i brukskapasitet**
Plattingen gir ikke flere sengeplasser, ikke utvidet bygningsmasse og ikke ny infrastruktur (veg, parkering, strøm mv.). Omfanget av menneskelig tilstedeværelse bestemmes av hytta som sådan, ikke av om det er platting langs veggen eller ikke.
2. **Ingen dokumentasjon på merkbar tilleggsbelastning**
Det er ikke vist til kunnskap som konkret dokumenterer at små, bakkenære plattinger ved eksisterende hytter gir målbar eller nevneverdig tilleggsbelastning for villrein, utover den påvirkning som allerede følger av hytta og den etablerte bruken. Etter naturmangfoldloven § 8 skal beslutninger bygge på tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av aktuelle påvirkningsfaktorer. Her er koblingen til vårt tiltak svak.
3. **Samlet belastning må vurderes konkret**
Etter § 10 skal den samlede belastningen vurderes. Det innebærer ikke at ethvert marginalt tiltak automatisk skal avslås, men at man må vurdere om akkurat dette tiltaket bidrar merkbart til en allerede kritisk situasjon. Etter vårt syn må det kreves mer enn en praktisk tilrettelegging av inngangspartiet til en eksisterende hytte før vilkåret om «nevneverdig» påvirkning anses overskredet.

Klager mener derfor at naturmangfoldlovens prinsipper er anvendt for strengt i vår sak, i strid med § 48 første ledd, som nettopp åpner for mindre tiltak som ikke påvirker verneverdiene i nevneverdig grad.

3.4 Vilkårene for dispensasjon etter § 48 er oppfylt

Nasjonalparkstyret legger selv til grunn i vedtaket at omsøkt platting på 9 m²:

- ikke vil påvirke landskapsverdiene nevneverdig, og
- ikke vil stride mot verneformålet.

Dette er nettopp de to vilkårene naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ oppstiller for å kunne gi dispensasjon.

Når begge vilkår anses oppfylt, tilsier bestemmelsen at dispensasjon kan gis, med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør det åpenbart uforsvarlig. Slike omstendigheter er ikke påvist i vedtaket. Omsøkt tiltak er beskjedent i omfang, knyttet til eksisterende bygning, gir ingen økning i bygningsvolum og vil i liten grad være synlig utover selve hyttetunet.

Etter vår oppfatning har nasjonalparkstyret dermed lagt til grunn en rettslig og faktisk vurdering som taler tydelig for dispensasjon, men likevel trukket en konklusjon (avslag) som ikke følger av de premissene som er satt.

3.5 Uforholdsmessig vekt på hypotetiske presedensvirkninger

Avslaget er i hovedsak begrunnet i hensynet til presedens og en mulig fremtidig akkumulert effekt dersom «mange» får tilsvarende tillatelser.

Vi mener dette er en for generell og hypotetisk begrunnelse:

- Vurderingen etter § 48 skal knytte seg til det konkrete tiltaket og den faktiske samlede belastningen slik situasjonen er og kan påregnes innen rimelige grenser.
- Presedensargumentet slik det er formulert, kunne i prinsippet brukes til å avslå nær sagt ethvert mindre tiltak, selv når det – slik som her – er erkjent at tiltaket ikke påvirker verneverdiene nevneverdig.
- Dersom forvaltningsmyndigheten ønsker en mer restriktiv praksis generelt, bør dette håndteres gjennom justering av forvaltningsplan eller retningslinjer, ikke gjennom å avslå enkeltsaker som konkret sett tilfredsstillende vilkårene i § 48.

Klager anfører derfor at det er lagt for stor vekt på en generell og hypotetisk presedensbetraktning, og for liten vekt på konkret vurdering av det aktuelle tiltaket.

3.6 Mangelfull vurdering av samlet belastning og lokal tilpasning

I vedtaket er det vist til at det er flere saker om bygg og tilrettelegging på Veslvonlægre, og at dette samlet kan gi et mer hyttepreget preg i området.

Fra denne side savner man imidlertid en konkret og etterprøvbart vurdering av:

- hvilke andre tiltak det siktes til (omfang, type tiltak, lokalisering),
- hvordan disse faktisk påvirker landskapsbildet, og
- hvilken marginal effekt vår omsøkte, småskala platting vil ha i dette bildet.

Plattingens areal er begrenset, den legges tett inntil eksisterende hytte, og tiltakshaverne har forutsatt bruk av materialer, farger og utforming som harmonerer med eksisterende bebyggelse og terreng. Det ligger derfor godt til rette for å stille eventuelle vilkår om utforming for å sikre minimal visuell effekt.

Etter vårt syn er samlet belastning ikke tilstrekkelig konkret dokumentert til å begrunne avslag, særlig når tiltaket i seg selv anses å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

3.7 Likebehandling og forholdet til eksisterende bruk

Veslvonlægre fremstår som et etablert hytte-/bebyggelsesområde med flere bygninger og installasjoner, noe som også fremgår av kartillustrasjonene i vedtaket.

I et slikt område kan det forventes en viss standard på utearealene rundt bygningene, herunder mindre plattinger som gir trygg og praktisk atkomst, særlig i et klima med betydelige snø- og isforhold. Omsøkt platting er nettopp begrunnet i behov for sikker og funksjonell bruk av hytta.

Dersom andre tilsvarende tiltak i området er godkjent eller er etablert, tilsier hensynet til likebehandling at søknader om små, nøkterne plattinger ikke avslås uten solid saklig begrunnelse. Vedtaket inneholder ingen konkret sammenligning med praksis for tilsvarende tiltak i området.

4. Sikkerhet og tilgjengelighet som momenter i vurderingen

Selv om vi primært påberoper § 48 første alternativ, peker Klager også på at hensynet til sikkerhet og forsvarlig bruk av bygningen må tillegges vekt:

- Terrenget er ujevnt og stedvis bratt, med glatte og våte partier store deler av året.
- Plattingen gir trygg atkomst og opphold, særlig for barn, eldre og personer med redusert funksjonsevne. Dette er i tråd med allmenne krav om sikkerhet og forsvarlig bruk av bygninger.

Etter vår oppfatning burde disse momentene – kombinert med tiltakets beskjedne natur – ha trukket i retning av dispensasjon, eventuelt med vilkår, fremfor avslag.

5. Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om at vedtaket ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt å måtte fjerne plattingen nå, for eventuelt å kunne etablere en tilsvarende eller justert løsning på nytt dersom klagen tas til følge.

6. Påstand

På denne bakgrunn fremsettes følgende påstand:

1. Vedtak av 20.10.2025 om avslag på søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved Vinstradalsvegen 2120 omgjøres.
2. Det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd for den omsøkte plattingen.
3. Vedtaket gis utsatt iverksettelse inntil klagen er endelig avgjort.

Jeg ber om å bli orientert dersom nasjonalparkstyret ikke finner grunn til å ta klagen til følge, og om at saken i så fall oversendes klageinstansen for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Frode Kvernørød

Advokat

Epost: kvernrod@gauldalsadvokatene.no

Mobil: 91567232

Arkivsaksnummer: 2024/10052-14

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 06.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	3/2026	13.02.2026

Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder sitt vedtak datert 20.10.2025 om avslag på søknad om oppføring av platting på adresse Vinstradalsvegen 2116 i Knutshø landskapsvernområde, Oppdal kommune. Vedtaket er gjort med hjemmel i forvaltningsloven § 33.

Nasjonalparkstyret har behandlet søknad om oppføring av platting på en lovmessig måte, der kunnskap og overordna retningslinjer er lagt til grunn. Nasjonalparkstyret har vurdert innholdet i klagen i åtte punkt, og mener at det ikke er forelagt nye eller vesentlige momenter som gir grunnlag for å omgjøre vedtak om avslag.

Klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

En eventuell videre oppfølging i saken vil ikke bli gjort før klagen er endelig behandlet hos klagemyndighet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Saksprotokoll - dispensasjon og avslag - Knutshø LVO - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os
- 2 Innvilget - utsatt klagefrist - Knutshø LVO - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os
- 3 Klage på vedtak - Knutshø LVO - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os

Saksopplysninger

SNO gjennomførte i 2022 tilsyn på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Veslvonlægret ligger helt i enden av Vinstradalsvege i Oppdal kommune. Det ble registrert og rapportert at flere byggetiltak på Veslvonlægret knyttet til hytter/buer var gjennomført i strid med regelverket. Enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Tiltakshaverne fikk deretter et brev hvor det ble bedt om en tilbakemelding, det ble holdt et møte på Hjerkinns om byggetiltak og regelverk og etter dette mottok tiltakshaverne et brev om hvordan det ulovlige forholdet kunne rettes opp. Det ble opplyst at dette kunne gjøres enten ved å rive det ulovlige tiltaket eller sende søknad å prøve å få tiltaket godkjent i etterkant.

Søknad om tiltak ble mottatt den 8.5.2025. Nasjonalparkstyret behandlet søknaden i styremøte den 20.10.2025 samtidig med 3 andre søknader om plattinger i samme område. Det ble gitt avslag på søknaden om å oppføre platting på 9 kvm der begrunnelsen var gitt i at ut fra prinsippet om likebehandling og konkrete sannsynligheten for tilsvarende søknader, så ville flere plattinger av denne størrelsen samlet sett påvirke landskapsverdiene.

Nasjonalparkstyrets vedtak datert 20.10 ble påklaget av Frode Kvernørud i Gaudalsadvokatene AS, på vegne av sine klienter, Marit Bjerkås og Gjert Arne Os. Klagen er ikke datert, men ble mottatt den 16.12.2025.

Klagen i sin helhet er lagt ved saken.

Hjemmelsgrunnlag

Nasjonalparkstyrets vedtekter 19.1.2024

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret. Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans.

Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Forvaltningsloven

§ 28 (vedtak som kan påklages, klageinstans)

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

(...)

§ 29 (klagefrist)

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

4. ledd: Vedkommende underinstans eller klageinstans kan i særlige tilfelle forlenge klagefristen før denne er utløpt.

§ 31 (oversitting av klagefrist)

Bestemmelsen sier at klagen kan tas under behandling selv om klagefristen er oversittet dersom:

a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller

b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd

§ 33 (saksforberedelsen i klagesak)

(...)

Underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31.

Vurdering

Advokat Frode Kvernørud i Gauldalsadvokatene AS har sendt inn klage på sine klienters vegne som er tiltakshavere i saken. Klager er part med rettslig klageinteresse. Det ble innvilget utsatt klagefrist på 4 uker til den 16.12.2025, jf. e-post fra nasjonalparkforvalter datert 10.11.2025. Klagen er mottatt innen klagefristen.

Klagen gjelder vedtak om avslag på oppføring av platting på adresse Vinstradalsvegen 2120 i Knutshø landskapsvernområde. Dovrefjell nasjonalparkstyre gav avslag på søknaden i styremøte den 20.10.2025. Vedtaket som ble gjort i styremøte den 20.10 gjelder også riving av eksisterende utedo og oppføring av ny utedo. Klagen gjelder ikke delen av vedtaket om å tillate riving og oppføring av ny utedo, men kun avslaget på oppføring av omsøkt platting.

Klager viser til ulike forhold i sin klage og klagen har et visst omfang. Nasjonalparkforvalter mener det er hensiktsmessig å samle anførselene i punkter for deretter å kommentere disse. Kommentarerene står i kursiv. Klagen i sin helhet er vedlagt saksdokumentene.

1. Tiltaket og rettslig utgangspunkt – naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd.

Klager viser til at i vedtaket vurderer nasjonalparkstyret at en platting på 9 m² isolert sett ikke vil påvirke landskapsverdiene nevneverdig og heller ikke stride mot verneformålet. Likevel gis det avslag på dette tiltaket under henvisning til at summen av mange tilsvarende tiltak innenfor området kan gi et mer hyttepreget landskap og øke presset på verneområdet.

Klagers anførsel er at det konkrete tiltaket oppfyller vilkårene i første alternativ i naturmangfoldlovens § 48. Plattingen strider ikke mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene mer enn helt ubetydelig. Når begge vilkår anses oppfylt, tilsier bestemmelsen at dispensasjon kan gis, med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør det åpenbart uforsvarlig. I tillegg gjør hensynet til sikker og forsvarlig bruk av bygningen dispensasjon påkrevet.

Etter vår oppfatning har nasjonalparkstyret dermed lagt til grunn en rettslig og faktisk vurdering som taler tydelig for dispensasjon, men likevel trukket en konklusjon (avslag) som ikke følger av de premissene som er satt.

Kommentar: Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ at to kumulative vilkår må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne gis. Nasjonalparkstyret har vurdert at vilkårene for å kunne gi dispensasjon er tilstede, jf vurderingene i saken. Selv om vilkårene for å gi en dispensasjon er oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon. Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette og spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I en dispensasjonsvurdering skal også de miljørettslige prinsippene legges til grunn, i tillegg er det gitt retningslinjer fra overordnet myndighet (KLD) om vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldlovens § 48. Nasjonalparkstyret har konkret vurdert både presedens og de miljørettslige prinsippene.

2. Tiltaket har begrenset fysisk og visuell virkning

Klager peker på at plattingen er et lavt, bakkenært tiltak som ligger kloss inntil eksisterende bygning. Den innebærer ikke økning i bygningens høyde, volum eller antall bygg.

Terrenginngrepene er minimale; det er ikke etablert mur, fylling eller sprengning som endrer landskapsformene. Visuelt fremstår plattingen som en del av byggets sokkel og ikke som et nytt frittstående element i landskapet. Fra normal avstand er det bygget, ikke plattingen, som dominerer inntrykket. Etter klagers syn er dette nettopp den typen mindre, tilpassede tiltak som § 48 åpner for når verneverdiene ikke påvirkes nevneverdig.

Kommentar: Også en dispensasjon for mindre tiltak kan gi en uheldig presedensvirkning som gir en bit-for-bit-utvikling der påvirkningen av verneverdiene samlet og over tid kan være negative. Dispensasjonspraksisen for byggetiltak er streng. Tiltak som vurderes å ha begrenset eller liten nytteverdi, innvilges sjeldent.

3. Landskapsvernet

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med natur- og kulturpreg. Vernet retter seg særlig mot nye tekniske inngrep, utbygging og endringer som innebærer vesentlige landskapsvirkninger.

Det står allerede flere bygninger på Veslvonlægeret. Disse er den klart dominerende visuelle påvirkningen, ikke plattingene. Plattingen endrer ikke områdets karakter fra før til nå. Bygningen fremstår fortsatt som en fritids- /jakthytte innenfor en eksisterende hyttegrend.

Plattingens areal er begrenset (9 m²), den legges tett inntil eksisterende hytte, og tiltakshaverne har forutsatt bruk av materialer, farger og utforming som harmonerer med eksisterende bebyggelse og terreng. Det ligger derfor godt til rette for å stille eventuelle vilkår om utforming for å sikre minimal visuell effekt og for å tilpasses ytterligere med materialbruk og fargevalg slik at den i enda mindre grad skiller seg ut.

Klager kan dermed ikke se at tiltaket i realiteten bidrar til «videre utbygging» i strid med verneformålet; det er en mindre tilpasning av en allerede eksisterende bygning.

Kommentar: Ivaretagelse av et særpreget natur- og kulturlandskap er den del av verneformålet, og området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som kan virke inn på landskapets art eller karakter. Som det er vist til i saken har de tidligere jaktbuene på Veslvonlægret utviklet seg visuelt mot et hytteaktivt preg. En fortsatt utvikling i den retning vil på sikt kunne føre til at verneformålet ikke blir ivaretatt. Graden av påvirkning avhenger av inngrepets størrelse og/eller hvor iøynefallende tiltaket er. Likevel vil også en bit-for-bit utvikling der krav om likebehandling av tiltak av samme art, samlet og over tid kunne påvirke verneverdiene negativt.

4. Om påvirkning på villrein og naturmangfoldlovens §§ 8–12

Nasjonalparkstyret legger stor vekt på at bygningen ligger i et viktig kalvings- og trekkområde for villrein, og at all ytterligere tilrettelegging kan bidra til økt samlet belastning.

Plattingen gir ikke flere sengeplasser, ikke utvidet bygningsmasse og ikke ny infrastruktur (veg, parkering, strøm mv.). Omfanget av menneskelig tilstedeværelse bestemmes av hytta som sådan, ikke av om det er platting langs veggen eller ikke. Det er ingen økning i brukskapasitet.

Det er ikke vist til kunnskap som konkret dokumenterer at små, bakkenære plattinger ved eksisterende hytter gir målbar eller nevneverdig tilleggsbelastning for villrein, utover den påvirkning som allerede følger av hytta og den etablerte bruken. Etter naturmangfoldloven § 8 skal beslutninger bygge på tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av aktuelle påvirkningsfaktorer. Her er koblingen til vårt tiltak svak.

Kommentar: Nasjonalparkstyret har i saksvurderingen ikke lagt til grunn at platting medfører en økt bruk av bygningen og heller ikke lagt villreinens bruk av området som en tungtveiende avslagsgrunn. Kunnskapen om naturmangfoldet i området og funksjonen området har i så måte, er likevel beskrevet. Vurderingen er i hovedsak knyttet til landskapsverdiene og avslaget (jf. vedtak) er knyttet til en bit-for-bit utvikling der helheten og landskapets særpreg kan bli påvirket på en uheldig måte der krav om likebehandling tilsier at dispensasjon til søknad tilsvarende tiltak må gis.

5. Samlet belastning nml § 10. Lokal tilpassing.

Etter § 10 skal den samlede belastningen vurderes. Det innebærer ikke at ethvert marginalt tiltak automatisk skal avslås, men at man må vurdere om akkurat dette tiltaket bidrar merkbart til en allerede kritisk situasjon. Etter vårt syn må det kreves mer enn en praktisk tilrettelegging av inngangspartiet til en eksisterende hytte før vilkåret om «nevneverdig» påvirkning anses overskredet.

Klager mener derfor at naturmangfoldlovens prinsipper er anvendt for strengt i vår sak, i strid med § 48 første ledd, som nettopp åpner for mindre tiltak som ikke påvirker verneverdiene i nevneverdig grad.

I vedtaket er det vist til at det er flere saker om bygg og tilrettelegging på Veslvonlægre, og at dette samlet kan gi et mer hyttepreget preg i området.

Klager savner en konkret og etterprøvbar vurdering av hvilke andre tiltak det siktes til (omfang, type tiltak, lokalisering), hvordan disse faktisk påvirker landskapsbildet, og

Klager savner også en mer konkret vurdering av hvilken marginal effekt vår omsøkte, småskala platting vil ha i dette bildet. Etter vårt syn er samlet belastning ikke tilstrekkelig konkret dokumentert til å begrunne avslag, særlig når tiltaket i seg selv anses å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Kommentar: Vurderingen av samlet belastning omfatter vurdering av andre tiltak av samme art. Ved vurdering av platting som omsøkt på Veslvonlægret er det derfor sett hen til andre tilsvarende søknader som kan påvirke verneverdiene, både i samme området men også i verneområdene for øvrig. Det er i saken vist til 3 andre saker som var til behandling på samme tidspunkt (20.10.2025) i nasjonalparkstyret. Som omtalt i saken ligger alle disse hyttene/jaktbuene i et åpent høyfjellslandskap der det er lite vegetasjon og terrengformasjoner som «demper» de omsøkte tiltakene.

Naturmangfoldlovens § 10 er en av de tre miljørettslige prinsipper som skal vurderes i en sak som berører naturmangfold og ikke minst verneverdier. Vi mener vi har vurdert relevante og konkrete forhold også etter dette prinsippet.

6. Presedensvirkninger, forholdsmessighet og likebehandling

Avslaget er i hovedsak begrunnet i hensynet til presedens og en mulig fremtidig akkumulert effekt dersom «mange» får tilsvarende tillatelser. Klager mener dette er en for generell og hypotetisk begrunnelse. Vurderingen etter § 48 skal knytte seg til det konkrete tiltaket og den faktiske samlede belastningen slik situasjonen er og kan påregnes innen rimelige grenser.

Presedensargumentet slik det er formulert, kunne i prinsippet brukes til å avslå nær sagt ethvert mindre tiltak, selv når det – slik som her – er erkjent at tiltaket ikke påvirker verneverdiene nevneverdig.

Dersom forvaltningsmyndigheten ønsker en mer restriktiv praksis generelt, bør dette håndteres gjennom justering av forvaltningsplan eller retningslinjer, ikke gjennom å avslå enkeltsaker som konkret sett tilfredsstillende vilkårene i § 48.

Klager anfører derfor at det er lagt for stor vekt på en generell og hypotetisk presedensbetraktning, og for liten vekt på konkret vurdering av det aktuelle tiltaket.

Veslvonlægre fremstår som et etablert hytte-/bebyggelsesområde med flere bygninger og installasjoner, noe som også fremgår av kartillustrasjonene i vedtaket. I et slikt område kan det forventes en viss standard på utearealene rundt bygningene, herunder mindre plattinger som gir trygg og praktisk atkomst, særlig i et klima med betydelige snø- og isforhold. Omsøkt platting er nettopp begrunnet i behov for sikker og funksjonell bruk av hytta.

Dersom andre tilsvarende tiltak i området er godkjent eller er etablert, tilsier hensynet til likebehandling at søknader om små, nøkterne plattinger ikke avslås uten solid saklig begrunnelse. Vedtaket inneholder ingen konkret sammenligning med praksis for tilsvarende tiltak i området.

Kommentar: Når det gjelder likebehandling og sammenligning med praksis er det i vurderingene vist til andre tilsvarende søknader i samme område, Vinstradalsvegen 2114, 2120 og 2092 ble behandlet i samme styremøte. I samtlige saker ble det gitt avslag på omsøkte plattinger.

Nasjonalparkforvalter er enig i at det i større grad kunne vært synliggjort praksis i andre saker i samme område. Utfordringen er at Dovrefjell nasjonalparkstyre ikke har behandlet andre søknader om platting i Knutshø landskapsvernområde enn de 4 omtalte. Det er behandlet og gitt avslag på en platting i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark på østsida av E6 ved Hemtjønna. I Dalsida landskapsvernområde der nasjonalparkstyret også er forvaltningsmyndighet ble det i 2017 gitt tillatelse til plattinger på inntil 3 kvm i et område med buer ved Merrabotn. Utover dette er det lite praksis å vise til i Dovrefjellområdet. Men det er ingen tvil om at det er mange buer, hytter, naust og setre i Knutshø landskapsvernområde og i de andre verneområdene nasjonalparkstyret forvalter. I saksvurderingen er det lagt ved et kartutsnitt som skisserer omfanget av bygninger. I økende grad brukes også buer, naust og setre til fritidsformål.

Forvalter er for øvrig uenig i at fordi utviklingen fra jakthytter til lavstandard har fått skje, så berettiger dette et krav om standard knyttet til uteområdene.

7. Sikkerhet og tilgjengelighet som momenter i vurderingen, utforming av tiltaket

Selv om kalger primært påberoper § 48 første alternativ, peker Klager også på at hensynet til sikkerhet og forsvarlig bruk av bygningen må tillegges vekt. Terrenget er ujevnt og stedvis bratt, med glatte og våte partier store deler av året. Plattingen gir trygg atkomst og opphold, særlig for barn, eldre og personer med redusert funksjonsevne. Dette er i tråd med allmenne krav om sikkerhet og forsvarlig bruk av bygninger.

Etter klagers oppfatning burde disse momentene – kombinert med tiltakets beskjedne natur – ha trukket i retning av dispensasjon, eventuelt med vilkår, fremfor avslag.

Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø åpner for en mindre platting foran inngangspartiet. Trøndelag fylkeskommune, i uttalelser i tilsvarende saker, ikke har innvendinger knyttet til kulturminner, men peker på behovet for nøktern og skånsom utforming. Dette viser at fagmyndighetene ikke avviser enhver form for platting i området, men er opptatt av omfang og utforming.

Kommentar: Plan- og bygningeloven er en lov som skal ivareta andre hensyn enn verneformålet. Nasjonalparkstyret har i saken vært svært konkret på hva som kan akspeteres av størrelse når det gjelder platting foran inngangsparti for å ivarta noen av de hensyn som klager viser til. Dersom klager ønsker å søke på nytt om platting i tråd med

disse føringene, er det åpning for det. Nasjonalparkstyret har vurdert den konkrete innsendte søknaden med opplysninger og tegning og tatt stilling til den.

8. Klagers påstand

Nasjonalparkstyret har konstantert at vilkårene i naturmangfoldlovens 1. ledd, 1.alternativ er oppfylt. Avslaget er likevel begrunnet i generelle og hypotetiske presedens- og «sumvirknings»-hensyn, uten tilstrekkelig konkret dokumentasjon av hvordan dette enkelte tiltaket bidrar til en uakseptabel samlet belastning.

Tiltaket er beskjedent, godt tilpasset eksisterende bebyggelse og kan eventuelt underlegges vilkår for å sikre at det ikke gir uheldige virkninger for landskapsbildet.

Klagers påstand er at vedtaket om avslag på dispensasjon for etablering av platting på 9 m² ved hytta på Vinstradalsvegen 2116 omgjøres og det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ for oppføring av omsøkt platting, eventuelt med vilkår knyttet til utforming, materialbruk og farge.

Kommentar: Nasjonalparkforvalter ser at klager er uenig i skjønnsvurderingen som er gjort i saken som ledet frem til avslag og også mener det er lagt uforholdsmessig stor vekt på presedens og samla belastning av et beskjedent tiltak. Vi mener vi har behandlet søknaden etter gjeldende regelverk og retningslinjer også de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12. Klager har ikke fremsatt nye momenter som ikke var kjent da søknaden ble avgjort i styremøtet den 20.oktober.

Nasjonalparkforvalter tilrår derfor at avslaget opprettholdes og at klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

9. Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om at vedtaket ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt å måtte fjerne plattingen nå, for eventuelt å kunne etablere en tilsvarende eller justert løsning på nytt dersom klagen tas til følge.

Kommentar: Nasjonalparkstyret viser til at søknaden har blitt behandlet som om platting ikke har blitt oppført. I saker der tiltaket allerede er iverksatt og det søkes om ettergodkjenning, vil det ikke være snakk om «utsatt iverksettelse» i den forstand forvaltningslovens § 42 oppstiller slik nasjonalparkforvalter forstår det.

Når vedtak om avslag på ettergodkjenning av et tiltak påklages, vil en oppfølging av det allerede gjennomførte tiltaket først skje etter en eventuell stadfestelse av avslaget. Først når/hvis vedtak om avslag er stadfestet, vil det medføre at det foreligger et ulovlig tiltak som tiltakshaver har en plikt til å rette opp, jf. naturmangfoldlovens § 69, 2.ledd.

Alternativt hvis klager gis medhold og det gjøres et nytt enkeltvedtak, vil også dette kunne påklages av part i saken. Gis et nytt enkeltvedtak med vilkår vil det vanligvis gis en frist for gjennomføringen av tiltaket.

Arkivsaksnummer: 2024/10052-6

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 08.09.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	28/2025	20.10.2025

Sak - Knutshø LVO - dispensasjon - 2025 - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os

Innstilling fra forvalter

1. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Marit Bjerkås og Gjert Arne Os sin søknad om å bygge platting på 9 kvm i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2116 i Knutshø landskapsvernområde.

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Omsøkt platting vil isolert sett ikke påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot formålet. Begrunnelsen for avlaget er at den samla effekten av flere slike tiltak vil gi bygningsmassen et mer hytteaktig preg, bli godt synlig i det åpne landskapet og forringe verdier knyttet til landskapsverdiene.
2. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd 1.alternaiv får Marit Bjerkås og Gjert Arne Os dispensasjon til å rive eksisterende utedo og sette opp en ny utedo med plassering som vist i situasjonsplan i figur 2. Begrunnelsen er at tiltaket ikke vil medføre ny bygningsmasse og at det ut fra landskapsmessige hensyn er en fordel om bygningsmassen samles.

Følgende vilkår gjelder:

- Tiltaket (både riving og oppføring) skal være ferdigstilt innen 3 år fra vedtaksdato.
- Ny utedo skal oppføres på den plassen som er vist i situasjonsplan gitt i søknad, jf. figur 2 i saken.
- Ny utedo skal ha et bebygd areal (BYA)på maksimalt 2,25 kvm, mønehøyden skal være maksimalt 2,4 meter over terreng
- Oppføring av utedo skal ikke medføre terrenginngrep
- Fargesetting skal dempet jordfarge (brun, mørkegrå) og det skal ikke være hvite eller lyse kontrastfarger på dør/vindu

- Tak skal være ikke-reflekterende og det er ikke tillatt med innført torv (uttak av torv i verneområdet er søknadspliktig)
- Dispensasjon til riving og nyoppføring av utedo gjelder i 3 år fra vedtaks dato, og tiltak skal være ferdigstilt, inkl opprydding av bygningsmatererila mm innen dispensasjonens utløpsdato.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 20.10.2025

Behandling

Enstemmig som innstillinga.

Vedtak

1. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Marit Bjerkås og Gjert Arne Os sin søknad om å bygge platting på 9 kvm i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2116 i Knutshø landskapsvernområde.

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Omsøkt platting vil isolert sett ikke påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot formålet. Begrunnelsen for avlaget er at den samla effekten av flere slike tiltak vil gi bygningsmassen et mer hytteaktig preg, bli godt synlig i det åpne landskapet og forringe verdier knyttet til landskapsverdiene.

2. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd 1.alternaiv får Marit Bjerkås og Gjert Arne Os dispensasjon til å rive eksisterende utedo og sette opp en ny utedo med plassering som vist i situasjonsplan i figur 2. Begrunnelsen er at tiltaket ikke vil medføre ny bygningsmasse og at det ut fra landskapsmessige hensyn er en fordel om bygningsmassen samles.

Følgende vilkår gjelder:

- Tiltaket (både riving og oppføring) skal være ferdigstilt innen 3 år fra vedtaksdato.
- Ny utedo skal oppføres på den plassen som er vist i situasjonsplan gitt i søknad, jf. figur 2 i saken.

- Ny utedo skal ha et bebygd areal (BYA)på maksimalt 2,25 kvm, mønehøyden skal være maksimalt 2,4 meter over terreng
- Oppføring av utedo skal ikke medføre terrenginngrep
- Fargesetting skal dempet jordfarge (brun, mørkegrå) og det skal ikke være hvite eller lyse kontrastfarger på dør/vindu
- Tak skal være ikke-reflekterende og det er ikke tillatt med innført torv (uttak av torv i verneområdet er søknadspliktig)
- Dispensasjon til riving og nyoppføring av utedo gjelder i 3 år fra vedtaks dato, og tiltak skal være ferdigstilt, inkl opprydding av bygningsmaterierial mm innen dispensasjonens utløpsdato.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Knutshø LVO - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os
- 2 Uttalelse - Trøndelag fylkeskommune - Knutshø LVO - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os
- 3 Uttalelse - Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø - Knutshø LVO - oppføring av platting og uthus - Vinstradalsvegen 2116 - Marit Bjerkås - Gjert Arne Os
- 4 Sak 37 D 2024.pdf

Saksopplysninger

På Veslvonlægret i Knutshø landskapsvernområde (LVO) ligger det flere bygninger. Bygningene på Veslvonlægret har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet og/eller bygd om som moderne lavstandard fritidsboliger. Bygningene på Veslvonlægret ligger på gbnr 356/1 og Oppdal bygdeallmenning er grunneier. Området er vist som LNF i kommuneplanens arealdel.

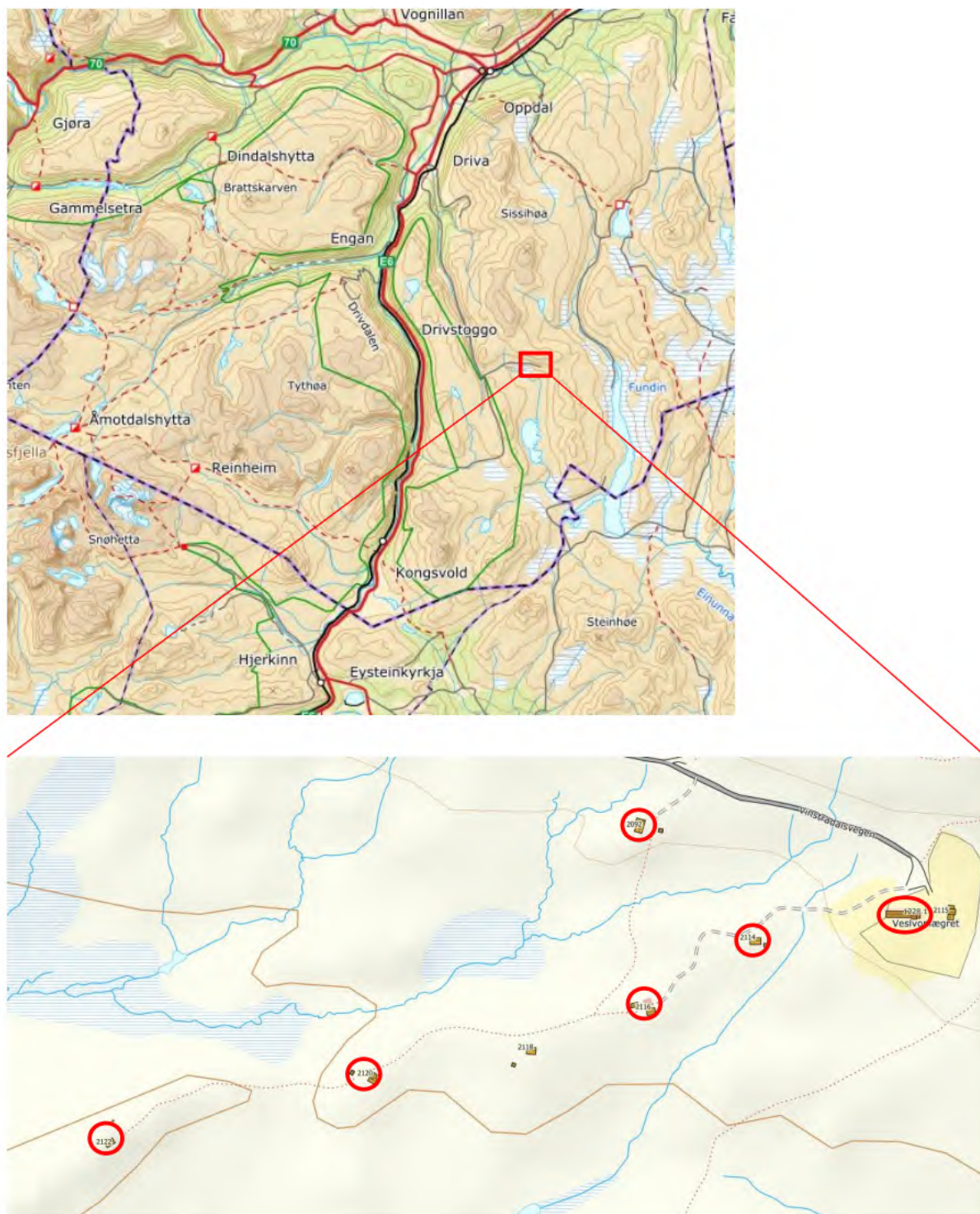

Fig 1: Veslvonlægret i Oppdal kommune.

SNO gjennomførte tilsyn i 2022 på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Det ble registrert og rapportert flere byggetiltak på Veslvonlægret som var gjennomført i strid med regelverket, enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Sekretariatet fulgte opp dette ved å sende ut et brev til tiltakshaverne. Disse ønsket et møte, og det ble avholdt et møte med de berørte, kommunen, grunneier (Oppdal bygdeallmenning) og sekretariatet på Hjerking i april 2024. Etter møtet ble det sendt ut et brev med orientering

om hvordan ulovlige byggetiltak kunne rettes opp. Det ble satt en frist til 9.september 2024 med å enten rette opp i ulovlige tiltak ved å rive eller sende søknad og prøve å få godkjent tiltaket i etterkant. Innen denne fristen mottok vi kun 1 søknad om byggetiltak.

Sekretariatet mente det var grunnlag for å avvente samtlige tilbakemeldinger/søknader for å kunne se tiltakene i sammenheng, da tiltakene er gjennomført på et avgrenset område og er av tilsvarende art. Pr mai 2025 hadde alle aktuelle tiltakshavere sendt inn søknad.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har blitt muntlig orientert om saken i styremøte den 17.juni 2024.

Søknad:

Det søkes om å «flytte» eksisterende utedo fra 1955 som ligger ca 27 meter fra hytta. Dette innebærer å rive den eksisterende utedoen og sette opp en ny en med samme størrelse, 1,5 x 1,5 meter og plassere den nye utedoen nærmere hytta. Tiltakshaverne skriver at ny plassering nærmere hytta vil ferdsele konsentreres på et mindre areal enn tidligere.

Tiltakshaver har ingen do inne i hytta i dag, og ifølge søknaden det vil kreve en komplisert ombygging for å installere en brukbar løsning. Tiltakshaver skriver også at en annen fordel med frittstående do er å unngå luktproblemer i hytta. Ifølge søker er det i Veslvonin realistisk med 5 måneder atkomst på barmark og tilhørende bruk. På vinterstid brukes hytta maks 1-2 turer. Med så kort brukstid ser de liten hensikt i å velge en løsning som f.eks gassforbrenning av avfallet. Tradisjonelt har vært, og er, en enkel utedo mest fornuftig løsning. Slik er det også for alle hyttene i området, og de aller fleste hytter i Oppdalsfjella søker.

I tillegg søkes det om å bygge en platting på ca 3 x 3 meter foran inngangspartiet på hytta, jf. situasjonsplan i figur 2

På Veslvonlægret 2116 er det oppført et uthus uten at dette er omsøkt. I søknaden skriver tiltakshaver at de er innforstått med at uthuset må fjernes.

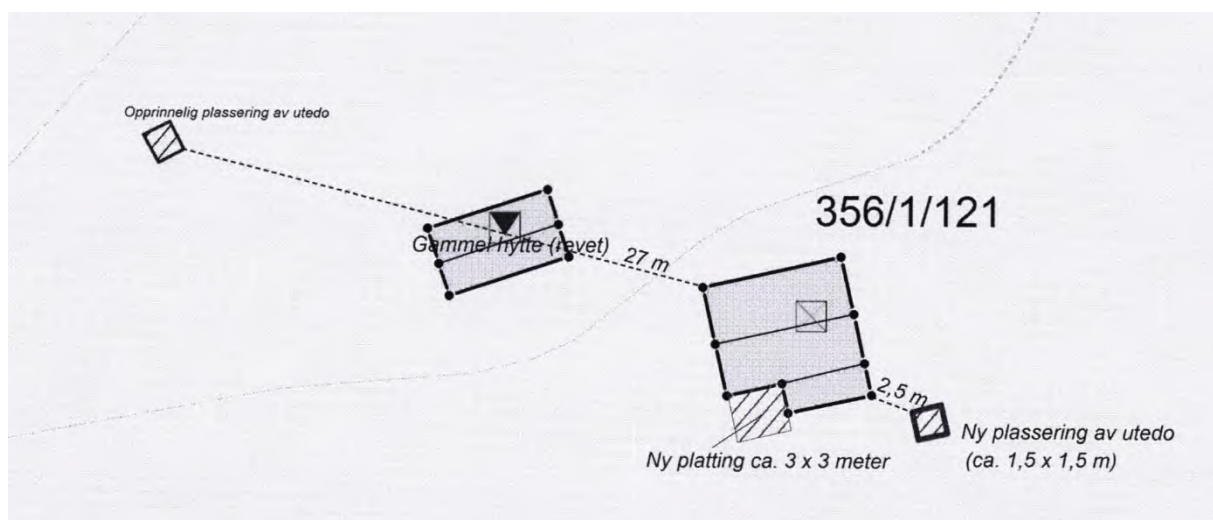

Fig 2: Situasjonsplan som viser omsøkt platting på 9 kvm og ny plassering av utedo på 2,05 kvm (fra søknad)

Fig. 3: Bilde tatt i 2022 som viser hytte og uthus. Uthuset skal rives.

Tiltakene er søkt gjennomført i en del av Knutshø villreinområde som er kartlagt både som barmarksbeite og som vinterbeite. Det ligger innenfor et sentralt kalvings- og oppvekstområde som blir brukt ofte og er godt dokumentert ved plott fra GPS-merka dyr. Området ligger også innenfor trekkpassasje i Veslvonin med kryssing av vegen til Veslvonlægeret (ref: www.naturbase.no). Kvalitetsnorm for villrein, delnorm 3 omtaler omtaler som fokusområde (KN07), der utfordringene er knyttet til trekk. Området er pekt på som viktig for nord-sør trekket.

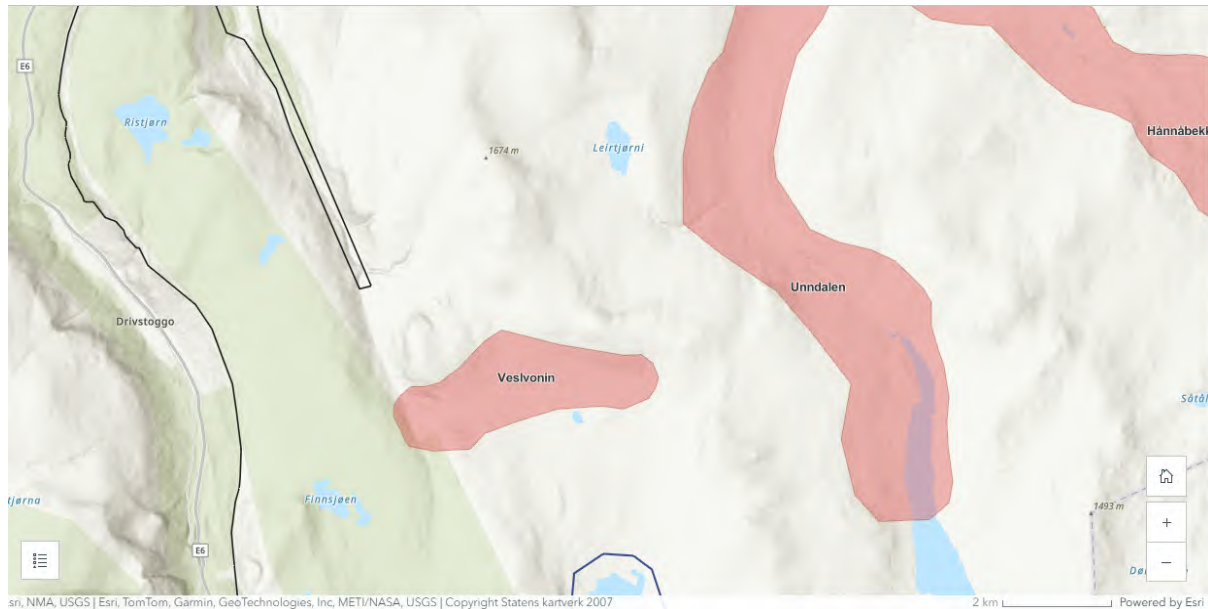

Fig 4: Fra kvalitetsnorm, delnorm 3 fokusområder, kartfortellinger (villrein.no)

Søknad er derfor sendt til uttale til villreinemda i Knutshø og Snøhetta. I tillegg er søknaden sendt til uttale til Trøndelag fylkeskommune, da det er vanlig praksis å samrå seg med kulturminnemyndigheten i byggesaker.

Villreinnemda sin uttale: Villreinnemda behandlet 3 saker om bygggetiltak på Veslvonlægeret i møte 8. juli 2025 i sak 48-2025. De har felles høringssvar for alle de tre sakene:

«Tilstandsklassifiseringen viser at Knutshø villreinområde har uønsket dårlig kvalitet. Den menneskelige ferdselen forstyrrer villreinen. Tilbygg og utvidelser av fritidsboliger kan tilrettelegge for økt overnattingskapasitet med påfølgende økt ferdsel inn i fjellområdene. Økt bruk av hyttene fører sannsynligvis også til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. I dette tilfellet er det ikke økt overnattingskapasitet og heller ikke standardheving på selve hytta. Men både utedo og platting øker bruksverdien til hytta, og vil nok ofte føre til at hytta blir mer brukt. En stor platting kan nok også i en del tilfeller gjøre det enklere å overnatte på plattingen enn på bakken (f.eks. i telt eller under en tarp).

Dersom en skal forbedre kvaliteten på villreinstammen bør en gjøre tiltak som gjør at villrein får bedre vilkår i stedet for å gi tillatelse til tiltak som kan ha negativ effekt på villrein. Tiltak som øker bruken av hyttene, bør derfor i utgangspunktet ikke få tillatelse eller eventuelt bli avgrensa mest mulig.

Nemnda vil ikke motsette seg oppføring av utedo. Nemnda har tidligere behandla en liknende sak. Der ble det konkludert med å avgrense størrelsen på plattingen til 1,5 x 2 meter

foran inngangspartiet, jf. sak 53-2024. Villreinnemnda mener plattingene skal begrenses til maks 3 m2 og kun foran inngangsparti.

For vurdering av saken vises det til vedlagte protokoll.»

Fylkeskommunen sin uttale:

«Når det gjelder plassering og størrelse er det kanskje andre hytter i landskapsvernområdet som har løst dette på en god måte som man kan skjele til, dersom det skal gis tillatelse. Uavhengig av dette bør tilpassing til terrenget og synlighet være styrende momenter. Ved å løfte plattingen opp fra terreng og inn på bygningslivet, vil den virke monumental og være mer synlig enn om den legges ned på terrenget.

Når det gjelder størrelse, er et vanlig prinsipp å trekke seg inn fra hjørnet på bygningen, også dersom plattingen plasseres løsrevet fra bygningen nede på terreng. Med tanke på plassering kan en mindre platting etableres enten foran en del av bygningens langside eller kortsiden. Det bør ikke etableres rekkverk på plattingen, og det bør ikke gjennomføres noe terrenginngrep for å få til trinn ned fra inngangsrepos.

Material- og fargevalg bør også være et tema ved tiltak, da dette er med på å sette preg på fasadeuttrykket og landskapet. Det bør stilles krav om å benytte ordentlig trevirke fremfor standard trykkimpregnerte terrassebord. Plattingen bør forbli ubehandlet og få en naturlig patina fra vær og vind.

Vi vurderer at utedo ikke vil negativt kunne påvirke landskapet, såfremt den får en utforming som står i stil med hyttebebyggelsen og ikke oppføres større enn nødvendig.»

Oppdal bygdeallmenning som er grunneier, har godkjent tiltakene.

I denne saken skal styret ta stilling til om det kan gis dispensasjon til søknad om platting på 9 kvm og ny utedo på 2,25 kvm. Platting er allerede oppført, jf. bilder, men plattingen som allerede er oppført er på ca. 25 kvm. Søknaden blir derfor å betrakte som en ettergodkjenning av et tiltak som allerede er gjennomført, men som skal reduseres i størrelse. Vurderinger som skal legges til grunn skal være tilsvarende de vurderingene en hadde gjort om tiltaket ikke allerede var blitt gjennomført.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Varige inngrep skal behandles av nasjonalparkstyret, jf delegeringsreglement for for Dovrefjell nasjonalparkstyre, vedtatt i møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 7.12.2015, revisjon 5.1.2017 sak DNPS 50/2016, revisjon 12.4.2021 sak DNPS 14/2021, revisjon 5.10.2022 sak 33/2022.

Verneformål – forskrift

§ 2

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

§ 3. Vernebestemmelser

1. *Landskapet*

- 1.1 Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, treslagskifte, sprøyting med kjemiske midler, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, plassering av campingvogner og bobiler, merking av stier, skilting, forurensning og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.
- Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig

(...)

- 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- b. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.
- c. Tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

s. 87

I landskapsvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- Riving av seterbebyggelse.

I landskaps- og biotopvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger
- Tilbygg til eksisterende bygninger.
- Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningen må ha stått der ved vernetidspunktet.

s.89

Ombygging/utvidelse

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

s.90

Felles retningslinjer for bygninger i verneområdene

- a) Ordinære vedlikeholdsarbeider på eksisterende bygninger kan gjennomføres uten at planene forelegges forvaltningsmyndigheten.
- b) Uttak av torv til tak er søknadspliktig og behandles etter verneforskriftens § 4.
- c) Tillatelse til gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade kan påregnes gitt. Flytting av bygninger som en følge av naturskade skal vurderes særskilt ved hvert enkelt tilfelle, og skal ikke være i strid med verneformålet.
- d) Byggetiltak som er påkrevd for å tilfredsstille nye krav i medhold av annet lovverk skal vurderes imøtekommet, så lenge det ikke kommer i strid med verneformålet. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår til eventuell dispensasjon.
- e) Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene

Retningslinjer for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene:

- a) For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:
- b) Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- c) Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen må søknaden også vurderes etter naturmangfoldloven, herunder de miljørettslige prinsippene

nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. § 7.

Presedens

Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, fra Klima- og miljødepartementet 02.05.2015:

«I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene. Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedensvirkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andrevil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak.

Vurdering

Rammer for vurderinga

Det er ingen spesifikke bestemmelser om platting i verneforskrift eller omtale i forvaltningsplan. Ihht verneforskriftens § 3 punkt 1.3 bokstav 3 kan forvaltningsmyndigheten gir tillatelse til tilbygg etter søknad. Verneforskrift eller forvaltningsplan sier ikke noe om hva som er vurdert å være tilbygg. Verneforskriftens bestemmelser åpner kun for nye bygninger i tilknytning til landbruk.

Reglene i plan- og bygningsloven ivaretar andre hensyn enn reglene i verneforskrift. Det kan likevel være naturlig å se hen til dette regelverket når det gjelder bygningstekniske definisjoner. I plan- og bygningsloven er tilbygg forstått som en utvidelse av en bygnings grunnflate, selv om «tilbygg» ikke er definert i loven. I en tolkningsuttalelse fra kommunal- og distriktsdepartementet i 2017 står det:

«Hva som er tilbygg er ikke definert i lovverket. En normal forståelse av et tilbygg er for de fleste et tiltak som bygges på bakken som en utvidelse av eksisterende byggverk, reist ved siden av og i tilknytning til eksisterende bygg, og dermed medfører en utvidelse av bygningens grunnflate» Tolkningsuttalelse | Dato: 23.03.2017 fra kommunal- og distriktsdepartementet

Ifølge veileder på Direktoratet for byggkvalitet (DIBK) sine nettsider står det: «For å kunne regnes som platting vil ikke høyden kunne være mer enn 0,5 meter over terrenget» ([Hva er hva - veranda, terrasse eller balkong? - Direktoratet for byggkvalitet](#)). Begrepet ombygging eller «bygge om» legger forvalter til grunn er endringer på eksisterende bygning innenfor bygningens grunnflate, slik som bytte av vinduer, takmaterialer. Ombygging kan også innebære større bygningsmessige endringer og oppgradering, jf. også byggordboka.

En søknad om bygging av platting innenfor verneområdet må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48, første ledd, første alternativ:

"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot

vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."

Verneforskriften åpner for tilbygg men utover dette ikke byggetiltak som ikke er knyttet til landbruksformål. Også søknad om utedo vurderes å måtte behandles i medhold av nml § 48 da det ikke er noen spesifikke dispensasjonshjemler i forskriften for et slikt tiltak.

Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene i bestemmelsen må være oppfylt for at det skal kunne gis en dispensasjon. Selv om vilkårene for å gi en dispensasjon er oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon.

Vurdering av omsøkt tiltak, platting på 9 kvm og utedo på 2,25 kvm

Fritidsboligene på Veslvonlægret har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet/bygd om til lavstandard fritidsboliger/hytter. Denne utviklingen vurderes å være negativ for verneformålet. Det er svært uheldig at byggetiltak gjennomføres for deretter å søke om tillatelse i etterkant. Alle som planlegger tiltak i verneområder plikter å sette seg inn i gjeldende regelverk før iverksetting.

Veslvonlægret ligger i sone uten tilrettelegging og inngrep.

Omsøkt platting ligger på terreng er uten rekkverk og størrelsen er opplyst å være 9 kvm. Det er i tillegg søkt om å rive eksisterende utedo og sette opp en ny utedo på 2,25 kvm nærmere hytta.

Alle byggetiltak i verneområdene i utgangspunktet er forbudt. I tilfeller verneforskriftene har unntak fra dette forbudet gjelder det som hovedregel for nødvendige byggetiltak i forbindelse med ulike nytteformål, for eksempel landbruksformål. Dovrefjell nasjonalparkstyre har forvaltningspraksis på å tillate utedo der dette ikke finnes.

Platting er ofte brukt for å legge til rette for et mer brukervennlig uteområde og noe som bygges for å optimalisere og utnytte bygningene og eiendommen/området rundt bygningen. Plattinger rundt og i tilknytning til hytter og buer er slik nasjonalparkforvalter vurderer det ikke "nødvendige". En har likevel forståelse for at plattinger oppleves både praktisk og komfortabelt og derfor er ønskelig i tilknytning til hyttene.

I verneområdene føres det generelt en streng praksis med hensyn til byggetiltak, nettopp for å unngå nedbygging og for å unngå tiltak som vil være negative for verneverdiene både på kort og på lang sikt. Små eller enkeltvis tiltak vil ofte hver for seg ikke ha stor betydning for verneverdiene. Over tid, og med summen av alle gjennomførte tiltak vil dette likevel kunne få stor betydning for landskapsbildet og andre verneverdier.

Bygningene på Veslvonlægret ligger i nærheten av Vesvontjønnin som er et regionalt viktig område for våtmarksfugl. I tillegg til å ligge i et landskapsvernområde i et viktig trekkområde for villreinen er området en del av verneverdige kulturmiljøer og kulturlandskap som forteller viktige deler av Trøndelags historie («Mangfoldige Trøndelag»). Veslvonlægret ligger på ca 1200 moh i et åpent fjellhei terreng.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med leveområdene til villreinen og et særpreget natur- og kulturlandskap. Bygningen hvor tiltakene er omsøkt ligger i et sentral kalvingsområde og viktig trekkpassasje for villrein. Den samla belastningen av forstyrrelser knyttet til biltrafikk,

campingturisme, fotturisme, sykling i tillegg til vannkraftreguleringer som påvirker villreinens arealutnyttelse er stor.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig. NINA rapport 1019 (2015) om villreinens arealbruk i Knutshø, kvalitetsnorm for villrein, forvaltningsplan, Rapport «Kartlegging og skjøtsel av biologisk mangfold i kulturlandskapet innenfor verneområdene i Vinstradalen» J.B. Jordal nr. 7-2016, «Sårbarhetsvurderinger av viktige fuglelokaliteter» (2019 Kistefos Skogtjenester, u.off) gir kunnskap om ulike natur- og kulturverdier.

Nasjonalparkforvalter er enig med søker om at det er hensiktsmessig at utedo og hytte ligger mer samlet, også av hensyn til landskapsbildet. Omsøkt utedo er av beskjedne størrelse og skal erstatte en utedo av tilsvarende størrelse og vil verken påvirke verneverdiene nevneverdig eller stride mot verneformålet, og føre-var prinsippet legges ikke til grunn. En utedo vurderes å være nødvendig og nasjonalparkstyret har praksis på å tillate oppføring av utedo der dette ikke finnes. Å rive eksisterende utedo og sette opp ny vurderes å ikke gi presedens utover den praksisen styret allerede har og medfører heller ikke en økning i den samlede bygningsmassen. At utedoen legges nærmere hytta vurderes som positivt for den samlede landskapspåvirkningen.

Det tilrås at det gis dispensasjon til riving av eksisterende utedo og oppføring av ny utedo på 2,25 kvm med plassering slik situasjonsplanen i fig. 2 viser. Dispensasjonen bør gis med vilkår om utforming slik som dempet fargevalg og ikke-reflekterende takmateriale. Det er ikke tillatt med innført torv på tak og uttak av torv i verneområdet er søknadspliktig. Naturmangfoldlovens § 12 ivaretas gjennom vilkår som settes.

En platting på 9 kvm vurderes å ikke påvirke landskapsverdiene nevneverdig eller stride mot verneformålet, og er isolert sett lite problematisk. Det ligger 6 hytter og en seter i dette området på Veslvonlægret (j. fig 1) i et åpent fjellheilandskap. I tillegg til foreliggende søknad er det 3 andre hytteeiere som har søkt om å få bygge platting på Veslvonlægret. Styret behandlet en søknad om platting i nasjonalparken i 2024 og gav avslag. I den saken ble det vist til de mange bygningene i Dovrefjellområdet, blant annet bygninger ved Tjønnglupen og Snøfjellstjønnin. Et landskapsvernområde er en mindre streng vernekategori enn nasjonalpark, men det er relevant å se på den samlede effekten av flere mindre, tilsvarende tiltak. Dette gjelder både i Knutshø landskapsvernområde men også i de øvrige verneområdene, da det er en relativt stor bygningsmasse i Dovrefjell-området.

Nasjonalparkforvalter kan forstå at enkeltvis plattinger av hytteeier oppleves som et bagatellmessig tiltak. I et natur- og kulturlandskap med jaktbuer og setre som i større grad enn tidligere brukes som hytte/til fritidsformål, vil tiltak som dreier bygningsmassen i retning av å gi et hyttaktig preg samlet bidra til en nedbygging og endring av landskapsbilde som ikke er forenlig med verneformålet. Nasjonalparkforvalter tilrår at det føres en restriktiv praksis når det gjelder en slik utvikling i landskapsvernområdet.

Nasjonalparkforvalter tilrår avslag på omsøkt platting på 9 kvm.

Nasjonalparkforvalter mener at dersom det skal bygges platting må denne være av begrenset størrelse, ikke større enn 5-6 kvm foran inngangspartiet. Den bør ligge på terrenget og trekke seg inn fra hjørnet på bygningen og flukte med bygningslivet, og skal være uten rekkverk.

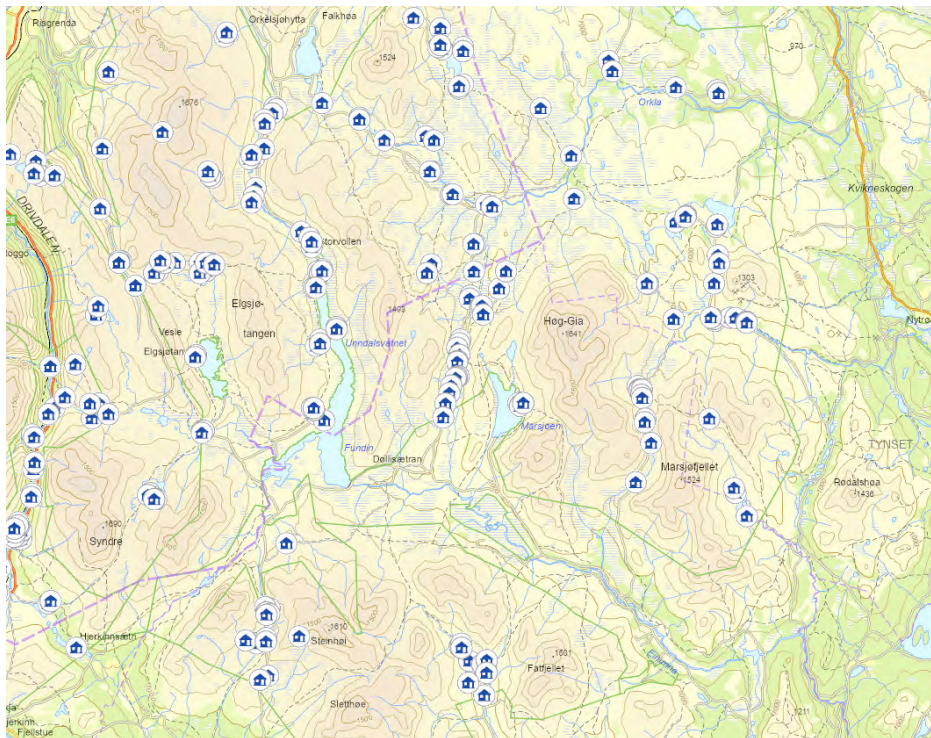

Fig 5. Kartutsnitt som viser bygninger og installasjoner Knutshø LVO (fra GIS-link)

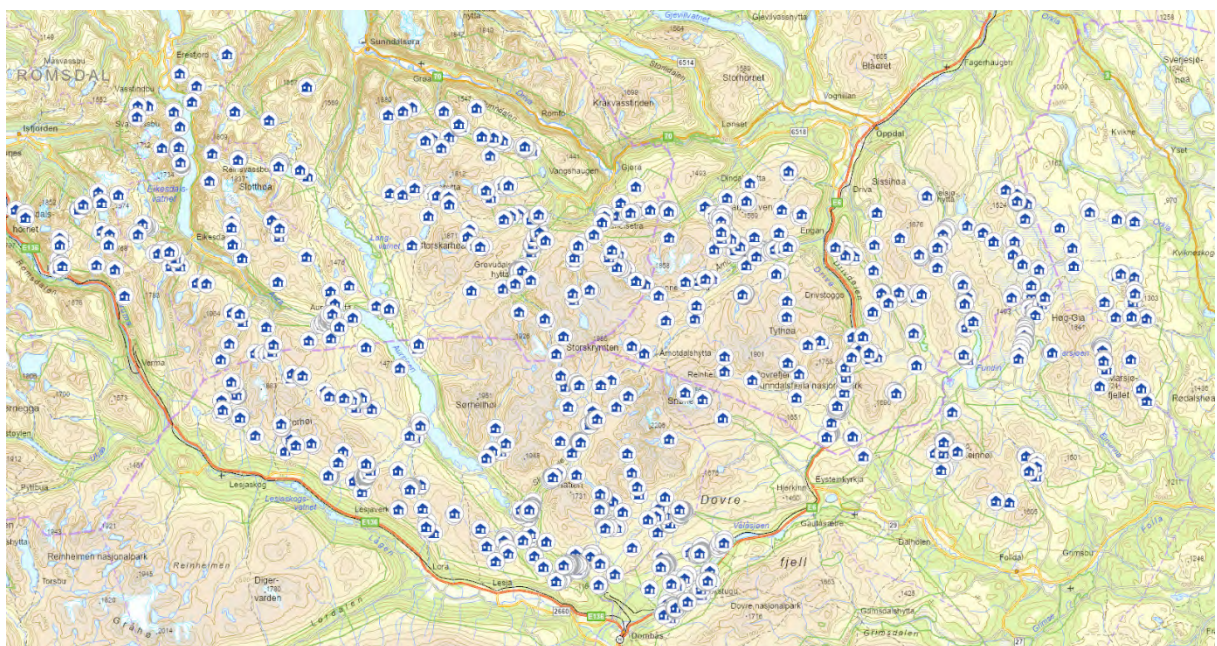

Fig 6: Kartutsnitt som viser bygninger og installasjoner i alle verneområdene Dovrefjell NPS forvalter (fra GIS-link)

Fra: Berge, Eirin[]
Sendt: 10.11.2025 12:04:00
Til: 'Ingebrigt Loe'[ingebrigt.loe@oppdal.com]
Kopi: Inger Mai
Loe[im.loe@oppdal.com];gjaros@oppdal.com[gjaros@oppdal.com];bjorn.heggvoll@oppdal.com[bjorn.heggvoll@oppdal.com];irene.boaseter@oppdal.com[irene.boaseter@oppdal.com];Svendsgard, Bernhard[bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no];Sem, Gunhild
Kirsti[gunhild.sem@statsforvalteren.no];
Tittel: SV: Utsettelse av klagefrist

Til Ingebrigt og Inger Mai Loe, Terje Strand og Irene Bøaseter, Gjert Arne Os og Marit Bjerkås, Mari og Bjørn Heggvoll.

Viser til e-post datert fredag 7.november angående utsettelse av klagefrist.

Dere fikk alle behandlet søknader om ulike byggetiltak i nasjonalparkstyrets møte den 20.10.2025. Vedtakene ble oversendt dere elektronisk den 28.10.2025 og jeg ser at Ingebrigt Loe leste dokumentet samme dag, dvs 28.10. I det oversendte dokumentet ble det opplyst om klagefrist og at den var 3 uker. Fristen dere har etter dette er derfor 18.november 2025.

Så søker dere alle om utsettelse av denne fristen på 4 uker, dvs til 16.12.2025 i e-posten av 7.november i samme e-post sendt fra Ingebrigt Loe.

Klagefristen på 3 uker er gitt ihht forvaltningslovens regler. Klagefristen sørger for at eventuelle motparter kan innrette seg etter vedtaket når klagefristen går ut og det ikke er satt fram noen klage, og den sørger for at forvaltningen kan avslutte behandlingen av saken. Forvaltningsloven § 29, 4.ledd åpner likevel for at vi kan forlenge klagefristen om det foreligger «særlige tilfelle». Det innebærer at en forlengelse skal gis i unntakstilfeller.

I en slik vurdering kan klagers situasjon, forvaltningens forhold, sakens betydning for den det gjelder og hensynet til dem som måtte være interessert i at saken blir endelig avgjort være forhold/hensyn som kan vektlegges.

Dere skriver at dere har mye reisevirksomhet og ikke har mulighet til å prioritere å få levert inn en klage innen den vanlige klagefristen på 3 uker. Og at dette gjør at dere ønsker å få utsatt klagefristen.

En klage skal først behandles forberedende i et styremøte i nasjonalparkstyret før den eventuelt sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Førstkommende styremøte er 4. – 5.desember 2025. En klage vil uansett ikke kunne forberedes til dette møtet. De forhold dere trekker frem som gjør at tiden ikke strekker til vurderes ikke å være «særlig tilfelle», samtidig ser vi at saken (vedtaket) har betydning for dere, da det dreier seg om byggetiltak som allerede er utført uten at det forelå tillatelse.

Med bakgrunn i dette forlenges klagefristen til 16.desember 2025. Det kan ikke påregnes ytterligere utsettelse av klagefristen.

En klage bør inneholde konkret hva dere klager over, hvilke endringer dere ønsker og hvilke begrunnelser klagen støtter seg til.
Vi vil orientere villreinnemd, kommunen og statsforvalteren om den utsatte klagefristen.

Når klagen er mottatt hos oss vil dere få en bekreftelse på dette, samt informasjon om videre saksgang.

Med vennlig hilsen

Eirin Berge
Nasjonalparkforvalter

Telefon: 915 38 046
E-postmottak: sfinpost@statsforvalteren.no
Web: <http://www.dovrefjell-sunndalsfjella.no> og
<http://www.nasjonalparkstyre.no/Dovrefjell/>

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Ingebrigt Loe <ingebrigt.loe@oppdal.com>
Sendt: fredag 7. november 2025 11:55
Til: Berge, Eirin <eirin.berge@statsforvalteren.no>
Kopi: Inger Mai Loe <im.loe@oppdal.com>; gjaros@oppdal.com;
bjorn.heggvoll@oppdal.com; irene.boaseter@oppdal.com
Emne: Utsettelse av klagefrist

> Hei Eirin.

>

> Søknad om utsettelse av klagefrist.

>

> Viser til tlf samtale tidligere i dag angående plattinger i Veslvonen. Vi ber om utsettelse på 1 mnd av klagefristen. Årsaken til dette er at de fleste av oss har mye jobbrelatert reisevirksomhet i høst, noe som gjør det vanskelig å prioritere klagesaken på så kort tid. Søknaden gjelder for Marit og Gjert Arne Os , Mari og Bjørn Heggvoll, Irene og Terje Strand, Inger Mai og Ingebrigt Loe.

> Vi beklager eventuelle ulemper dette måtte medføre.

>

> Med hilsen

> for de berørte parter i Veslvonen.

>

> Ingebrigt Loe

>

> Sendt fra min iPhone

Miljødirektoratet

Advokat Frode Kvernørød
Advokat Anna Th. Flatmo

Advokat Bjørn Hovstad

Sendes pr. e-post til
Dovrefjell nasjonalparkstyre: sfinpost@statsforvalteren.no

Stasjonsveien 11
Postboks 125
7291 STØREN
Tel: (+47) 72 43 02 00
post@gauldalsadvokatene.no
www.gauldalsadvokatene.no

Vår ref (bes oppgitt ved svar)

Deres ref
28/2025

Dato

Klage over vedtak – Knutshø LVO – avslag på søknad om dispensasjon for oppføring av platting ved Vinstradalsvegen 2116

Det vises til Dovrefjell nasjonalparkstyres vedtak av 20.10.2025, der søkers søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved bygningen på eiendommen Vinstradalsvegen 2116 (Veslvonlægeret) ble avslått med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Klagefristen er utsatt til **16.12.2025**.

På vegne av søker Marit Bjerkås og Gjert Arne Os (heretter benevnt **Klager**) inngis med dette rettidig klage over vedtaket.

Det legges til grunn at avslaget reelt er begrunnet som følger:

En platting på 9 kvm vurderes å ikke påvirke landskapsverdiene nevneverdig eller stride mot verneformålet, og er isolert sett lite problematisk. Det ligger 6 hytter og en seter i dette området på Veslvonlæget (j. fig 1) i et åpen fjellhei landskap. I tillegg til foreliggende søknad er det 3 andre hytteeiere som har søkt om å få bygge platting på Veslvonlæget. Styret behandlet en søknad om platting i nasjonalparken i 2024 og gav avslag. I den saken ble det vist til de mange bygningene i Dovrefjellområdet, blant annen bygninger ved Tjønnglupen og Snøfjellstjønnin. Et landskapsvernomsråde er en mindre streng vernekategori enn nasjonalpark, men det er relevant å se på den samla effekten av flere mindre, tilsvarende tiltak. Dette gjelder både i Knutshø landskapsvernomsråde men også i de øvrige verneomsrådene, da det er en relativt stor bygningsmasse i Dovrefjell-området.

Nasjonalparkforvalter kan forstå at enkeltvis plattinger av hytteeier oppleves som et bagatellmessig tiltak. I et natur- og kulturlandskap med jaktbuer og setre som i større grad enn tidligere brukes som hytte/til fritidsformål, vil tiltak som dreier bygningsmassen i retning av å gi et hyttaktig preg samlet bidra til en nedbygging og endring av landskapsbilde som ikke er forenlig med verneformålet. Nasjonalparkerforvalter tiltrår at det føres en restriktiv praksis når det gjelder en slik utvikling i landskapsvernomsrådet.

Nasjonalparkforvalter tiltrår avslag på omsøkt platting på 9 kvm.

Nasjonalparkforvalter mener at dersom det skal bygges platting må denne være av begrenset størrelse, ikke større enn 5-6 kvm foran inngangspartiet. Den bør ligge på terrenget og trekke seg inn fra hjørnet på bygningen og flukte med bygningslivet, og skal være uten rekkverk.

Det konstateres etter dette at det ikke er uenighet om at tiltaket ikke representerer «et teknisk inngrep eller tiltak» som går inn under forbudet i verneforskriftens § 3, pkt. 1.1

1. Kort om tiltaket og formålet

Tiltakshaverne søkte om dispensasjon for:

- etablering av en platting på ca. 9 m² inntil eksisterende hytte, og
- riving av eksisterende uthus/utedo og oppføring av nytt uthus av tilsvarende størrelse.

I vedtaket vurderer nasjonalparkstyret at en platting på 9 m² isolert sett ikke vil påvirke landskapsverdiene nevneverdig og heller ikke stride mot verneformålet. Likevel gis det avslag på dette tiltaket under henvisning til at summen av mange tilsvarende tiltak innenfor området kan gi et mer hyttepreget landskap og øke presset på verneområdet.

Denne klagen gjelder kun avslaget på platting.

2. Rettslig utgangspunkt – naturmangfoldloven § 48 første ledd

Naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernereglene når:

- tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål, og
- tiltaket ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

eventuelt dersom sikkerhetshensyn eller vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Det følger også av naturmangfoldloven §§ 7–12 at prinsippene der skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet og fremgå av beslutningsgrunnlaget, herunder krav til kunnskapsgrunnlag (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vår anbeførelse er at det konkrete tiltaket oppfyller vilkårene i første alternativ: Plattingen strider ikke mot verneformålet og påvirker ikke verneverdiene mer enn helt ubetydelig. I tillegg gjør hensynet til sikker og forsvarlig bruk av bygningen dispensasjon påkrevet.

3. Klagens begrunnelse

3.1. Begrenset fysisk og visuell virkning

- Plattingen er et lavt, bakkenært tiltak som ligger kloss inntil eksisterende bygning. Den innebærer ikke økning i bygningens høyde, volum eller antall bygg.
- Terrenginngrepene er minimale; det er ikke etablert mur, fylling eller sprengning som endrer landskapsformene.
- Visuelt fremstår plattingen som en del av byggets sokkel og ikke som et nytt frittstående element i landskapet. Fra normal avstand er det bygget, ikke plattingen, som dominerer inntrykket.

Etter vårt syn er dette nettopp den typen mindre, tilpassede tiltak som § 48 åpner for når verneverdiene ikke påvirkes nevneverdig.

3.2. Landskapsvernet

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med natur- og kulturpreg. Vernet retter seg særlig mot nye tekniske inngrep, utbygging og endringer som innebærer vesentlige landskapsvirkninger.

I vårt tilfelle:

- Det står allerede flere bygninger på Veslvonlægeret. Disse er den klart dominerende visuelle påvirkningen, ikke plattingene
- Plattingen endrer ikke områdets karakter fra før til nå; bygningen fremstår fortsatt som en fritids-/jakthytte innenfor en eksisterende hyttegrend.
- Plattingen kan, dersom ønskelig, tilpasses ytterligere med materialbruk og fargevalg (f.eks. mørkere, matte materialer) slik at den i enda mindre grad skiller seg ut.

Klager kan dermed ikke se at tiltaket i realiteten bidrar til «videre utbygging» i strid med verneformålet; det er en mindre tilpasning av en allerede eksisterende bygning.

3.3. Om påvirkning på villrein og naturmangfoldlovens §§ 8–12

Nasjonalparkstyret legger stor vekt på at bygningen ligger i et viktig kalvings- og trekkområde for villrein, og at all ytterligere tilrettelegging kan bidra til økt samlet belastning.

Vi bestrider ikke at området er viktig for villrein, men mener at styret har overvurdert den konkrete effekten av vårt tiltak og ikke i tilstrekkelig grad knyttet vurderingen til plattingen som enkelttiltak:

1. **Ingen økning i brukskapasitet**
Plattingen gir ikke flere sengeplasser, ikke utvidet bygningsmasse og ikke ny infrastruktur (veg, parkering, strøm mv.). Omfanget av menneskelig tilstedeværelse bestemmes av hytta som sådan, ikke av om det er platting langs veggen eller ikke.
2. **Ingen dokumentasjon på merkbar tilleggsbelastning**
Det er ikke vist til kunnskap som konkret dokumenterer at små, bakkenære plattinger ved eksisterende hytter gir målbar eller nevneverdig tilleggsbelastning for villrein, utover den påvirkning som allerede følger av hytta og den etablerte bruken. Etter naturmangfoldloven § 8 skal beslutninger bygge på tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av aktuelle påvirkningsfaktorer. Her er koblingen til vårt tiltak svak.

3. Samlet belastning må vurderes konkret

Etter § 10 skal den samlede belastningen vurderes. Det innebærer ikke at ethvert marginalt tiltak automatisk skal avslås, men at man må vurdere om akkurat dette tiltaket bidrar merkbart til en allerede kritisk situasjon. Etter vårt syn må det kreves mer enn en praktisk tilrettelegging av inngangspartiet til en eksisterende hytte før vilkåret om «nevneverdig» påvirkning anses overskredet.

Klager mener derfor at naturmangfoldlovens prinsipper er anvendt for strengt i vår sak, i strid med § 48 første ledd, som nettopp åpner for mindre tiltak som ikke påvirker verneverdiene i nevneverdig grad.

3.4 Vilåårene for dispensasjon etter § 48 er oppfylt

Nasjonalparkstyret legger selv til grunn i vedtaket at omsøkt platting på 9 m²:

- ikke vil påvirke landskapsverdiene nevneverdig, og
- ikke vil stride mot verneformålet.

Dette er nettopp de to vilåårene naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ oppstiller for å kunne gi dispensasjon.

Når begge vilåår anses oppfylt, tilsier bestemmelsen at dispensasjon kan gis, med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør det åpenbart uforsvarlig. Slike omstendigheter er ikke påvist i vedtaket. Omsøkt tiltak er beskjedent i omfang, knyttet til eksisterende bygning, gir ingen økning i bygningvolum og vil i liten grad være synlig utover selve hyttetunet.

Etter vår oppfatning har nasjonalparkstyret dermed lagt til grunn en rettslig og faktisk vurdering som taler tydelig for dispensasjon, men likevel trukket en konklusjon (avslag) som ikke følger av de premissene som er satt.

3.5 Uforholdsmessig vekt på hypotetiske presedensvirkninger

Avslaget er i hovedsak begrunnet i hensynet til presedens og en mulig fremtidig akkumulert effekt dersom «mange» får tilsvarende tillatelser.

Vi mener dette er en for generell og hypotetisk begrunnelse:

- Vurderingen etter § 48 skal knytte seg til det konkrete tiltaket og den faktiske samlede belastningen slik situasjonen er og kan påregnes innen rimelige grenser.
- Presedensargumentet slik det er formulert, kunne i prinsippet brukes til å avslå nær sagt ethvert mindre tiltak, selv når det – slik som her – er erkjent at tiltaket ikke påvirker verneverdiene nevneverdig.
- Dersom forvaltningsmyndigheten ønsker en mer restriktiv praksis generelt, bør dette håndteres gjennom justering av forvaltningsplan eller retningslinjer, ikke gjennom å avslå enkeltsaker som konkret sett tilfredsstillende vilåårene i § 48.

Klager anfører derfor at det er lagt for stor vekt på en generell og hypotetisk presedensbetraktning, og for liten vekt på konkret vurdering av det aktuelle tiltaket.

3.6 Mangelfull vurdering av samlet belastning og lokal tilpasning

I vedtaket er det vist til at det er flere saker om bygg og tilrettelegging på Veslvonlægre, og at dette samlet kan gi et mer hyttepreget preg i området.

Fra denne side savner man imidlertid en konkret og etterprøvbart vurdering av:

- hvilke andre tiltak det siktes til (omfang, type tiltak, lokalisering),
- hvordan disse faktisk påvirker landskapsbildet, og
- hvilken marginal effekt vår omsøkte, småskala platting vil ha i dette bildet.

Plattingens areal er begrenset (9 m²), den legges tett inntil eksisterende hytte, og tiltakshaverne har forutsatt bruk av materialer, farger og utforming som harmonerer med eksisterende bebyggelse og terreng. Det ligger derfor godt til rette for å stille eventuelle vilkår om utforming for å sikre minimal visuell effekt.

Etter vårt syn er samlet belastning ikke tilstrekkelig konkret dokumentert til å begrunne avslag, særlig når tiltaket i seg selv anses å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

3.7 Likebehandling og forholdet til eksisterende bruk

Veslvonlægre fremstår som et etablert hytte-/bebyggelsesområde med flere bygninger og installasjoner, noe som også fremgår av kartillustrasjonene i vedtaket.

I et slikt område kan det forventes en viss standard på utearealene rundt bygningene, herunder mindre plattinger som gir trygg og praktisk atkomst, særlig i et klima med betydelige snø- og isforhold. Omsøkt platting er nettopp begrunnet i behov for sikker og funksjonell bruk av hytta.

Dersom andre tilsvarende tiltak i området er godkjent eller er etablert, tilsier hensynet til likebehandling at søknader om små, nøkterne plattinger ikke avslås uten solid saklig begrunnelse. Vedtaket inneholder ingen konkret sammenligning med praksis for tilsvarende tiltak i området.

4. Sikkerhet og tilgjengelighet som momenter i vurderingen

Selv om vi primært påberoper § 48 første alternativ, peker Klager også på at hensynet til sikkerhet og forsvarlig bruk av bygningen må tillegges vekt:

- Terrenget er ujevnt og stedvis bratt, med glatte og våte partier store deler av året.
- Plattingen gir trygg atkomst og opphold, særlig for barn, eldre og personer med redusert funksjonsevne. Dette er i tråd med allmenne krav om sikkerhet og forsvarlig bruk av bygninger.

Etter vår oppfatning burde disse momentene – kombinert med tiltakets beskjedne natur – ha trukket i retning av dispensasjon, eventuelt med vilkår, fremfor avslag.

5. Høringsuttalelser og mulighet for mer skånsom utforming

Av vedtaket fremgår det at:

- Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø åpner for en mindre platting foran inngangspartiet.
- Trøndelag fylkeskommune, i uttalelser i tilsvarende saker, ikke har innvendinger knyttet til kulturminner, men peker på behovet for nøktern og skånsom utforming.

Dette viser at fagmyndighetene ikke avviser enhver form for platting i området, men er opptatt av omfang og utforming.

6. Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om at vedtaket ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt å måtte fjerne plattingen nå, for eventuelt å kunne etablere en tilsvarende eller justert løsning på nytt dersom klagen tas til følge.

7. Oppsummering

- Nasjonalparkstyret har i realiteten konstatert at vilkårene i naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ er oppfylt for omsøkt platting.
- Avslaget er likevel begrunnet i generelle og hypotetiske presedens- og «sumvirknings»-hensyn, uten tilstrekkelig konkret dokumentasjon av hvordan dette enkelte tiltaket bidrar til en uakseptabel samlet belastning.
- Tiltaket er beskjedent, godt tilpasset eksisterende bebyggelse og kan eventuelt underlegges vilkår for å sikre at det ikke gir uheldige virkninger for landskapsbildet.

På denne bakgrunn bes klageinstansen om å omgjøre vedtaket og innvilge dispensasjon for omsøkt platting, eventuelt med nødvendige og forholdsmessige vilkår.

8. Påstand

Det nedlegges slik påstand:

1. Vedtaket om avslag på dispensasjon for etablering av platting på 9 m² ved hytta på Vinstradalsvegen 2116 omgjøres.
2. Det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ for oppføring av omsøkt platting, eventuelt med vilkår knyttet til utforming, materialbruk og farge.
3. Vedtaket gis utsatt iverksettelse inntil klagen er endelig avgjort.

Jeg ber om å bli orientert dersom nasjonalparkstyret ikke finner grunn til å ta klagen til følge, og om at saken i så fall oversendes klageinstansen for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Frode Kvernød

Advokat

Epost: kvernrod@gauldalsadvokatene.no

Mobil: 91567232

Arkivsaksnummer: 2024/10048-20

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 06.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	4/2026	13.02.2026

Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder sitt vedtak datert 20.10.2025 om avslag på søknad om oppføring av platting og trapp på Vinstradalsvegen 2114 i Knutshø landskapsvernområde, Oppdal kommune. Vedtaket er gjort med hjemmel i forvaltningsloven § 33.

Nasjonalparkstyret har behandlet søknad om oppføring av platting og trapp på en lovmessig måte, der kunnskap og overordna retningslinjer er lagt til grunn. Nasjonalparkstyret har vurdert innholdet i klagen i åtte punkt, og mener at det ikke er forelagt nye eller vesentlige momenter som gir grunnlag for å omgjøre vedtak om avslag.

Klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

En eventuell videre oppfølging i saken vil ikke bli gjort før klagen er endelig behandlet hos klagemyndighet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Saksprotokoll med vedtak - Knutshø LVO - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe
- 2 Innvilget - utsatt klagefrist - Knutshø LVO - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe
- 3 Klage på vedtak - Knutshø LVO - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe

Saksopplysninger

SNO gjennomførte i 2022 tilsyn på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Veslvonlægret ligger helt i enden av Vinstradalsvegen i Oppdal kommune. Det ble registrert og rapportert at flere byggetiltak på Veslvonlægret knyttet til hytter/buer var gjennomført i strid med regelverket. Enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Tiltakshaverne fikk deretter et brev hvor det ble bedt om en tilbakemelding, det ble holdt et møte på Hjerkinna om byggetiltak og regelverk og etter dette mottok tiltakshaverne et brev om hvordan det ulovlige forholdet kunne rettes opp. Det ble opplyst at dette kunne gjøres enten ved å rive det ulovlige tiltaket eller sende søknad å prøve å få tiltaket godkjent i etterkant.

Søknad om tiltak ble mottatt den 9.5.2025 og tilleggsinformasjon ble ettersendt i flere omganger, senest 21.8.2025. Nasjonalparkstyret behandlet søknaden i styremøte den 20.10.2025 samtidig med 3 andre søknader om plattinger i samme område. Det ble gitt avslag på søknaden til tiltakshaverne i foreliggende sak på den delen som gjaldt platting på 56 kvm og trapp i ca. 3 meters bredde. Videre ble det gitt dispensasjon til oppføring av både tilbygg og uthus/utedo som også ble omsøkt godkjent i etterkant.

Nasjonalparkstyrets vedtak datert 20.10 ble påklaget av Frode Kvernød i Gaudalsadvokatene AS, på vegne av sine klienter, Inger Mai og Ingebrigt Loe. Klagen er ikke datert, men ble mottatt den 16.12.2025.

Klagen i sin helhet er lagt ved saken.

Hjemmelsgrunnlag

Nasjonalparkstyrets vedtekter 19.1.2024

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret. Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans.

Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Forvaltningsloven

§ 28 (vedtak som kan påklages, klageinstans)

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

(...)

§ 29 (klagefrist)

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

4. ledd: Vedkommende underinstans eller klageinstans kan i særlige tilfelle forlenge klagefristen før denne er utløpt.

§ 31 (oversitting av klagefrist)

Bestemmelsen sier at klagen kan tas under behandling selv om klagefristen er oversittet dersom:

a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller

b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd

§ 33 (saksforberedelsen i klagesak)

(...)

Underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31.

Vurdering

Advokat Frode Kvernød i Gauldalsadvokatene AS har sendt inn klage på sine klienters vegne som er tiltakshavere i saken. Klager er part med rettslig klageinteresse. Det ble innvilget utsatt klagefrist på 4 uker til den 16.12.2025, jf. e-post fra nasjonalparkforvalter datert 10.11.2025. Klagen er mottatt innen klagefristen.

Klagen gjelder kun deler av vedtaket Dovrefjell nasjonalparkstyre gjorde i styremøte den 20.10.2025. Klagen gjelder avslaget på oppføring av plattning og trapp på Vinstradalsvegen 2114 i Knutshø LVO. Øvrige deler av vedtaket som innvilget omsøkt tilbygg og frittstående utedo er ikke påklaget.

Klager viser til ulike forhold i sin klage. Nasjonalparkforvalter mener det er hensiktsmessig å samle anførselene og kommentere disse. Kommentarerene står i kursiv.

Innledningsvis vises det til at i byggesaker så er det vanlig praksis å sende saker til uttale til villreininteresser og samrå seg med fylkeskommunen som kulturminnemyndighet. Deres

uttalelser blir referert i saken og gir kunnskap om området og tiltaket. Uttaler gis med bakgrunn i den enkeltes fagområde, og nasjonalparkstyret vektlegger og drar inn disse der en finner det relevant for saken.

Klagers anførsler:

1. Bakgrunn for saken. Plattingens areal på 56 kvm er bygget etter tillatelse fra Oppdal kommune. Tiltaket representerer ikke et tilbygg, ingen utvidelse av bygning og ingen tiltak som kan øke bruks- eller overnattingskapasiteten. Plattingen er en minimal adkomstløsning – ikke et tilbygg.

Kommentar: Kommunen som var forvaltningsmyndighet for verneområdet på gjeldende tidspunkt, gav tillatelse til å flytte en eksisterende jaktbu i vedtak datert 19.11.2007 i medhold av den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften. Videre gav kommunen tillatelse etter plan- og bygningsloven til oppføring av ny bygning på ny plassering den 25.4.2008. Vedtakene ble gjort på bakgrunn av søknader og opplysninger gitt i disse. I disse dokumentene kan vi ikke se at det er omsøkt eller godkjent trapp i 3 meters bredde eller platting på 56 kvm, jf tegninger og opplysninger gitt i søknader fra den gang. Vi har lagt kommunens vedtak fra 2007 og 2008 til grunn i saken. Vi bestrider ikke at tiltakshaver gjennomførte tiltakene i god tro, men mener samtidig at det er tiltakshavers ansvar å kjenne til at tiltaket gjennomføres i et verneområde der det er særskilte regler. Verneforskriften er allment tilgjengelig, og var også det i perioden 2007-2008. Det er i vår saksvurdering ikke lagt vekt på eller brukt som begrunnelse at platting/trapp innebærer en utvidelse av bygning heller ikke i form av tilbygg, eller øker bruks- eller overnattingskapasiteten.

At en platting på 56 kvm og en trapp i ca 3 meters bredde representerer en «minimal adkomstløsning» kunne kanskje vært tilfelle i et område regulert til bolig- eller fritidsboligområde. I et verneområde der et særpreget natur- kulturlandskap skal ivaretas fremstår ikke en platting som er 1,5 ganger større enn godkjent areal på bygning (35 kvm), som «minimal». Vi mener bildene som ligger i saken støtter dette, og viser også til fylkeskommunenes uttale i saken.

2. Klagens begrunnelse – feil rettsanvendelse. Avslaget ser ut til å bygge på en antakelse om at tiltaket vil være «tilretteleggende» og bidra til økt bruk av bygning eller landskapsområdet. Denne vurderingen bestrides.

Kommentar: Vi har ikke i saksvurderingen lagt til grunn at platting og trapp medfører en økt bruk av bygningen, men registrerer at det i villreinnemdas uttale til saken har blitt pekt på. Vi er enige i at platting og trapp ikke vil bidra til økt bruk av bygningen. Søker gav ingen begrunnelse i søknaden om behovet for platting og nasjonalparkforvalter gjorde derfor en generell omtale av hva platting vanligvis brukes til. Ut fra bilder i saken ser bruken ut til å legge til rette for bruk av uteområde rundt hytta, jf. benker og bord.

3. Det omsøkte tiltaket gir ingen kapasitetsøning

Kommentar: Nei, tiltaket gir ingen kapasitetsøkning. Det har nasjonalparkstyret heller ikke sagt eller lagt til grunn i saken.

4. Vurderingene etter naturmangfoldloven §§ 8-12 er mangelfulle

Kommentar: Kunnskapen som foreligger er vurdert som tilstrekkelig jf saksvurderingen. Usikkerhet kan forekomme selv om kunnskapsgrunnlaget i § 8 er oppfylt.

Føre-var-prinsippet er en retningslinje for hvordan forvaltningen skal håndtere usikkerhet knyttet til manglende kunnskap om naturverdiene eller manglende kunnskap om tiltakets påvirkning på naturverdiene. Føre-var-prinsippet får ikke anvendelse i alle saker. Det er ikke et prinsipp som skal legges til grunn "for sikkerhets skyld". Vi mener at det kommer frem gjennom vår vurdering at tiltakets omfang og størrelse og hvordan tiltaket drar bygningen mot et hyttaktig preg, påvirker natur- og kulturlandskapet på en måte som påvirker helheten i landskapet. Dette er ingen konstantering men en skjønnsmessig vurdering ut fra størrelse, plassering i landskapet og landskapet i seg selv. Det er slik vi ser det, ingen usikkerhet om kunnskapen om naturmangfoldet og konsekvensen av tiltaket på dette.

Den samla belastningen er vurdert ut fra både presedens, omsøkte tiltak i samme område (Veslvonlægtret). Mange mindre tiltak kan samlet og på sikt medføre en negativ påvirkning av verneverdiene.

5. Den rettslige forståelsen og anvendelsen - verneforskrift og forbudene her. Klager mener at verneforskriften skiller tydelig mellom tiltak som innebærer kapasitets- eller bruksutvidelse på den ene siden og mindre tiltak som er nødvendige for drift og forsvarlig bruk av eksisterende bygning. Klager mener det er lagt uriktig til grunn at omsøkte tiltak faller inn under kapasitets- og bruksutvidelse.

Kommentar: I alle landskapsvernområder er forutsetningen at all virksomhet og alle tiltak er tilpasset landskapet slik at det ikke kommer i strid med formålet med vernet. I landskapsvernområder er det derfor lite aktuelt med nye tekniske inngrep som ikke er i tråd med verneformålet eller som vesentlig kan virke inn på landskapet

Hva som anses som «vesentlig» eller «nevneverdig» vil kunne variere, og må ses i sammenheng med det konkrete verneformålet. I denne saken mener nasjonalparkforvalter at tiltakets omfang, art og plassering er vurdert opp mot landskapets særpreg og karakter – et høyfjellandskaps der natur- og kulturlandskapet skal ivaretas.

Som nevnt tidligere har nasjonalparkstyret ikke lagt vekt på at tiltaket fører til kapasitets- eller bruksutvidelse, dette er uriktig oppfattelse. Nasjonalparkstyret har lagt vekt på tiltakets omfang, størrelse, plassering og hvordan det påvirker landskapet. Dette er vurdert isolert sett, men også ut fra presedensvirkning og samla påvirkning av landskapsverdiene.

6. Klager viser til at naturmangfoldlovens § 48 og den rettslig terskel for dispensasjon samt vurdering etter vilkårene. Loven krever en konkret vurdering av reell påvirkning og en slik vurdering ligger ikke i vedtaket. Klager mener dette er en konkret og individualisert vurderingsnorm, ikke en generell adgang til avslag basert på forsiktighetsbetraktninger.

Kommentar: Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ at to kumulative vilkår må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne gis. Selv om vilkårene for å gi en dispensasjon er oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon. Vurderingen av om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt er en skjønnsmessig vurdering. Det er derfor ikke krav at forvaltningsmyndigheten skal dokumentere at vilkårene er oppfylt eller ikke. Det kan være vanskelig å påvise om et tiltak eller en aktivitet har umiddelbar negativ virkning for verneverdiene på stedet isolert sett, derfor skal det også tas med i vurderingene hvilken presedens et tiltak kan gi av utslag for verneverdiene, samlet og på sikt. Vi mener dette er belyst og vurdert i saken.

Som klager helt riktig viser til begrenser verneforskriften tiltak som endrer landskapets karakter. Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter, jf. verneforskriftens § 3 punkt 1.1.

7. Presedens, forvaltningspraksis og forholdsmessighet. Klager mener det må foretas en forholdsmessighetsvurdering mellom tiltakets beskjedne omfang og konsekvensene av å nekte dispensasjon. Avslaget fremstår som uforholdsmessig strengt og ikke i tråd med praksis i tilsvarende saker.

Kommentar: Klager kommer her med en påstand som ikke bygges under med referanse til saker. Ut fra det nasjonalparkforvalter kjenner til har det vært få saker i verneområdene som nasjonalparkstyret forvalter som har hatt plattinger som tema. Det er kjent en sak i nasjonalparken hvor det ble gitt avslag på en 15 kvm platting knyttet til en bu, ellers har det blitt gitt dispensasjon til enkelte mindre plattinger (3 kvm) foran inngangsparti på buer i Dalsida LVO (vedtak datert 2.10.2017). I andre landskapvernområder vi kjenner til, for eksempel Finndalen LVO og Grimsdalen LVO i Innlandet fylke, er det kjent at også her har det vært oppfølging av ulovlige tiltak med plattinger knyttet til setre der disse ikke har blitt godkjent. Uten å vite hvilke saker klager tenker på, er det vanskelig å si kommentere mer konkret til anførselen. Nasjonalparkstyret har forvaltningspraksis på å tillate oppføring av utedo der dette ikke finnes.

Vi er ikke enige i at tiltaket er beskjedent. Tvert imot er det lagt vekt på at en platting på 56 kvm og en trapp med bredde på 3 meter fremstår som fremtredende i høyfjellslandskapet. Fylkeskommunen peker også på at plattingen er uforholdsmessig stor i sin uttale.

8. Klagens oppsummering og påstand: Klager legger frem påstand om av vedtak av 20.10.2025 om avslag på søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved Vinstradalsvegen 2114 omgjøres og at det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd for den omsøkte plattingen.

Kommentar: Nasjonalparkforvalter ser at klager er uenig i flere av skjønnsvurderingene som er gjort i saken som ledet frem til avslag. Vi mener vi har behandlet søknaden etter gjeldende regler og retningslinjer. Klager har ikke fremsatt nye momenter som ikke var kjent da søknaden ble avgjort i styremøtet den 20. oktober. Nasjonalparkforvalter tilrår derfor at avslaget opprettholdes og at klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

9. Klager ber om utsatt iverksettelse

Kommentar: Nasjonalparkstyret viser til at søknaden har blitt behandlet som om platting og trapp ikke har blitt oppført. I saker der tiltaket allerede er iverksatt og det søkes om ettergodkjenning, vil det ikke være snakk om «utsatt iverksettelse» i den forstand forvaltningslovens § 42 oppstiller slik nasjonalparkforvalter forstår det.

Når vedtak om avslag på ettergodkjenning av et tiltak påklages, vil en oppfølging av det allerede gjennomførte tiltaket først skje etter en eventuell stadfestelse av avslaget. Først når/hvis vedtak om avslag er stadfestet, vil det medføre at det foreligger et ulovlig tiltak som tiltakshaver har en plikt til å rette opp, jf. naturmangfoldlovens § 69, 2.ledd.

Vi oppfatter derfor at denne praksisen imøtekommer klagers anmodning om «utsatt iverksettelse» i foreliggende sak.

Arkivsaksnummer: 2024/10048-9

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 08.10.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	27/2025	20.10.2025

Sak - Knutshø LVO - dispensasjon - 2025 - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe

Innstilling fra forvalter

1. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Ingebrigt og Inger Mai Loe sin søknad om å bygge platting på 56 kvm og 3 meter bred trapp i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2114 i Knutshø landskapsvernområde.

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Den omsøkte plattingen og trappen er svært fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet.

Vilkåret om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig vurderes ikke å være oppfylt og dispensasjon kan derfor ikke gis.

2. Med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 punkt c, jf. § 1 gis det tillatelse til et tilbygg med funksjon vindfang med en mindre trapp ned til bakkenivå.

Følgende vilkår gjelder:

- Vindfanget skal ha et areal på 3 kvm og tilpasses hytta hva gjelder materialer og farger.
- Trapp ned til bakkenivå skal ha en maksimal bredde på 1 meter.

3. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre dispensasjon til oppføring av frittliggende utedo. Tiltaket vurderes ikke å stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig, da utformingen står i stil med eksisterende bygning og er av beskjeden størrelse. Det er flere frittstående utedoer på Veslvonlægret, både av eldre og nyere dato. Det vil etter forvalters vurdering ikke innebære en ny praksis å etablere en frittstående utedo med begrenset areal, og presedensvirkningen vurderes å være liten.

Følgende vilkår gjelder:

- Utedo skal ha et areal på maks 4,3 kvm og mønehøyde på maks 2,4 meter over terreng.
- Kledning på utedo skal være av tilsvarende material og farge som hytta
- Takmaterialer skal være ikke-reflekterende, og innført torv er ikke tillatt (uttak av torv i verneområdet er søknadspliktig)
- Oppføring av utedo skal ikke medføre terrenginngrep

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 20.10.2025

Behandling

Enstemmig som innstillinga.

Vedtak

1. Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Ingebrigt og Inger Mai Loe sin søknad om å bygge platting på 56 kvm og 3 meter bred trapp i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2114 i Knutshø landskapsvernområde.

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Den omsøkte plattingen og trappen er svært fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet.

Vilkåret om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig vurderes ikke å være oppfylt og dispensasjon kan derfor ikke gis.

2. Med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 punkt c, jf. § 1 gis det tillatelse til et tilbygg med funksjon vindfang med en mindre trapp ned til bakkenivå.

Følgende vilkår gjelder:

- Vindfanget skal ha et areal på 3 kvm og tilpasses hytta hva gjelder materialer og farger.
- Trapp ned til bakkenivå skal ha en maksimal bredde på 1 meter.

3. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre dispensasjon til oppføring av frittliggende utedo. Tiltaket vurderes ikke å stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig, da utformingen står i stil med eksisterende bygning og er av beskjedne størrelse. Det er flere frittstående utedoer på Veslvonlægret, både av eldre og nyere dato. Det vil etter forvalters vurdering ikke innebære en ny praksis å etablere en frittstående utedo med begrenset areal, og presedensvirkningen vurderes å være liten.

Følgende vilkår gjelder:

- Utedo skal ha et areal på maks 4,3 kvm og mønehøyde på maks 2,4 meter over terreng.
- Kledning på utedo skal være av tilsvarende material og farge som hytta
- Takmaterialer skal være ikke-reflekterende, og innført torv er ikke tillatt (uttak av torv i verneområdet er søknadspliktig)
- Oppføring av utedo skal ikke medføre terrenginngrep

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Knutshø LVO - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe
- 2 Uttalelse - Trøndelag fylkeskommune - Knutshø LVO - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe
- 3 Uttalelse - Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø - Knutshø LVO - oppføring av utedo og platting - Vinstradalsvegen 2114 - Ingebrigt Loe - Inger Mai Loe
- 4 Sak 37 B 2024.pdf
- 5 Sak 8C 2025.pdf

Saksopplysninger

På Veslvonlægret i Knutshø landskapsvernområde (LVO) ligger det flere bygninger. Bygningene på Veslvonlægret har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet og/eller bygd om som moderne lavstandard fritidsboliger. Bygningene på Veslvonlægret ligger på gbnr 356/1 og Oppdal bygdeallmenning er grunneier. Området er vist som LNF i kommuneplanens arealdel.

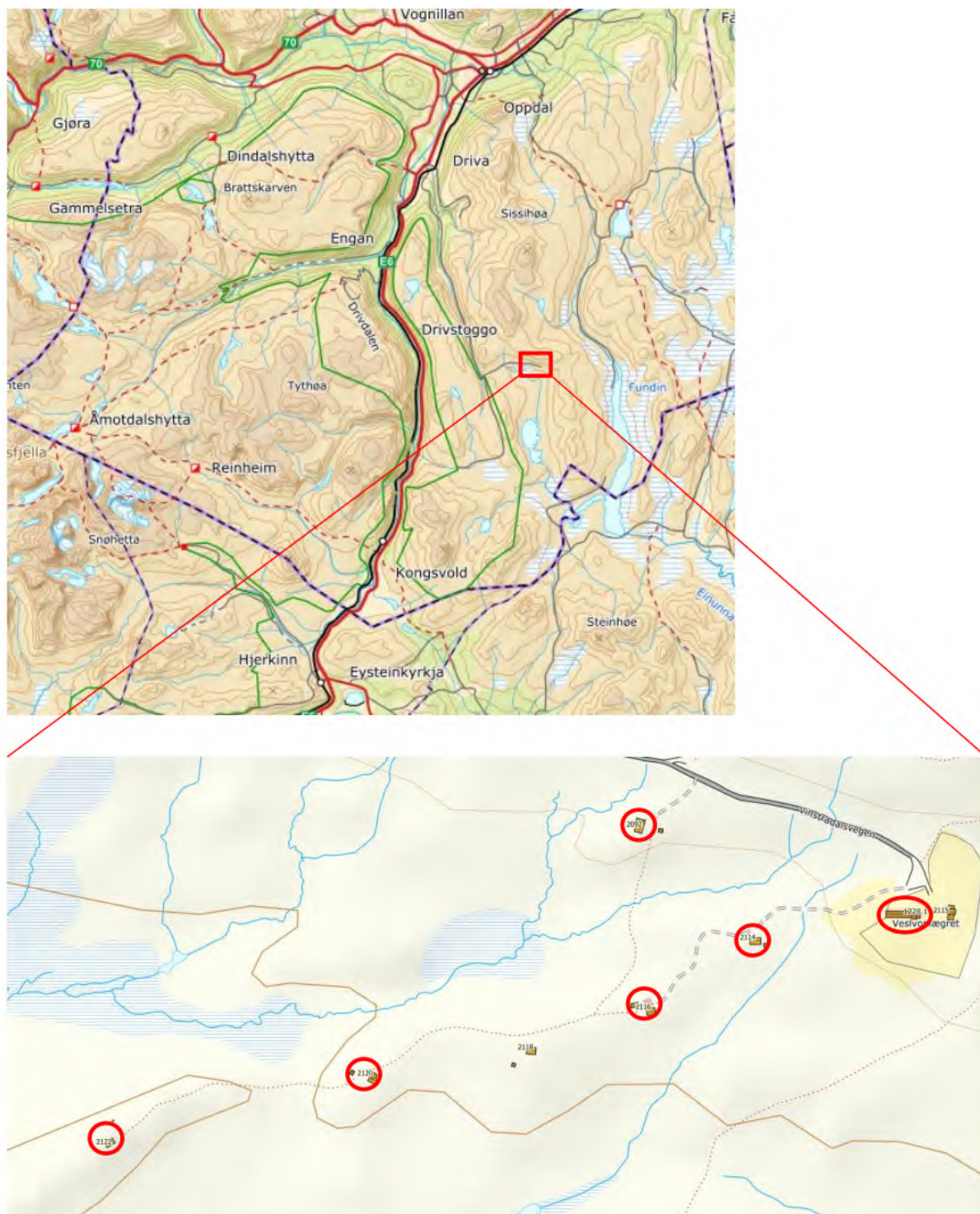

Fig 1: Veslvonlægret i Oppdal kommune.

SNO gjennomførte tilsyn i 2022 på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Det ble registrert og rapportert flere byggetiltak på Veslvonlægret som var gjennomført i strid med regelverket, enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Sekretariatet fulgte opp dette ved å sende ut et brev til tiltakshaverne. Disse ønsket et møte, og det ble avholdt et møte med de berørte, kommunen, grunneier (Oppdal bygdeallmenning) og sekretariatet på Hjerkin i april 2024. Etter møtet ble det sendt ut et brev med orientering

om hvordan ulovlige byggetiltak kunne rettes opp. Det ble satt en frist til 9.september 2024 med å enten rette opp i ulovlige tiltak ved å rive eller sende søknad og prøve å få godkjent tiltaket i etterkant. Innen denne fristen mottok vi kun 1 søknad om byggetiltak.

Sekretariatet mente det var grunnlag for å avvente samtlige tilbakemeldinger/søknader for å kunne se tiltakene i sammenheng, da tiltakene er gjennomført på et avgrenset område og er av tilsvarende art. Pr mai 2025 hadde alle aktuelle tiltakshavere sendt inn søknad.

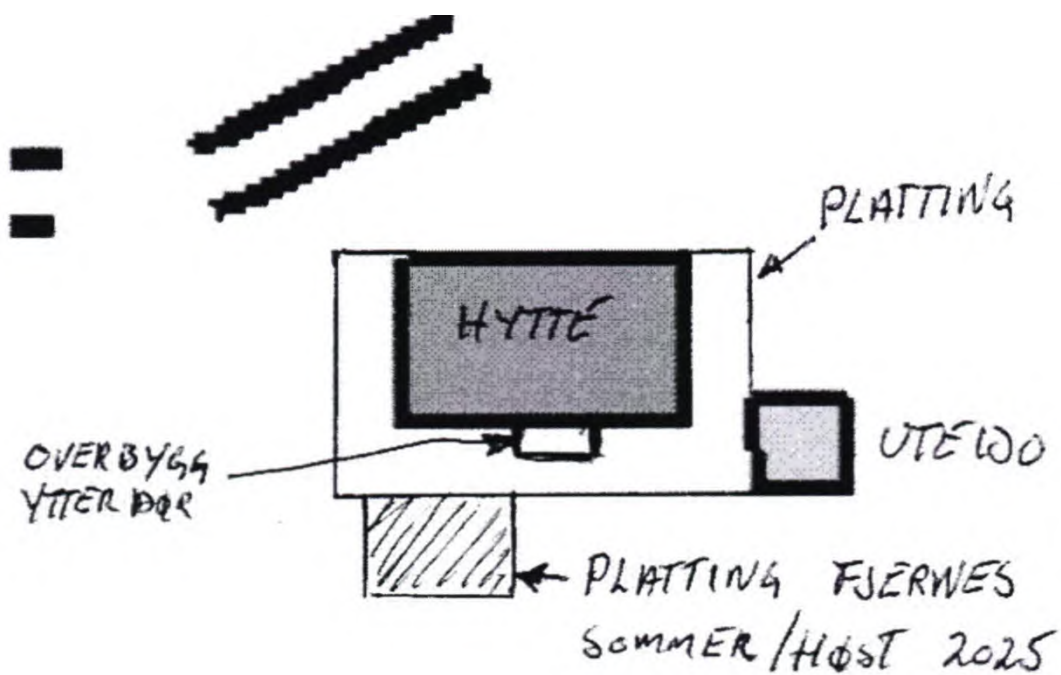
Dovrefjell nasjonalparkstyre har blitt muntlig orientert om saken i styremøte den 17.juni 2024.

Søknad:

Utedo: Utedoen vil ha et areal på cirka 1,8 x 2,4 meter, med mønehøyde på 2,4 meter og rafthøyde på 1,6 meter. Utedoen vil bli oppført i samme byggestil som hytta og utstyrt med torvtak. Byggingen krever ingen naturinngrep, og toalettet vil benytte en tett tankløsning som forhindrer utslipp av menneskelig avfall i landskapsområdet. Denne løsningen er bærekraftig og miljøvennlig, uten bruk av kjemikalier, strøm, gass eller vann, og samsvarer fullt ut med verneforskriftene for Knutshø landskapsvernrområde. Vi ønsker å informere om at vi i 2008, da vi fikk innvilget søknaden om flytting og bygging av ny hytte, fikk vi også en muntlig godkjenning fra Oppdal kommune om at vi fikk flytte med utedo. Og har i dag derfor ingen doløsning inne i hytta, og det kreves en betydelig ombygging for å få på plass en slik løsning. Vi ønsker at utedoen skal være frittstående for å minimere luktproblemer og unngå bruk av forurensende gass til forbrenning.

I epost datert 21.8 skiver tiltakshaver: Total areal på plattinger er ca 68 m², ca 56 m² ble bygget da Oppdal kommune hadde forvaltningsmyndighet over området. De øvrige 12 m² ble bygd etter 2010, og blir revet og fjernet etter nærmere avtale med deg. Søknaden gjelder også trapp til inngangsdør. Trappa er i dag ca 2,5-3 m bred og har 4 trinn.

I epost datert 8.9 skriver tiltakshaver: «Søknaden gjelder også vindfanget. (...) har ikke nøyaktig mål på det, men bredden er ca 2m og dybden ca 1,5 m. (Ca3m²)».

Oppsummert søker tiltakshaver om:

- Platting rundt hytta 56 kvm
- Trapp ned fra hytta, 4 trinn 3 meter bred
- Frittliggende utedø 4,3 kvm
- Vindfang 3 kvm

Fig. 2. Bilder som viser hytta slik den er i dag. Omsøkt platting er den som ligger inntil hytta. Platting nedenfor trapp (rødt kryss) er ikke omsøkt og skal iflg tiltakshaver fjernes. Frittliggende utedo, trapp er omsøkt. Også vindfang (gul pil) er omsøkt.

Tiltakene er søkt gjennomført i en del av Knutshø villreinområde som er kartlagt både som barmarksbeite og som vinterbeite. Det ligger innenfor et sentralt kalvings- og oppvekstområde som blir brukt ofte og er godt dokumentert ved plott fra GPS-merka dyr.

Området ligger også innenfor trekkpassasje i Veslevonin med kryssing av vegen til Veslvonlægeret (ref: www.naturbase.no). Kvalitetsnorm for villrein, delnorm 3 omtaler omtaler som fokusområde (KN07), der utfordringene er knyttet til trekk. Området er pekt på som viktig for nord-sør trekket.

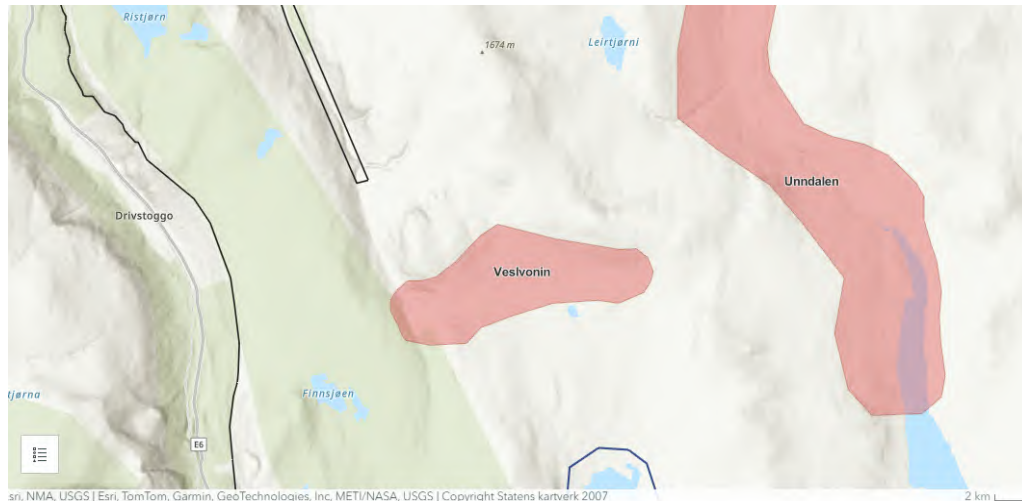

Fig 3: Fra kvalitetsnorm, delnorm 3 fokusområder, kartfortellinger (villrein.no)

Søknad er derfor sendt til uttale til villreinemda i Knutshø og Snøhetta. I tillegg er søknaden sendt til uttale til Trøndelag fylkeskommune, da det er vanlig praksis å samrå seg med kulturminnemyndigheten i byggesaker.

Villreinnemda sin uttale: Villreinnemnda behandlet 3 saker om bygggetiltak på Veslvonlæget i møte 8. juli 2025 i sak 48-2025. De har felles høringssvar for alle de tre sakene:

«Tilstandsklassifiseringen viser at Knutshø villreinområde har uønsket dårlig kvalitet. Den menneskelige ferdselen forstyrrer villreinen. Tilbygg og utvidelser av fritidsboliger kan tilrettelegge for økt overnattingskapasitet med påfølgende økt ferdsel inn i fjellområdene. Økt bruk av hyttene fører sannsynligvis også til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. I dette tilfellet er det ikke økt overnattingskapasitet og heller ikke standardheving på selve hytta. Men både utedo og platting øker bruksverdien til hytta, og vil nok ofte føre til at hytta blir mer brukt. En stor platting kan nok også i en del tilfeller gjøre det enklere å overnatte på plattingen enn på bakken (f.eks. i telt eller under en tarp).

Dersom en skal forbedre kvaliteten på villreinstammen bør en gjøre tiltak som gjør at villrein får bedre vilkår i stedet for å gi tillatelse til tiltak som kan ha negativ effekt på villrein. Tiltak som øker bruken av hyttene, bør derfor i utgangspunktet ikke få tillatelse eller eventuelt bli avgrensa mest mulig.

Nemnda vil ikke motsette seg oppføring av utedo. Nemnda har tidligere behandla en liknende sak. Der ble det konkludert med å avgrense størrelsen på plattingen til 1,5 x 2 meter foran inngangspartiet, jf. sak 53-2024. Villreinnemnda mener plattingene skal begrenses til maks 3 m2 og kun foran inngangsparti.

For vurdering av saken vises det til vedlagte protokoll.»

Fylkeskommunens uttale:

«Eiendommen ligger innenfor det regionalt viktige kulturmiljøet «Vinstradalen og omkringliggende seterlandskap i «Mangfoldige Trøndelag»

(...)

Ut ifra den oversendte tegningen ser vi at plattingen er lagt rundt store deler av hytta og trukket rundt to av hjørnene på bygget. Den ser også uforholdsmessig stor ut i størrelse. Vår vurdering er at behovet for platting kunne vært løst på en annen og mer nøktern og skånsom måte, som både imøtekommer noe av brukers behov og samtidig viderefører og bevarer landskapet. Plattingen som er markert som skal fjernes sommer/høst 2025 kunne heller ha blitt beholdt, og plattingen som følger hyttas bygningsliv kan heller fjernes.

Når det gjelder plassering og størrelse er det kanskje andre hytter i landskapsvernområdet som har løst dette på en god måte som man kan skjele til, dersom det skal gis tillatelse. Uavhengig av dette bør tilpassing til terrenget og synlighet være styrende momenter. Ved å løfte plattingen opp fra terreng og inn på bygningslivet, vil den virke monumental og være mer synlig enn om den legges ned på terrenget.

Når det gjelder størrelse, er et vanlig prinsipp å trekke seg inn fra hjørnet på bygningen, også dersom plattingen plasseres løsrevet fra bygningen nede på terreng. Med tanke på plassering kan en mindre platting etableres enten foran en del av bygningens langside eller kortsiden. Det bør ikke etableres rekkverk på plattingen, og det bør ikke gjennomføres noe terrenginngrep for å få til trinn ned fra inngangsrepos.

Material- og fargevalg bør også være et tema ved tiltak, da dette er med på å sette preg på fasadeuttrykket og landskapet. Det bør stilles krav om å benytte ordentlig trevirke fremfor standard trykkimpregnerte terrassebord. Plattingen bør forbli ubehandlet og få en naturlig patina fra vær og vind.

Vi vurderer at utedo ikke vil negativt kunne påvirke landskapet, såfremt den får en utforming som står i stil med hyttebebyggelsen og ikke oppføres større enn nødvendig. Vindfanget vurderer vi også som uproblematisk i denne saken, da det ikke vil negativt kunne påvirke landskapet.»

Fylkeskommunen vurderer at det vil være liten risiko for at det skal oppstå konflikt med automatisk fredete kulturminner i forbindelse med omsøkte tiltak.

Grunneier Oppdal bygdealmening har godkjent utedo og platting.

Tiltakene som er omsøkt er allerede gjennomført. Søknaden dreier seg derfor om en ettergodkjenning av byggetiltak, men skal behandles som om det ikke er oppført. Dvs at de vurderinger som skal legges til grunn skal være tilsvarende de vurderingene en hadde gjort om tiltaket ikke allerede var blitt gjennomført.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Varige inngrep skal behandles av nasjonalparkstyret, jf delegeringsreglement for for Dovrefjell nasjonalparkstyre, vedtatt i møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 7.12.2015, revisjon

Verneformål – verneforskrift

§ 2

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

§ 3. Vernebestemmelser

1. Landskapet

- 1.1 Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, treslagskifte, sprøyting med kjemiske midler, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, plassering av campingvogner og bobiler, merking av stier, skilting, forurensning og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig

(...)

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- b. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.
- c. Tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

s. 87

I landskapsvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- Riving av seterbebyggelse.

I landskaps- og biotopvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger.
- Tilbygg til eksisterende bygninger.
- Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningen må ha stått der ved vernetidspunktet

s.89

Ombygging/utvidelse

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

s.90

Felles retningslinjer for bygninger i verneområdene

- Ordinære vedlikeholdsarbeider på eksisterende bygninger kan gjennomføres uten at planene forelegges forvaltningsmyndigheten.
- Uttak av torv til tak er søknadspliktig og behandles etter verneforskriftens § 4.
- Tillatelse til gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade kan påregnes gitt. Flytting av bygninger som en følge av naturskade skal vurderes særskilt ved hvert enkelt tilfelle, og skal ikke være i strid med verneformålet.
- Byggetiltak som er påkrevd for å tilfredsstille nye krav i medhold av annet lovverk skal vurderes imøtekommet, så lenge det ikke kommer i strid med verneformålet. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår til eventuell dispensasjon.
- Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene

Retningslinjer for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene:

- For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:
- Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene.

Veslvonlægregret er i forvaltningsplanen ikke vist som brukssone.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen må søknaden også vurderes etter naturmangfoldloven, herunder de miljørettslige prinsippene nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. § 7.

Presedens

Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, fra Klima- og miljødepartementet 02.05.2015:

«I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene. Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedensvirkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andrevil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak.

Vurdering

Rammer for vurderinga

Det er ingen spesifikke bestemmelser om platting eller nye bygninger som ikke er til landbruksformål i verneforskrift eller forvaltningsplan. Ifht verneforskriftens § 3 punkt 1.3 bokstav c kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til tilbygg etter søknad. Verneforskrift eller forvaltningsplan sier ikke noe om hva som er vurdert å være tilbygg.

Selv om reglene i plan- og bygningsloven ivaretar andre hensyn enn reglene i verneforskrift, er det naturlig å se hen til dette regelverket når det gjelder bygningstekniske definisjoner. I plan- og bygningsloven er tilbygg forstått som en utvidelse av en bygnings grunnflate, selv om «tilbygg» ikke er definert i loven. I en tolkningsuttalelse fra kommunal- og distriktsdepartementet i 2017 står det:

«Hva som er tilbygg er ikke definert i lovverket. En normal forståelse av et tilbygg er for de fleste et tiltak som bygges på bakken som en utvidelse av eksisterende byggverk, reist ved siden av og i tilknytning til eksisterende bygg, og dermed medfører en utvidelse av bygningens grunnflate» Tolkningsuttalelse | Dato: 23.03.2017 fra kommunal- og distriktsdepartementet

Ifølge veileder på Direktoratet for byggkvalitet (DIBK) sine nettsider står det: «For å kunne regnes som platting vil ikke høyden kunne være mer enn 0,5 meter over terrenget» ([Hva er hva - veranda, terrasse eller balkong? - Direktoratet for byggkvalitet](#).. ». Begrepet ombygging eller «bygge om» legger forvalter til grunn er endringer på eksisterende bygning innenfor bygningens grunnflate, slik som bytte av vinduer, takmaterialer. Ombygging kan også innebære større bygningsmessige endringer og oppgradering, jf. også byggordboka.

Omsøkt platting overstiger ikke 0,5 meter over terrenget og øker derfor ikke bygningens grunnflate. Tiltaket er bygd rett på bakken og nasjonalparkforvalter vurderer at tiltaket ikke er omfattet av det som i vernebestemmelsene omtales som «tilbygg» og heller ikke en ombygging. Tilsvarende gjelder for trapp.

En søknad om bygging av plattinger innenfor verneområdet må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48, første ledd, første alternativ: *"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."*

Omsøkt frittliggende bygning til utedo som ikke er til landbruksformål må også behandles etter naturmangfoldlovens § 48 om unntak fra vernevedtak.

Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene i bestemmelsen må være oppfylt for at det skal kunne gis en dispensasjon. Selv om vilkårene for å gi en dispensasjon er oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon.

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Omsøkt vindfang faller inn under den spesifiserte dispensasjonsbestemmelsen som gjelder tilbygg (§ 3, punkt 1.3, bokstav c) og vurderes etter denne.

Bygningene på Veslvonlægret ligger i nærheten av Vesvontjønnin som er et regionalt viktig område for våtmarksfugl. I tillegg til å ligge i et landskapsvernområde i et viktig trekkområde for villreinen er området en del av verneverdige kulturmiljøer og kulturlandskap som forteller viktige deler av Trøndelags historie («Mangfoldige Trøndelag»). Veslvonlægret ligger på ca 1200 moh i et åpent fjellhei terreng.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med leveområdene til villreinen og et særpreget natur- og kulturlandskap. Bygningen hvor tiltakene er omsøkt ligger i et sentral kalvingsområde og viktig trekkpassasje for villrein. Den samla belastningen av forstyrrelser knyttet til biltrafikk, campingturisme, fotturisme, sykling i tillegg til vannkraftreguleringer som påvirker villreinens arealutnyttelse er stor.

De aller fleste av bygningene på Veslvonlægret har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet/bygd om til lavstandard fritidsboliger/hytter. Denne utviklingen vurderes å være negativ for verneformålet. Det er svært uheldig at byggetiltak gjennomføres for deretter å søke om tillatelse i etterkant. Alle som planlegger tiltaki verneområder plikter å sette seg inn i gjeldende regelverk før iverksetting.

Alle byggetiltak i verneområdene i utgangspunktet er forbudt. I tilfeller verneforskriftene har unntak fra dette forbudet gjelder det som hovedregel for nødvendige byggetiltak i forbindelse med ulike nytteformål, for eksempel landbruksformål.

Vurdering av omsøkt platting på 56 kvm og trapp 3 meter bred

Tiltakshaver fikk i 2007/2008 tillatelse til å rive en eldre jaktbu oppføre ny bygning på nytt sted, etter søknad til Oppdal kommune som var forvaltningsmyndighet for verneområdet den gang (og også plan- og bygningsmyndighet). I søknaden fra 2007 som ble godkjent av kommunen, var hytta fremstilt som tegningen under viser. Kommunens vedtak er vedlagt i saken og her kommer det frem at det ble gitt tillatelse til oppføring av et fritidsbygg på 30,5 kvm i 2008. I søknaden var det opplyst et bruksareal på 30,5 og bebygd areal på 35 kvm.

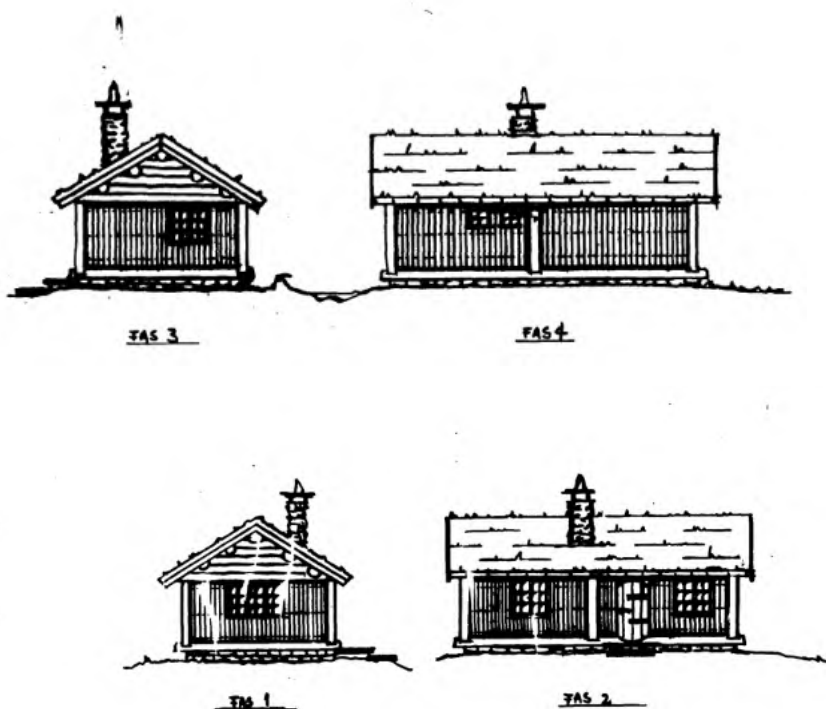

Fig 3: Tegning av omsøkt hytte fra 2007

Når det av nml § 48 går frem at forvaltningsmyndigheten *kan* gjøre unntak fra vernevedtaket, ligger det i dette at tiltakshaver ikke har krav på å få dispensasjon selv om tiltaket ikke er i strid med verneformålet og heller ikke påvirker verneverdiene. Dersom disse vilkårene er oppfylt skal det foretas en skjønnsmessig vurdering av om tiltaket *bør* tillates, der fordelene for tiltakshaver veies opp mot eventuelle ulemper for naturmangfoldet. Utgangspunktet for denne vurderingen er at bestemmelsen er en sikkerhetsventil som i første rekke skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. I dette ligger at lista for å gi dispensasjoner fra forbudene i verneforskriften bør ligge høyt

Platting er ofte brukt for å legge til rette for et mer brukervennlig uteområde og noe som bygges for å optimalisere og utnytte bygningene og eiendommen/området rundt bygningen. Plattinger rundt og i tilknytning til hytter og buer er slik nasjonalparkforvalter vurderer det ikke "nødvendige". En har likevel forståelse for at plattinger oppleves både praktisk og komfortabelt og derfor er ønskelig i tilknytning til hyttene.

I verneområdene føres det generelt en streng praksis med hensyn til byggetiltak, nettopp for å unngå nedbygging og for å unngå tiltak som vil være negative for verneverdiene både på kort og på lang sikt. Små eller enkeltvis tiltak vil ofte hver for seg ikke ha stor betydning for den samlede belastningen på naturmangfoldet. Over tid, og med summen av alle gjennomførte tiltak vil dette likevel kunne få stor betydning for landskapsbildet.

Nasjonalparkforvalter kan forstå at enkeltvis plattinger av hytteeier oppleves som et bagatellmessig tiltak, og at det er vanskelig å se at summen av flere tiltak i verneområdet vil kunne bidra til nedbygging og et landskapsbilde som ikke er forenlig med verneformålet.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig. NINA rapport 1019 (2015) om villreinens arealbruk i Knutshø, kvalitetsnorm for villrein, forvaltningsplan, Rapport «Kartlegging og skjøtsel av biologisk mangfold i kulturlandskapet innenfor verneområdene i Vinstradalen» J.B. Jordal nr. 7-2016, «Sårbarhetsvurderinger av viktige fuglelokaliteter» (2019 Kistefos Skogtjenester, u.off) gir kunnskap om ulike natur- og kulturverdier.

Når det gjelder platting på 56 kvm og trapp på 3 meters bredde, mener nasjonalparkforvalter at disse tiltakene setter preg på landskapet, særlig gjelder dette plattingen med sitt omfattende areal. Slik bildene viser er tiltaket fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet. Tiltakene bidrar også til å trekke bygningsmassen i retning av et mer hytteaktig preg. At det allerede har skjedd en utvikling fra jaktbuer til lavstandard fritidsboliger, godtgjør ikke at denne utviklingen skal tillates å fortsette. Tiltaket er et av flere tiltak på Veslvonlægret der samtlige har søkt om platting, flere av disse er mellom 40-50 kvadratmeter.

Nasjonalparkforvalter vurderer at vilkåret i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ om å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig ikke er oppfylt og at dispensasjon ikke kan gis for den del av søknad som gjelder platting og trapp.

Nasjonalparkforvalter mener at en eventuell platting og trapp og behovet for dette i tilknytning til bygningen, må løses på en mer skånsom måte. Tiltakshaver må være mer nøktern særlig i forhold til størrelse og tilpassing til terreng. En mindre platting foran inngangsparti på terreng på inntil 5-6 kvm vil i større grad tilpasses det åpne landskapet og bevare dette.

Nasjonalparkforvalter tilrår at det gis avslag på omsøkt platting (56 kvm) og trapp i 3 meters bredde. En minde trapp ned til terreng kan aksepteres.

Vurdering av vindfang:

Omsøkt vindfang utvider hyttas bebygde areal med 3 kvm og er under 30 % av eksisterende areal som har vært praktisert mht tilbygg. Omsøkt areal øker ikke overnattingskapasitet. Et vindfang som omsøkt fører til at bygningen i mindre grad tilpasser seg terrenget og dreier også bygningen noe mer mot et hytteaktig preg. Nasjonalparkforvalter vurderer at tiltaket har i liten grad virker inn på landskapet og verdiene knyttet til dette slik at verneverdiene påvirkes lite. Forvaltningsplanen legger til grunn at tilbygg skal skje i tilknytning til landbruksbygg slik forvalter leser disse. Selv om tiltaket faller inn under en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i verneforskriften betyr ikke det at dispensasjon skal gis, men at en kan vurdere om en søknad gir grunnlag for en dispensasjon/tillatelse.

Omsøkt vindfang gir en dårligere terrengtilpasning, som omsøkt platting og trapp synes å skulle begrense eller ta opp. Forvalter ser likevel behovet for et vindfang og vindfanget virker som nevnt lite inn på verneverdiene.

Det er vanskelig å tilpasse vindfang/trapp slik at bygget er like godt tilpasset som opprinnelig søknad fra 2008, men dette er en virkning som kan godtas for at bygget skal kunne få hensiktsmessig og praktisk utforming.

Det innstilles derfor på at vindfanget skal kunne bygges, med liten trapp ned til bakkenivå. Trappen bør ikke ha en bredde på mer enn 1 meter.

Vurdering av omsøkt utedo 4,3 kvm

Frittstående mindre bygning med begrenset arealt til rene uthusfunksjoner som ligger nært eksisterende bygning med samme utforming vurderes ikke å påvirke verneverdiene nevneverdig. Omsøkt mindre bygning til rene uthusfunksjoner vurderes heller ikke å stride mot verneformålet da det ikke vesentlig virker inn på landskapets art eller karakter.

Det vil etter forvalters vurdering ikke innebære en ny praksis å etablere en utedo med begrenset areal. Presedensvirkningen ved å gi dispensasjon til omsøkt tiltak vurderes derfor å være liten. En begrenset arealøkning til å dekke inn uthusfunksjoner er vurdert å gi liten samlet effekt og anses nødvendig der dette ikke finnes i dag. Nasjonalparkforvalter tilrår at det gis dispensasjon med vilkår, jf. også nml § 12.

Oppsummert

Nasjonalparkforvalter tilrår følgende:

- At det gis avslag på søknad om platting på 56 kvm og trapp på 3 meters bredde
- At det gis dispensasjon med vilkår til omsøkt utedo på 4,3 kvm og vindfang på 3 kvm inkludert en mindre trapp ned til bakkenivå fra inngangsdør.

Fra: Berge, Eirin[]
Sendt: 10.11.2025 12:04:00
Til: 'Ingebrigt Loe'[ingebrigt.loe@oppdal.com]
Kopi: Inger Mai
Loe[im.loe@oppdal.com];gjaros@oppdal.com[gjaros@oppdal.com];bjorn.heggvoll@oppdal.com[bjorn.heggvoll@oppdal.com];irene.boaseter@oppdal.com[irene.boaseter@oppdal.com];Svendsgard, Bernhard[bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no];Sem, Gunhild
Kirsti[gunhild.sem@statsforvalteren.no];
Tittel: SV: Utsettelse av klagefrist

Til Ingebrigt og Inger Mai Loe, Terje Strand og Irene Bøaseter, Gjert Arne Os og Marit Bjerkås, Mari og Bjørn Heggvoll.

Viser til e-post datert fredag 7.november angående utsettelse av klagefrist.

Dere fikk alle behandlet søknader om ulike byggetiltak i nasjonalparkstyrets møte den 20.10.2025. Vedtakene ble oversendt dere elektronisk den 28.10.2025 og jeg ser at Ingebrigt Loe leste dokumentet samme dag, dvs 28.10. I det oversendte dokumentet ble det opplyst om klagefrist og at den var 3 uker. Fristen dere har etter dette er derfor 18.november 2025.

Så søker dere alle om utsettelse av denne fristen på 4 uker, dvs til 16.12.2025 i e-posten av 7.november i samme e-post sendt fra Ingebrigt Loe.

Klagefristen på 3 uker er gitt ihht forvaltningslovens regler. Klagefristen sørger for at eventuelle motparter kan innrette seg etter vedtaket når klagefristen går ut og det ikke er satt fram noen klage, og den sørger for at forvaltningen kan avslutte behandlingen av saken. Forvaltningsloven § 29, 4.ledd åpner likevel for at vi kan forlenge klagefristen om det foreligger «særlige tilfelle». Det innebærer at en forlengelse skal gis i unntakstilfeller.

I en slik vurdering kan klagers situasjon, forvaltningens forhold, sakens betydning for den det gjelder og hensynet til dem som måtte være interessert i at saken blir endelig avgjort være forhold/hensyn som kan vektlegges.

Dere skriver at dere har mye reisevirksomhet og ikke har mulighet til å prioritere å få levert inn en klage innen den vanlige klagefristen på 3 uker. Og at dette gjør at dere ønsker å få utsatt klagefristen.

En klage skal først behandles forberedende i et styremøte i nasjonalparkstyret før den eventuelt sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Førstkommende styremøte er 4. – 5.desember 2025. En klage vil uansett ikke kunne forberedes til dette møtet. De forhold dere trekker frem som gjør at tiden ikke strekker til vurderes ikke å være «særlig tilfelle», samtidig ser vi at saken (vedtaket) har betydning for dere, da det dreier seg om byggetiltak som allerede er utført uten at det forelå tillatelse.

Med bakgrunn i dette forlenges klagefristen til 16.desember 2025. Det kan ikke påregnes ytterligere utsettelse av klagefristen.

En klage bør inneholde konkret hva dere klager over, hvilke endringer dere ønsker og hvilke begrunnelser klagen støtter seg til.
Vi vil orientere villreinnemd, kommunen og statsforvalteren om den utsatte klagefristen.

Når klagen er mottatt hos oss vil dere få en bekreftelse på dette, samt informasjon om videre saksgang.

Med vennlig hilsen

Eirin Berge
Nasjonalparkforvalter

Telefon: 915 38 046
E-postmottak: sfinpost@statsforvalteren.no
Web: <http://www.dovrefjell-sunndalsfjella.no> og
<http://www.nasjonalparkstyre.no/Dovrefjell/>

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Ingebrigt Loe <ingebrigt.loe@oppdal.com>
Sendt: fredag 7. november 2025 11:55
Til: Berge, Eirin <eirin.berge@statsforvalteren.no>
Kopi: Inger Mai Loe <im.loe@oppdal.com>; gjaros@oppdal.com;
bjorn.heggvoll@oppdal.com; irene.boaseter@oppdal.com
Emne: Utsettelse av klagefrist

> Hei Eirin.

>

> Søknad om utsettelse av klagefrist.

>

> Viser til tlf samtale tidligere i dag angående plattinger i Veslvonen. Vi ber om utsettelse på 1 mnd av klagefristen. Årsaken til dette er at de fleste av oss har mye jobbrelatert reisevirksomhet i høst, noe som gjør det vanskelig å prioritere klagesaken på så kort tid. Søknaden gjelder for Marit og Gjert Arne Os , Mari og Bjørn Heggvoll, Irene og Terje Strand, Inger Mai og Ingebrigt Loe.

> Vi beklager eventuelle ulemper dette måtte medføre.

>

> Med hilsen

> for de berørte parter i Veslvonen.

>

> Ingebrigt Loe

>

> Sendt fra min iPhone

Miljødirektoratet

Advokat Frode Kvernørud
Advokat Anna Th. Flatmo

Sendes pr. e-post til
Dovrefjell nasjonalparkstyre: sfinpost@statsforvalteren.no

Stasjonsveien 11
Postboks 125
7291 STØREN
Tel: (+47) 72 43 02 00
post@gauldalsadvokatene.no
www.gauldalsadvokatene.no

Vår ref (bes oppgitt ved svar)

Deres ref
2025/24515-2

Dato

KLAGE OVER AVSLAG PÅ SØKNAD OM DISPENSASJON

Oppføring av platting og trapp – Vinstradalsvegen 2114 - Knutshø landskapsvernområde

Jeg viser til vedtaket av 28.10.2025 der søknad om dispensasjon for oppføring av utedo og platting ved bygninga i Vinstradalsvegen 2114 ble delvis avslått.

Oppføring av utedo og overbygg/vingfang godkjennes på nærmere angitte vilkår av Dovre Nasjonalparkstyre mens det gis avslag på søknad om å bygge platting på 56 kvm og 3 meter bred trapp i tilknytning til bygningen.

Klagefristen er utsatt til **16.12.2025**.

På vegne av søker Inger Mai Loe og Ingebrigt Loe (heretter benevnt Klager) inngis med dette rettidig klage over vedtaket.

1. Bakgrunn og kort om tiltaket

Bygninga inkludert utedo og platting i Vinstradalsvegen 2114 ble oppført i 2008 og ferdigstilt i 2009, i tråd med gitte godkjenninger fra bygningsmyndigheten (og forvaltningsmyndighet) Oppdal kommune.

Plattingens totale areal pr. dd er ca 68 kvm hvorav ca 56 kvm ble bygget etter tillatelse fra Oppdal kommune. De øvrige 12 kvm ble bygget etter 2010. Klager aksepterer dog å redusere arealet ned til opprinnelig 56 kvm.

Etter gjennomført tilsyn i 2022 ble flere byggetiltak anført å være utført i strid med verneforskriften. Klager har i senere dialog redegjort for at deler av dette skyldes misforståelser, ulike fortolkninger av eldre vedtak og foreldede premisser.

Klager omsøkte på bakgrunn av ovennevnte om godkjenning av allerede følgende gjennomførte tiltak:

- Frittliggende utedo, areal ca. 4,3 kvm og mønehøyde maks. 2,4 m.
- Platting og trapp i tilknytning til eksisterende fritidsbolig.

Tiltaket det klages over gjelder kun avslag på godkjenning av den etablerte **platting/trapp** knyttet til adkomst. Klager er av den klare oppfatning at tiltaket verken representere et tilbygg, ingen utvidelse av bygning eller ingen tiltak som kan øke bruks- eller overnattingskapasiteten.

Jeg hitsetter det man oppfatter som den reelle begrunnelsen for avslaget:

Når det gjelder platting på 56 kvm og trapp på 3 meters bredde, mener nasjonalparkforvalter at disse tiltakene setter preg på landskapet, særlig gjelder dette plattingen med sitt omfattende areal. Slik bildene viser er tiltaket fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet. Tiltakene bidrar også til å trekke bygningsmassen i retning av et mer hytteaktig preg. At det allerede har skjedd en utvikling fra jaktbuer til lavstandard fritidsboliger, godtgjør ikke at denne utviklingen skal tillates å fortsette. Tiltaket er et av flere tiltak på Veslvonlægrei der samtlige har søkt om platting, flere av disse er mellom 40-50 kvadratmeter.

Nasjonalparkforvalter vurderer at vilkåret i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ om å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig ikke er oppfylt og at dispensasjon ikke kan gis for den del av søknad som gjelder platting og trapp.

Nasjonalparkforvalter mener at en eventuell platting og trapp og behovet for dette i tilknytning til bygningen, må løses på en mer skånsom måte. Tiltakshaver må være mer nøktern særlig i forhold til størrelse og tilpassing til terreng. En mindre platting foran inngangsparti på terreng på inntil 5-6 kvm vil i større grad tilpasses det åpne landskapet og bevare dette.

Nasjonalparkforvalter tilrår at det gis avslag på omsøkt platting (56 kvm) og trapp i 3 meters bredde. En mindre trapp ned til terreng kan aksepteres.

2. Klagens begrunnelse - feil rettsanvendelse

Avslaget ser ut til å bygge på en antakelse om at tiltaket vil være "tilretteleggende" og bidra til økt bruk av bygning eller landskapsområdet. Denne vurderingen bestrides.

2.1 Plattingen er en minimal adkomstløsning – ikke et tilbygg

Den oppførte platting er oppført i tråd med tidligere gitte tillatelser og har nå eksistert siden 2009. Klager aksepterer å redusere plattingens areal med ca 12 kvm hvorpå omsøkte tiltak representerer **en reduksjon i inngrep**, ikke økning.

Platting i tilknytning til en bygning er heller ikke et kapasitetsøkende tiltak – det er et adkomst- og sikkerhetstiltak som verken påvirker bygningens funksjon eller overnattingsveie.

Det synes videre å være enighet at tiltaket **ikke** representerer «et teknisk inngrep eller tiltak» som går inn under forbudet i verneforskriftens § 3, pkt. 1.1

2.3 Villreinnemndas uttalelse bekrefter fravær av kapasitetsøkning

Villreinnemndas uttalelse viser til at det generelt advares mot tiltak som *kan* øke overnattingskapasiteten, men i denne saken vil plattingen ikke representere et tiltak som øker overnattingskapasiteten. Nemnda kommenterer tiltak som potensielt uheldige, men den faktiske økningen i kapasitet er ikke påvist – hvilket underbygger at avslaget bygger på spekulasjon, ikke realitet.

3. Vurderingen etter naturmangfoldloven §§ 8–12 er mangelfull

3.1 § 8 – Kunnskapsgrunnlaget

Tiltaket er beskjedent og har minimalt fotavtrykk. Bygning ligger i et allerede påvirket område. Det foreligger derfor tilstrekkelig kunnskap til å konstatere at tiltaket ikke vil påvirke naturmangfoldet negativt.

3.2 § 9 – Føre-var-prinsippet

Det fremgår ingen risiko for skade av et omfang som utløser føre-var-prinsippet. Plattingen bygger på eksisterende brukssituasjon.

3.3 § 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning

Tiltaket innebærer en *reduksjon* av samlet belastning sammenlignet med dagens situasjon, ettersom deler av plattingen skal fjernes.

4. Forholdsmessighet og presedens

Det må foretas en forholdsmessighetsvurdering mellom tiltakets beskjedne omfang og konsekvensene av å nekte dispensasjon. Avslaget fremstår som uforholdsmessig strengt og ikke i tråd med praksis i tilsvarende saker.

5. Verneforskriftens ordlyd – rettslig forståelse og anvendelse

5.1 Utgangspunktet i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde

Verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde har som formål å bevare:

- landskapets egenart
- naturgrunnlaget
- kulturhistoriske verdier
- villreinens leveområder

Forbudene i verneforskriften retter seg primært mot **tiltak som kan endre landskapets karakter, føre til økt aktivitet, eller skape nye fysiske inngrep** av betydning. Det fremgår av forskriften at nybygg, tilbygg og anlegg som kan påvirke terreng eller bruksintensitet er søknadspliktige og forutsetter dispensasjon.

Det sentrale poenget er derfor at verneforskriften skiller tydelig mellom tiltak som innebærer kapasitets- eller bruksutvidelse, og mindre tiltak som er nødvendige for drift og forsvarlig bruk av eksisterende bygning.

I denne saken er det lagt uriktig til grunn at omsøkte tiltak hører til førstnevnte kategori.

5.2 Naturmangfoldloven § 48 – rettslig terskel for dispensasjon

Naturmangfoldloven § 48 første ledd åpner for dispensasjon dersom:

1. **Tiltaket ikke strider mot verneformålet**, og
2. **Tiltaket ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig**, eventuelt
3. **At fordelene ved tiltaket overstiger ulempene**, når første alternativ ikke er oppfylt.

Dette er en *konkret og individualisert vurderingsnorm*, ikke en generell adgang til avslag basert på forsiktighetsbetraktninger.

For at avslag etter § 48 skal være gyldig, må forvaltningsmyndigheten:

- identifisere *hvilke konkrete verneverdier som faktisk berøres*,
- forklare *hvordan tiltaket i seg selv skaper negativ påvirkning*, og
- vise *i hvilket omfang* påvirkningen skjer.

I vedtaket fremstår vurderingen som omvendt: Man antar at tiltaket *kan* være tilretteleggende og dermed potensielt bruksøkende, uten dokumentasjon eller faglig grunnlag.

5.3 Utdyping: Hva menes med «tiltak som kan påvirke verneverdiene»?

I verneforskriftens logikk – og i den praksis som dokumentet viser – er det særlig følgende kategorier som typisk anses påvirkningsskapende:

- Tilbygg eller større plattinger som reelt øker areal eller bruksintensitet
- Installasjoner som øker komfortnivå slik at bygning får «bygningfasiliteter» som kan trekke flere brukere.
- Tiltak som skaper nye terrenginngrep eller økt ferdsel.

Plattingen vil etter reduksjonen ikke oppfylle noen av disse kriteriene. Tvert imot **platting inkludert trapp** er et sikkerhets- og adkomsttiltak.

Reduksjonen av eksisterende platting med ca 12 kvm innebærer at det samlede terrenginngrepet reduseres. Dette taler direkte for at tiltaket er forenlig med verneverdiene.

5.4 Presedens og forvaltningspraksis viser at slike tiltak normalt anses tillatelige

I sakens dokumenter er det gjentatte henvisninger til tidligere behandling av sammenlignbare tiltak hvor plattinger **kan tillates når de ikke endrer landskapets karakter** og når de står i forhold til eksisterende bygg. I vår sak er tiltaket beskjednere enn flere tiltak som tidligere er innvilget.

5.5 Samlet vurdering etter § 48

Strider tiltaket mot verneformålet?

Klagerens oppfatning er at tiltaket opprettholder dagens bruksnivå og reduserer terrenginngrep sammenlignet med dagens platting.

Kan tiltaket påvirke verneverdiene nevneverdig?

Slik saken fremstår kan man fra denne side ikke at det er dokumentert negativ påvirkning på naturgrunnlag, landskap eller villreinens arealbruk.

Veier fordelene tyngre enn ulempene?

Ja, tiltaket bedrer sikkerhet ved bygning.

Dermed er lovens vilkår for dispensasjon oppfylt.

6. Konklusjon for den rettslige vurderingen

- Verneforskriften begrenser tiltak som endrer landskap eller bruksintensitet; omsøkte tiltak gjør ingen av delene.
- Naturmangfoldloven § 48 krever en konkret vurdering av reell, ikke hypotetisk, påvirkning; en slik vurdering foreligger ikke i vedtaket.

- Tiltaket er lite, nøkternt og ikke kapasitetsøkende, og er dermed innenfor det som kan tillates etter både forskrift og lov.
- Samlet sett foreligger det etter klagerens oppfatning ingen rettslige hindringer for å gi dispensasjon.

7. Oppsummering av tiltaket

Det omsøkte tiltaket:

- Plattingen representere **ikke** et tilbygg til bygning
- Plattingen øker **ikke** bygningens grunnflate
- innebærer **ikke** noen «*oppføring, påbygging eller ombygging*» av bygningen jfr, verneforskriftens § 3, pkt. 1.1.
- innebærer **ikke** en utvidelse av bygning
- gir **ikke** økt overnattingskapasitet
- reduserer samlet terrenginngrep sammenlignet med dagens situasjon
- ivaretar hensynet til verneområdet på en god måte

8. Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om at vedtaket ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt å måtte fjerne plattingen nå, for eventuelt å kunne etablere en tilsvarende eller justert løsning på nytt dersom klagen tas til følge.

9. Påstand

På denne bakgrunn fremsettes følgende påstand:

1. Vedtak av 20.10.2025 om avslag på søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved Vinstradalsvegen 2114 omgjøres.
2. Det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd for den omsøkte plattingen.
3. Vedtaket gis utsatt iverksettelse inntil klagen er endelig avgjort.

Jeg ber om å bli orientert dersom nasjonalparkstyret ikke finner grunn til å ta klagen til følge, og om at saken i så fall oversendes klageinstansen for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Frode Kvernørød
Advokat

Epost: kvernrod@gauldalsadvokatene.no
Mobil: 91567232

Arkivsaksnummer: 2025/5434-13

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 06.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	5/2026	13.02.2026

Sak - Knutshø LVO - forberedende klagebehandling - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyre opprettholder sitt vedtak datert 20.10.2025 om avslag på søknad om oppføring av platting på adresse Vinstradalsvegen 2092 i Knutshø landskapsvernområde, Oppdal kommune. Vedtaket er gjort med hjemmel i forvaltningsloven § 33.

Nasjonalparkstyret har behandlet søknad om oppføring av platting på en lovmessig måte, der kunnskap og overordna retningslinjer er lagt til grunn. Nasjonalparkstyret har vurdert innholdet i klagen i åtte punkt, og mener at det ikke er forelagt nye eller vesentlige momenter som gir grunnlag for å omgjøre vedtak om avslag.

Klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

En eventuell videre oppfølging i saken vil ikke bli gjort før klagen er endelig behandlet hos klagemyndighet.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Saksprotokoll med vedtak - avslag - Knutshø LVO - oppføring av platting til fritidsbolig - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter
- 2 Innvilget - utsatt klagefrist - Knutshø LVO - oppføring av platting til fritidsbolig - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter
- 3 Klage på vedtak - Knutshø LVO - oppføring av platting til fritidsbolig - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter

Saksopplysninger

SNO gjennomførte i 2022 tilsyn på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Veslvonlægret ligger helt i enden av Vinstradalsvege i Oppdal kommune. Det ble registrert og rapportert at flere byggetiltak på Veslvonlægret knyttet til flere hytter/buer, var gjennomført i strid med regelverket. Enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Tiltakshaverne fikk deretter et brev hvor det ble bedt om en tilbakemelding, det ble holdt et møte på Hjerkinns om byggetiltak og regelverk. Etter dette mottok tiltakshaverne et brev om hvordan det ulovlige forholdet kunne rettes opp. Det ble opplyst at dette kunne gjøres enten ved å rive det ulovlige tiltaket eller sende søknad å prøve å få tiltaket godkjent i etterkant.

Søknad om tiltak ble mottatt den 8.5.2025. Nasjonalparkstyret behandlet søknaden i styremøte den 20.10.2025 samtidig med 3 andre søknader om plattinger i samme område. Det ble gitt avslag på søknaden om å oppføre platting på 37 kvm der begrunnelsen for avslaget var gitt i landskapsverdiene.

Nasjonalparkstyrets vedtak datert 20.10 ble påklaget av Frode Kvernød i Gaudalsadvokatene AS, på vegne av sine klienter, Irene Bøaseter og Terje Strand. Klagen er ikke datert, men ble mottatt den 16.12.2025.

Klagen i sin helhet er lagt ved saken.

Hjemmelsgrunnlag

Nasjonalparkstyrets vedtekter 19.1.2024

6. Nasjonalpark-/verneområdestyret oppgaver

6.2 Forberedende klagesaksbehandling

Nasjonalpark-/verneområdestyret skal behandle klager på sine vedtak som forberedende klageinstans etter forvaltningslovens bestemmelser. Nasjonalpark-/verneområdestyret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Dersom nasjonalpark-/verneområdestyret ikke finner grunn til å endre vedtaket som følge av klagen, skal saken oversendes klageinstansen.

Miljødirektoratet er klageinstans for vedtakene som fattes av styret, eller av forvalter og arbeidsutvalg på vegne av nasjonalpark-/verneområdestyret. Når det klages på vedtak truffet av nasjonalpark-/verneområdestyret, må forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret før saken eventuelt endes over til Miljødirektoratet som klageinstans.

Også for vedtak truffet av arbeidsutvalget eller forvalter etter delegert myndighet, skal forberedende klagebehandling skje i nasjonalpark-/verneområdestyret.

Forvaltningsloven

§ 28 (vedtak som kan påklages, klageinstans)

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

(...)

§ 29 (klagefrist)

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

4. ledd: Vedkommende underinstans eller klageinstans kan i særlige tilfelle forlenge klagefristen før denne er utløpt.

§ 31 (oversitting av klagefrist)

Bestemmelsen sier at klagen kan tas under behandling selv om klagefristen er oversittet dersom:

a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller

b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd

§ 33 (saksforberedelsen i klagesak)

(...)

Underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31.

Vurdering

Advokat Frode Kvernød i Gauldalsadvokatene AS har sendt inn klage på sine klienters vegne som er tiltakshavere i saken. Klager er part med rettslig klageinteresse. Det ble innvilget utsatt klagefrist på 4 uker til den 16.12.2025, jf. e-post fra nasjonalparkforvalter datert 10.11.2025. Klagen er mottatt innen klagefristen.

Klagen gjelder vedtak om avslag på oppføring av platting på adresse Vinstradalsvegen 2092 i Knutshø landskapsvernområde. Dovrefjell nasjonalparkstyre gav avslag på søknaden i styremøte den 20.10.2025.

Klager viser til ulike forhold i sin klage og klagen har et visst omfang. Nasjonalparkforvalter mener det er hensiktsmessig å samle anførselene i punkter for deretter å kommentere disse. Kommentarerene står i kursiv. Klagen er vedlagt saksdokumentene.

Klagers anførsler:

1. Tiltaket, området og bruk:

Bakgrunnen for tiltaket var at terrenget rundt bygning– særlig på sør- og østsiden – er bratt og ujevnt, slik at ferdsel i praksis skjer i bratt helning med risiko for fall og erosjonsslitasje på bakken. Plattingen ble derfor etablert for å få en trygg og stabil gang- og oppholdsflate tett på hytta, og samtidig skåne terrenget. Uten platting ville all opphold og ferdsel skje direkte i terrenget, med fare for erosjon og nedtrækking av vegetasjon. Plattingen samler ferdsel og opphold på et begrenset areal og bidrar etter klagers syn til å skåne omkringliggende natur fra tråkk og uønsket slitasje.

Plattingen direkte inntil hytta, følger byggets form og fremstår som en lav, åpen, uoverdekket trekonstruksjon, uten rekkverk og uten volumvirkning utover selve flaten. Bygningen brukes av klager anslagsvis 10–15 døgn per år og er ikke i bruk om vinteren. Dette begrensede bruksomfanget var og er uforandret før og etter oppføring av plattingen. Klager mener Veslvollnægre fremstår som et etablert hytte-/bebyggelsesområde med flere bygninger og installasjoner, noe som også fremgår av kartillustrasjonene i vedtaket. Av de 12 hyttene som ligger i området som har hatt plattinger gjennom flere år, både med og uten rekkverk. I et slikt område kan det forventes en viss standard på utearealene rundt bygningene, herunder mindre plattinger som gir trygg og praktisk atkomst, særlig i et klima med betydelige snø- og isforhold. Omsøkt platting er nettopp begrunnet i behov for sikker og funksjonell bruk av hytta.

Klager skriver at: «det konstateres etter dette at det ikke er uenighet om at tiltaket **ikke** representerer «et teknisk inngrep eller tiltak» som går inn under forbudet i verneforskriftens § 3, pkt. 1.1»

Klager understreker at plattingen ble oppført i god tro. I Oppdal kommune har det historisk ikke vært praksis å kreve søknad for plattinger ved hytter, og flere hytter i Veslvonen har hatt tilsvarende plattinger i flere tiår. Dette er også opplyst i søknad. Klager var ikke kjent med at tiltaket i tillegg måtte behandles av Dovrefjell nasjonalparkstyre etter verneforskrift og naturmangfoldloven, og oppføringen ble vurdert av Klager som et mindre, søknadsfritt tiltak som ikke medførte terrenginngrep eller volumøkning på bygningen.

Klager er om at det i klagebehandlingen legges vekt på at bruddet ikke skyldes bevisst omgåelse av regelverk, men en misforståelse knyttet til tidligere lokal praksis og søknadsplikt for plattinger.

Kommentar: Nasjonalparkstyret har ikke i saken som er påklaget skrevet at tiltaket ikke representerer et teknisk inngrep eller tiltak. Vi har i rammer for vurderinga vår sagt at en platting ikke faller inn under begrepet «tilbygg» og derfor ikke faller inn under verneforskriftens spesifiserte dispensasjonsbestemmelser men at tiltaket må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Tiltaket på 37 kvm er uten tvil et tiltak. Vi mener at her må klager har misforstått det som står i saken. Vi bestrider ikke at tiltakshaver gjennomførte tiltakene i god tro, men mener samtidig at det er tiltakshavers ansvar å kjenne til at tiltaket gjennomføres i et verneområde der det er særskilte regler.

Selve plattingen vil gjøre mer skade på vegetasjon og terreng enn tråkkskader knyttet til en sporadisk bruk av hytta som klager opplyser at det er. Ved tråkk skader vil vegetasjon få anledning til å hente seg tilbake i perioder uten tråkk, mens vegetasjon liggende under en

platting vil ha dårlige vekstforhold. Forhold som er knyttet til trygg og sikker atkomst er i større grad en vurdering etter plan- og bygningslov regelverket, men har mindre betydning der det er vern og verneformålet skal ivaretas.

Bygningene på Veslvonlægret har sitt opphav i jaktbuer og det har skjedd en utvikling mot lavstandard fritidsboliger/hytter. Området er også i kommuneplanens arealdel vist som LNF-område. Utviklingen er uheldig sett opp mot verneformålet og det er ikke ønskelig å dra bygningene på Veslvonlægret lengre i retning av et hytteaktig preg. Det er ingen uenighet om at en platting kan ha en funksjon. Nasjonalparkstyrets vurderinger er at den er ikke nødvendig for å kunne bruke bygningen.

2. Rettslige anførsler – naturmangfoldloven § 48

Klager påpeker at Nasjonalparkstyret har lagt til grunn at plattingen ikke kan anses som «tilbygg» etter verneforskriften, og at tiltaket derfor må vurderes etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ. Klager mener begge vilkår i naturmangfoldlovens § 48 er oppfylt.

Formålet er å bevare et sammenhengende høgfjellsområde, villreinens leveområder og et særpreget natur- og kulturlandskap. Bygning og øvrige bygninger på Veslvonlægeret er allerede etablert og godkjent innenfor dette landskapet. En lav, uoverdekket treplatting langs fasaden på en eksisterende hytte representerer etter klagers syn ikke et brudd med formålet, så lenge tiltaket er nøkternt utformet og ikke medfører vesentlig økt bruk eller nye strukturer i terrenget. Tiltaket begrenset i høyde, uten rekkverk, uten terrenginngrep, og med svært begrenset effekt på faktisk bruk. Plattingen er tett knyttet til eksisterende bygg og ligger i et område som allerede er preget av hyttebebyggelse og vei. Etter klagers syn er påvirkningen på landskapsbildet og naturmangfoldet marginal.

Klager viser til naturmangfoldloven § 48 første ledd åpner for mindre tiltak som ikke påvirker verneverdiene i nevneverdig grad. Når begge vilkår i nml § 48 anses oppfylt, tilsier bestemmelsen at dispensasjon kan gis, med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør det åpenbart uforsvarlig. Slike omstendigheter er ikke påvist i vedtaket. Omsøkt tiltak er beskjedent i omfang, knyttet til eksisterende bygning, gir ingen økning i bygningsvolum og vil i liten grad være synlig utover selve hyttetunet. Etter klagers oppfatning har nasjonalparkstyret lagt til grunn en rettslig og faktisk vurdering som taler tydelig for dispensasjon, men likevel trukket en konklusjon (avslag) som ikke følger av de premissene som er satt.

Kommentar: Vilåårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ at to kumulative vilååre må være oppfylt for at dispensasjon skal kunne gis. Selv om vilåårene for å gi en dispensasjon er oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon. Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette og spesielle tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet og tar primært sikte på mer bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneinteressene.

Hva som anses som «vesentlig» eller «nevneverdig» vil kunne variere, og må ses i sammenheng med det konkrete verneformålet. I denne saken mener nasjonalparkforvalter at tiltakets omfang, art og plassering både isolert men også ut fra en samlet belastning, er vurdert opp mot landskapets særpreg og karakter – et høvfjellandskaps (fjellhei) der natur-

og kulturlandskapet skal ivaretas. Vurderingen av om vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt eller ikke, er en skjønnsmessig vurdering og vi registrerer at klager har en annen vurdering enn nasjonalparkstyret.

3. Vurdering av landskapsvirkning, verneverdier, plassering og tilknytning til eksisterende bygg

Klager mener at tiltaket ikke er fremtredende og godt synlig i landskapet. Plattingen er integrert tett inntil bygning og følger byggets fasader er bygd i tre og ikke malt i avvikende farger. Den fremstår ikke som en frittstående konstruksjon i terrenget, men som en lav, åpen treflate langs byggets vegger. Den gir ingen ny «bygning» i landskapet, men en begrenset horisontal utvidelse langs eksisterende bygningskropp.

Høyden er oppgitt til maksimalt ca. 1 meter over terreng, og store deler ligger nær bakken. Det er ingen overbygging eller rekkverk. Klager vurderer at dette gir liten volumvirkning og begrenset visuell «tyngde» sammenliknet med tiltak som tilbygg, overbygde terrasser eller større konstruksjoner.

På denne bakgrunn mener klager at plattingen ikke «vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», jf. verneforskriften § 3 første ledd, og at tiltaket – isolert sett – ikke har mer enn en svært begrenset påvirkning på verneverdiene.

Klager anfører videre at:

- Det står allerede flere bygninger på Veslvolnægeret. Disse er den klart dominerende visuelle påvirkningen, ikke plattingene
- Plattingen endrer ikke områdets karakter fra før til nå; bygningen fremstår fortsatt som en fritids- /jakthytte innenfor en eksisterende hyttegrenn.
- Plattingen kan, dersom ønskelig, tilpasses ytterligere med materialbruk og fargevalg (f.eks.mørkere, matte materialer) slik at den i enda mindre grad skiller seg ut.
- Klager kan dermed ikke se at tiltaket i realiteten bidrar til «videre utbygging» i strid med verneformålet; det er en mindre tilpasning av en allerede eksisterende bygning.

Kommentar: Graden av påvirkning avhenger av inngrepets størrelse og/eller hvor iøynefallende tiltaket er. Det samme vil være tilfelle dersom en tillatelse får en uheldig presedensvirkning som gir en bit-for-bit-utvikling. I slike tilfeller vil tiltaket kunne være i strid med verneformålet. Bygningers karakter og utseende er med på å prege et landskap, og tiltak som endrer en bygning visuelt, kan derfor påvirke landskapet. Ivaretagelse av et særpreget natur- og kulturlandskap er den del av verneformålet, og området er vernet mot alle tekniske ingrep eller tiltak som kan virke inn på landskapets art eller karakter. Dispensasjonspraksisen for byggetiltak er streng. Tiltak som vurderes å ha begrenset eller liten nytteverdi, innvilges sjeldent. Nasjonalparkstyret registrerer at klager har en annen vurdering av tiltaket enn det forvaltningsmyndigheten for verneområdet har.

4. Om påvirkning på villrein og for streng vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8–12

Klager peker på at nasjonalparkstyret legger stor vekt på at bygningen ligger i et viktig kalvings- og trekkområde for villrein, og at all ytterligere tilrettelegging kan bidra til økt samlet belastning.

Klager bestrider ikke at området er viktig for villrein, men mener at styret har overvurdert den konkrete effekten av tiltak og ikke i tilstrekkelig grad knyttet vurderingen til plattingen som enkelttiltak og at tiltaket ikke fører til økning i brukskapasitet i form av utvidet bygningsmasse, sengeplasser eller infrastruktur. Videre at omfanget av menneskelig tilstedeværelse bestemmes av hytta som sådan, ikke av om det er platting langs veggen eller ikke. Det er ikke vist til kunnskap som konkret dokumenterer at små, bakkenære plattinger vedeksisterende hytter gir målbar eller nevneverdig tilleggsbelastning for villrein, utover den påvirkning som allerede følger av hytta og den etablerte bruken.

Etter klagers syn kan det forsvarlig konkluderes med at den faktiske påvirkningen på villreinen og verneverdiene er ubetydelig eller i alle fall «nevneverdig liten», slik naturmangfoldloven § 48 første ledd forutsetter for dispensasjon

Etter naturmangfoldlovens § 10 skal den samlede belastningen vurderes. Det innebærer ikke at ethvert marginalt tiltak automatisk skal avslås, men at man må vurdere om akkurat dette tiltaket bidrar merkbart til en allerede kritisk situasjon. Klager mener naturmangfoldloven § 48 første ledd, som nettopp åpner for mindre tiltak som ikke påvirker verneverdiene i nevneverdig grad.

Kommentar: Nasjonalparkstyret har i saksvurderingen ikke lagt til grunn at platting medfører en økt bruk av bygningen og heller ikke lagt villreinens bruk av området som en tungtveiende avslagsgrunn. Kunnskapen om naturmangfoldet i området og funksjonen området har i så måte, er likevel beskrevet og tatt hensyn til. Vurderingen er i hovedsak knyttet til landskapsverdiene og avslaget (jf. vedtak) er knyttet til landskapsverdiene. Når naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning vurderes skal en også legge vekt på hvilke konsekvenser det vil få for verneverdiene om også andre, tilsvarende tiltak får dispensasjon. I saken ble det vist til at det er flere tiltakshavere på Veslvonlægret som har søkt om plattinger i størrelseorden 40-50 kvm. Vurdering om et tiltak oppfyller vilkårene er en skjønnsmessig vurdering. Om vilkårene i bestemmelsen hadde vært vurdert å være oppfylt, er det ingen som har krav på en dispensasjon.

5. Presedens og likebehandling

Klager mener det er lagt uforholdsmessig vekt på hypotetiske presedensvirkninger og at avslaget i hovedsak er begrunnet i hensynet til presedens og en mulig fremtidig akkumulert effekt dersom «mange» får tilsvarende tillatelser og at det er lagt for liten vekt på konkret vurdering av det aktuelle tiltaket. Det er et faktum at det nå ikke vil bli bygget flere hytter langs den aktuelle veien. Presedensvirkning vil derfor slik Klager ser det ikke være tilstedeværende.

Klager mener det er gjort en for generell og hypotetisk begrunnelse og at vurderingen etter § 48 skal knytte seg til det konkrete tiltaket og den faktiske samlede belastningen slik situasjonen er og kan påregnes innen rimelige grenser. Dersom forvaltningsmyndigheten ønsker en mer restriktiv praksis generelt, bør dette håndteres gjennom justering av forvaltningsplan eller retningslinjer, ikke gjennom å avslå enkeltsaker som konkret sett tilfredsstillende vilkårene i § 48.

I vedtaket er det vist til at det er flere saker om bygg og tilrettelegging på Veslvonlægret, og at dette samlet kan gi et mer hyttepreget preg i området. Klager savner en konkret og etterprøvable vurdering av hvilke andre tiltak det siktes til (omfang, type tiltak, lokalisering) og hvordan disse faktisk påvirker landskapsbildet og mener en platting på 37 kvm er en

småskala platting med marginal effekt og at det ligger godt til rette for å stille eventuelle vilkår om utforming for å sikre minimal visuell effekt.

Dersom andre tilsvarende tiltak i området er godkjent eller er etablert, tilsier hensynet til likebehandling at søknader om små, nøkterne plattinger ikke avslås uten solid saklig begrunnelse. Vedtaket inneholder ingen konkret sammenligning med praksis for tilsvarende tiltak i området.

Kommentar: Utgangspunktet for saken er at oppsynet i 2022 var i området og skrev en rapport. Saken er en oppfølging av ulovlighetene som oppsynet registrerte den gang. Det er vist til 3 tilsvarende omsøkte tiltak på Veslvonlægrei hvor platting i størrelsesorden 40 -50 kvm er omsøkt. Også disse var en del av oppsynsrapporten fra 2022.

En forvaltningsplan har vanligvis ingen retningslinjer knyttet til tiltak eller aktiviteter som ikke er en del av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene.

Når det gjelder likebehandling og sammenligning med praksis er det i vurderingene vist til andre tilsvarende søknader i samme område, Vinstradalsvegen 2114, 2116 og 2120.

Nasjonalparkforvalter er enig i at det i større grad kunne vært synliggjort praksis i andre saker. Utfordringen er at Dovrefjell nasjonalparkstyre ikke har behandlet andre søknader om platting i Knutshø landskapsvernområde enn de 4 omtalte. Det er behandlet og gitt avslag på en platting i Dovrefjell-Sunndalsfjella nasjonalpark på østsida av E6 ved Hemtjønna. I Dalsida landskapsvernområde der nasjonalparkstyret også er forvaltningsmyndighet ble det i 2017 gitt tillatelse til plattinger på inntil 3 kvm i et område med buer ved Merrabotn. Utover dette er det lite praksis å vise til i Dovrefjellområdet. Men det er ingen tvil om at det er mange buer, hytter, naust og setre i Knutshø landskapsvernområde og i de andre verneområdene nasjonalparkstyret forvalter. I økende grad brukes også buer, naust og setre til fritidsformål og kan hevde de samme behov som er gjort i denne saken knyttet til platting.

6. Høringsuttalelser og mulighet for mer skånsom utforming

Av vedtaket fremgår det at Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø åpner for en mindre platting foran inngangspartiet og at Trøndelag fylkeskommune, i uttalelser i tilsvarende saker, ikke har innvendinger knyttet til kulturminner, men peker på behovet for nøktern og skånsom utforming. Dette viser at fagmyndighetene ikke avviser enhver form for platting i området, men er opptatt av omfang og utforming

Kommentar: Nasjonalparkstyret har i saken vært tydelige på hvor stor en platting foran inngangspartiet som kan aksepteres. Også villreinnemnda har antydning av størrelse på platting. Vi er også enige med fylkeskommunens uttale om de andre 3 sakene på Veslvonlægrei, at plattingen må bli mer nøktern i størrelse. Fylkeskommunen har også uttalt seg om hvordan en platting kan anlegges for å virke mindre monumental. Nasjonalparkstyret har vurdert tiltaket slik det er omsøkt og lagt til grunn informasjon og bilder gitt i søknaden.

7. Påstand

På denne bakgrunn fremsetter klager følgende påstand:

Vedtak av 20.10.2025 om avslag på søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved Vinstradalsvegen 2092 omgjøres og det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd for den omsøkte plattingen.

Kommentar: Nasjonalparkforvalter ser at klager er uenig i flere av skønnsvurderingene som er gjort i saken som ledet frem til avslag. Vi mener vi har behandlet søknaden etter gjeldende regler og retningslinjer. Klager har ikke fremsatt nye momenter som ikke var kjent da søknaden ble avgjort i styremøtet den 20. oktober.

Nasjonalparkforvalter tilrår derfor at avslaget opprettholdes og at klagen sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

8. Klager ber om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om at vedtaket ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt å måtte fjerne plattingen nå, for eventuelt å kunne etablere en tilsvarende eller justert løsning på nytt dersom klagen tas til følge.

Kommentar: Nasjonalparkstyret viser til at søknaden har blitt behandlet som om platting ikke har blitt oppført. I saker der tiltaket allerede er iverksatt og det søkes om ettergodkjenning, vil det ikke være snakk om «utsatt iverksettelse» i den forstand forvaltningslovens § 42 oppstiller slik nasjonalparkforvalter forstår det.

Når vedtak om avslag på ettergodkjenning av et tiltak påklages, vil en oppfølging av det allerede gjennomførte tiltaket først skje etter en eventuell stadfestelse av avslaget. Først når/hvis vedtak om avslag er stadfestet, vil det medføre at det foreligger et ulovlig tiltak som tiltakshaver har en plikt til å rette opp, jf. naturmangfoldlovens § 69, 2. ledd.

Vi oppfatter derfor at denne praksisen imøtekommer klagers anmodning om «utsatt iverksettelse» i foreliggende sak.

Arkivsaksnummer: 2025/5434-5

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 08.10.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	30/2025	20.10.2025

Sak - Knutshø LVO - dispensasjon - oppføring av platting - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Irene Bøaseter og Terje Strand sin søknad om å bygge platting på 37 kvm i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2092 i Knutshø landskapsvernområde.

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Omsøkt platting på 37 kvm er fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet.

Vilkåret om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig vurderes ikke å være oppfylt og dispensasjon kan derfor ikke gis.

--- slutt på innstilling ---

Saksprotokoll i Dovrefjell nasjonalparkstyre - 20.10.2025

Behandling

Enstemmig som innstillinga.

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ gir Dovrefjell nasjonalparkstyre avslag på Irene Bøaseter og Terje Strand sin søknad om å bygge platting på 37 kvm i tilknytning til bygning på adresse Vinstradalsvegen 2092 i Knutshø landskapsvernområde.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatner	Flåman, Bjørndalen, Søndre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområder	Hjerkinn med biotopvern, Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida, Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora, Fokstugu
Biotopvernområder	Torbudalen, Sandgovbotn-Mardalsbotn

Landskapet i Knutshø landskapsvernområde er vernet mot tiltak som vesentlig kan virke inn på landskapets art eller karakter. Omsøkt platting på 37 kvm er fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet.

Vilkåret om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig vurderes ikke å være oppfylt og dispensasjon kan derfor ikke gis.

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad - Knutshø LVO - oppføring av platting til fritidsbolig - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter
- 2 Uttalelse - Trøndelag fylkeskommune - Knutshø LVO - oppføring av platting til fritidsbolig - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter
- 3 Uttalelse - Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø - Knutshø LVO - oppføring av platting til fritidsbolig - Vinstradalsvegen 2092 - Terje Strand - Irene Bøaseter
- 4 Sak 37C 2024.pdf

Saksopplysninger

På Veslvonlægret i Knutshø landskapsvernområde (LVO) ligger det flere bygninger. Bygningene på Veslvonlægret har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet og/eller bygd om som moderne lavstandard fritidsboliger. Bygningene på Veslvonlægret ligger på gbnr 356/1 og Oppdal bygdeallmenning er grunneier. Området er vist som LNF i kommuneplanens arealdel.

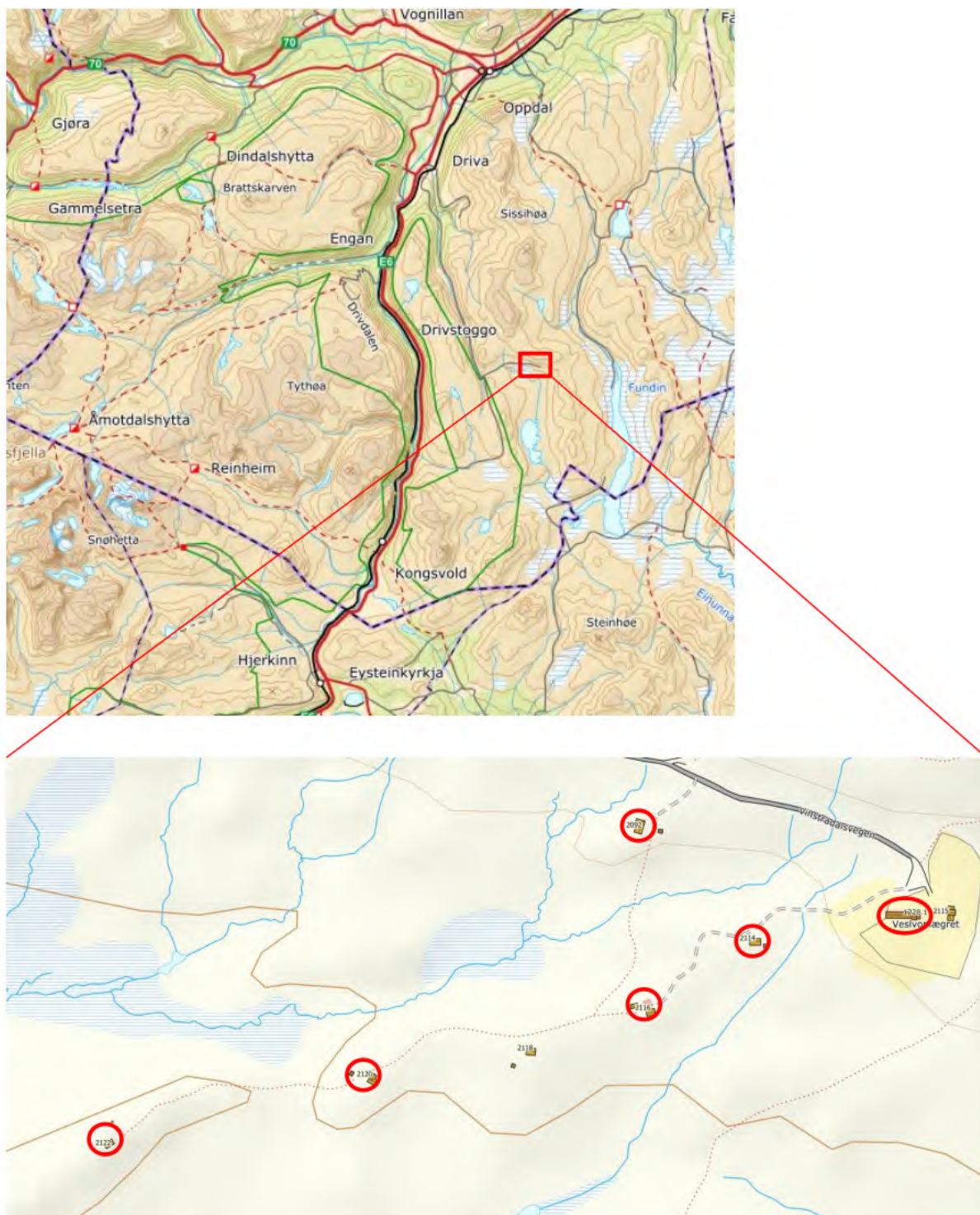

Fig 1: Veslvonlægret i Oppdal kommune.

SNO gjennomførte tilsyn i 2022 på Veslvonlægret i Knutshø LVO. Det ble registrert og rapportert flere byggetiltak på Veslvonlægret som var gjennomført i strid med regelverket, enten ved at det ikke forelå en tillatelse eller at det var bygd i strid med gjeldende tillatelse.

Sekretariatet fulgte opp dette ved å sende ut et brev til tiltakshaverne. Disse ønsket et møte, og det ble avholdt et møte med de berørte, kommunen, grunneier (Oppdal bygdeallmenning) og sekretariatet på Hjerkin i april 2024. Etter møtet ble det sendt ut et brev med orientering

om hvordan ulovlige byggetiltak kunne rettes opp. Det ble satt en frist til 9.september 2024 med å enten rette opp i ulovlige tiltak ved å rive eller sende søknad og prøve å få godkjent tiltaket i etterkant. Innen denne fristen mottok vi kun 1 søknad om byggetiltak.

Sekretariatet mente det var grunnlag for å avvente samtlige tilbakemeldinger/søknader for å kunne se tiltakene i sammenheng, da tiltakene er gjennomført på et avgrenset område og er av tilsvarende art. I mai 2025 hadde alle de berørte tiltakshaverne sent inn søknad om byggetiltak.

Dovrefjell nasjonalparkstyre har blitt muntlig orientert om tiltakene i styremøte den 17.6.2024.

I foreliggende sak søker tiltakshaver om å få oppført en platting i tilknytning til bygning på Veslvonlægret. Plattingen er 37 kvm og er lagt delvis på bakken og delvis understøttet og skal være uten rekkverk. Tiltakehaver opplyser i søknaden at plattingen ble oppført med bakgrunn i at terrenget rundt hytta, da særlig mot sør og øst, er veldig skrått. Plattingen er bygd på gavlvegg mot sør og delvis opp langs østvegg og er oppført uten graving/terrenginngrep. Høyde over eksisterende terreng overstiger ikke 1 m.

Søker skriver at plattingen har ikke ført til økt bruk av hytta da fremkommeligheten styrer bruken og ikke standarden. Det er kort sesong med kjørbare vei. Søker kan ikke se at plattingen er til hinder for villrein eller beitedyr.

Fig 2: Bilde av Vinstradalsvegen 2092 i 2022.

Tiltaket er søkt gjennomført i en del av Knutshø villreinområde som er kartlagt både som barmarksbeite og som vinterbeite. Det ligger innenfor et sentralt kalvings- og oppvekstområde som er godt dokumentert ved plott fra GPS-merka dyr. Området ligger også innenfor trekkpassasje i Veslevonin med kryssing av veien til Veslvonlægeret (ref: www.naturbase.no). Kvalitetsnorm for villrein, delnorm 3 viser at bygningene ligger i fokusområde (KN07), der utfordringene er knyttet til trekk. Området er pekt på som viktig for nord-sør trekket.

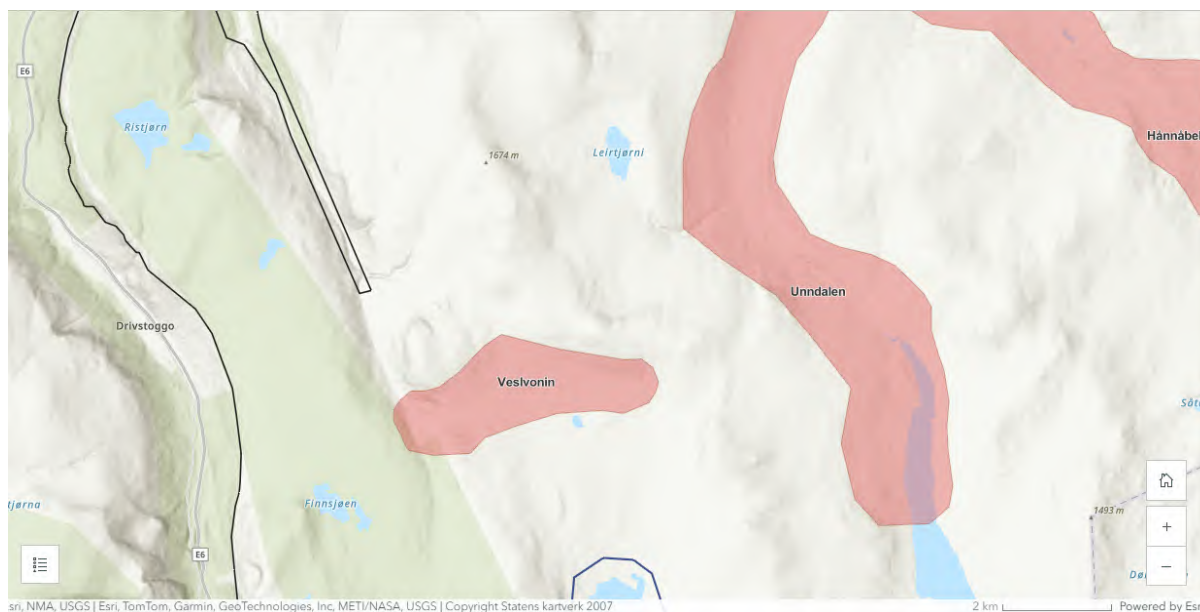

Fig 3: Fra kvalitetsnorm, delnorm 3 fokusområder, kartfortellinger (villrein.no)

Søknad er derfor sendt til uttale til villreinemda i Knutshø og Snøhetta. I tillegg er søknaden sendt til uttale til Trøndelag fylkeskommune, da det er vanlig praksis å samrå seg med kulturminnemyndigheten ved søknader om byggetiltak.

Villreinnemnda sin uttale (vedlagt): Villreinnemnda behandlet 3 saker om byggetiltak på Veslvonlægret i møte 8. juli 2025 i sak 48-2025. De har felles høringssvar for alle de tre sakene:

«Tilstandsklassifiseringen viser at Knutshø villreinområde har uønsket dårlig kvalitet. Den menneskelige ferdselen forstyrrer villreinen. Tilbygg og utvidelser av fritidsboliger kan tilrettelegge for økt overnattingskapasitet med påfølgende økt ferdsel inn i fjellområdene. Økt bruk av hyttene fører sannsynligvis også til økt ferdsel inn i villreinens leveområder. I dette tilfellet er det ikke økt overnattingskapasitet og heller ikke standardheving på selve hytta. Men både utedo og platting øker bruksverdien til hytta, og vil nok ofte føre til at hytta blir mer brukt. En stor platting kan nok også i en del tilfeller gjøre det enklere å overnatte på plattingen enn på bakken (f.eks. i telt eller under en tarp).

Dersom en skal forbedre kvaliteten på villreinstammen bør en gjøre tiltak som gjør at villrein får bedre vilkår i stedet for å gi tillatelse til tiltak som kan ha negativ effekt på villrein. Tiltak som øker bruken av hyttene, bør derfor i utgangspunktet ikke få tillatelse eller eventuelt bli avgrensa mest mulig.

Nemnda vil ikke motsette seg oppføring av utedo. Nemnda har tidligere behandla en liknende sak. Der ble det konkludert med å avgrense størrelsen på plattingen til 1,5 x 2 meter foran inngangspartiet, jf. sak 53-2024. Villreinnemnda mener plattingene skal begrenses til maks 3 m² og kun foran inngangsparti.

For vurdering av saken vises det til vedlagte protokoll.»

Fylkeskommunen sin uttale (vedlagt): Fylkeskommunen skriver at det er liten riksiko for at tiltaket skal komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner i området.

«Eiendommen ligger innenfor det regionalt viktige kulturmiljøet «Vinstradalen og omkringliggende seterlandskap» i «Mangfoldige Trøndelag» i tillegg til Knutshø landskapsvernområde.

(...)

Ut ifra den oversendte dokumentasjonen ser vi at plattingen er løftet fra terreng og lagt rundt store deler av bygget og trukket forbi det ene hjørnet. Det ser også ut til å være et rekkverk ved den ene kortsiden til plattingen.

(...)

Vår vurdering er at behovet for platting kunne vært løst på en annen og mer nøktern og skånsom måte, som både imøtekommer noe av brukers behov og samtidig viderefører og bevarer landskapet.

Når det gjelder plassering og størrelse er det kanskje andre hytter i landskapsvernområdet som har løst dette på en god måte som man kan skjele til, dersom det skal gis tillatelse. Uavhengig av dette bør tilpassing til terrenget og synlighet være styrende momenter. Ved å løfte plattingen opp fra terreng og inn på bygningslivet, vil den virke monumental og være mer synlig enn om den legges ned på terrenget.

Når det gjelder størrelse, er et vanlig prinsipp å trekke seg inn fra hjørnet på bygningen, også dersom plattingen plasseres løsrevet fra bygningen nede på terreng. Med tanke på plassering kan en mindre platting etableres enten foran en del av bygningens langside eller kortside. Det bør ikke etableres rekkverk på plattingen, og det bør ikke gjennomføres noe terrenginngrep for å få til trinn ned fra inngangsrepos.

Material- og fargevalg bør også være et tema ved tiltak, da dette er med på å sette preg på fasadeuttrykket og landskapet. Det bør stilles krav om å benytte ordentlig trevirke fremfor standard trykkimpregnerte terrassebord. Plattingen bør forbli ubehandlet og få en naturlig patina fra vær og vind.»

Tiltaket er allerede gjennomført. Søknaden dreier seg derfor om en ettergodkjenning av byggetiltak, men skal behandles som om det ikke er oppført. Dvs at de vurderinger som skal legges til grunn skal være tilsvarende de vurderingene en hadde gjort om tiltaket ikke allerede var blitt gjennomført.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Varige inngrep skal behandles av nasjonalparkstyret, jf delegeringsreglement for for Dovrefjell nasjonalparkstyre, vedtatt i møte i Dovrefjell nasjonalparkstyre 7.12.2015, revisjon 5.1.2017 sak DNPS 50/2016, revisjon 12.4.2021 sak DNPS 14/2021, revisjon 5.10.2022 sak 33/2022.

Verneformål – forskrift

§ 2

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø.

§ 3. Vernebestemmelser

1. Landskapet

- 1.1 Området er vernet mot alle tekniske inngrep eller tiltak som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, riving av gamle seterbygninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, treslagskifte, sprøyting med kjemiske midler, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, plassering av campingvogner og bobiler, merking av stier, skilting, forurensning og forsøpling. Opplistingen er ikke uttømmende.
- Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig

(...)

- 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a. Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- b. Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.
- c. Tilbygg til eksisterende bygninger.

Forvaltningsplan

s. 87

I landskapsvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Oppføring av nye bygninger til landbruksvirksomhet og som ikke er i strid med verneformålet.
- Riving av seterbebyggelse.

I landskaps- og biotopvernområdene kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til:

- Ombygginger og restaurering av eksisterende bygninger
- Tilbygg til eksisterende bygninger.
- Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade. Bygningen må ha stått der ved vernetidspunktet

s.89

Ombygging/utvidelse

Tilbygg, ombygginger, utvidelse eller andre tiltak som medfører endringer i størrelse, utseende eller funksjon er ikke å forstå som vedlikehold. Tiltak som kan medføre økt overnattingskapasitet, endret ferdselsmønster i området eller funksjonsendring, krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Eventuelle søknader om ombygginger/utvidelser må vurderes i forhold til verneformålet.

s.90

Felles retningslinjer for bygninger i verneområdene

- a) Ordinære vedlikeholdsarbeider på eksisterende bygninger kan gjennomføres uten at planene forelegges forvaltningsmyndigheten.
- b) Uttak av torv til tak er søknadspliktig og behandles etter verneforskriftens § 4.
- c) Tillatelse til gjenoppføring av bygninger som går tapt ved brann eller naturskade kan påregnes gitt. Flytting av bygninger som en følge av naturskade skal vurderes særskilt ved hvert enkelt tilfelle, og skal ikke være i strid med verneformålet.
- d) Byggetiltak som er påkrevd for å tilfredsstille nye krav i medhold av annet lovverk skal vurderes imøtekommet, så lenge det ikke kommer i strid med verneformålet. Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår til eventuell dispensasjon.
- e) Tiltak skal gjennomføres i tråd med tradisjonell byggeskikk i området. Det skal nyttes materialer og farger som ikke skiller seg ut fra omgivelsene

Retningslinjer for bygninger i landskapsvernområdene og biotopvernområdene:

- a) For tiltak som medfører nybygg, ombygginger eller utvidelser på bygninger med landbruksformål gjelder følgende:
- b) Det er ikke tillatt med annen bygge- og anleggsvirksomhet enn det som er direkte knyttet til landbruk, jf. plan- og bygningslovens definisjon. Det vil ikke være tillatt å oppføre fritidsboliger, eller hytter for utleie.
- c) Det skal gjennomføres en strengere dispensasjonspraksis i sone uten tilrettelegging og inngrep enn i brukssonene.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen må søknaden også vurderes etter naturmangfoldloven, herunder de miljørettslige prinsippene nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. § 7.

Presedens

Retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, fra Klima- og miljødepartementet 02.05.2015:

«I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene. Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedensvirkningene ved at andre kan få dispensasjon til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andrevil søke om dispensasjon til tilsvarende tiltak og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak.»

Vurdering

Rammer for vurderinga

Det er ingen spesifikke bestemmelser om platting i verneforskrift eller retningslinjer om dette i forvaltningsplan. Ihht verneforskriftens § 3 punkt 1.3 bokstav 3 kan forvaltningsmyndigheten gir tillatelse til tilbygg etter søknad. Verneforskrift eller forvaltningsplan sier ikke noe om hva som er vurdert å være tilbygg.

Reglene i plan- og bygningsloven ivaretar andre hensyn enn reglene i verneforskrift. Det kan likevel være naturlig å se hen til dette regelverket når det gjelder bygningstekniske definisjoner. I plan- og bygningsloven er tilbygg forstått som en utvidelse av en bygnings grunnflate, selv om «tilbygg» ikke er definert i loven. I en tolkningsuttalelse fra kommunal- og distriksdepartementet i 2017 står det:

«Hva som er tilbygg er ikke definert i lovverket. En normal forståelse av et tilbygg er for de fleste et tiltak som bygges på bakken som en utvidelse av eksisterende byggverk, reist ved siden av og i tilknytning til eksisterende bygg, og dermed medfører en utvidelse av bygningens grunnflate» Tolkningsuttalelse | Dato: 23.03.2017 fra kommunal- og distriksdepartementet

Ifølge veileder på Direktoratet for byggkvalitet (DIBK) sine nettsider står det: «For å kunne regnes som platting vil ikke høyden kunne være mer enn 0,5 meter over terrenget» ([Hva er hva - veranda, terrasse eller balkong? - Direktoratet for byggkvalitet](#)). En terrasse bygges på terrenget og har direkte adkomst fra terrenget og høyden på terrassen avgjør om den inngår i bygningens bebygde areal. En veranda er overbygget og har vanligvis kun tilgang inne fra bygningen.

Omsøkt tiltak ligger delvis på terreng og er delvis understøttet. Høyeste mål over terreng opplyses å være 1 meter over terrenget. Det er uten rekkverk. Tiltaket ligger derfor ikke på

terreng over hele de 37 kvm, og fremstår delvis som en terrasse og delvis som en platting. Forvalter vurderer likevel at tiltaket faller inn under det som naturlig kan kalles «platting» og at tiltaket ikke er omfattet av det som i vernebestemmelsene omtales som «tilbygg». Begrepet ombygging eller «bygge om» legger forvalter til grunn er endringer på eksisterende bygning innenfor bygningens grunnflate, slik som bytte av vinduer, takmaterialer. Ombygging kan også innebære større bygningsmessige endringer og oppgradering, jf. også byggordboka.

En søknad om bygging av platting innenfor verneområdet må vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48, første ledd, første alternativ:

"Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig."

Vilkårene for å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ er at tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig. Begge vilkårene i bestemmelsen må være oppfylt for at det skal kunne gis en dispensasjon. Selv om vilkårene for å gi en dispensasjon er oppfylt, har ingen krav på å få en dispensasjon.

Vurdering av omsøkt tiltak, platting 37 kvm

Fritidsboligene på Veslvonlægret har sitt opphav i gamle jaktbuer som har blitt revet/bygd om til lavstandard fritidsboliger/hytter. Denne utviklingen vurderes å være negativ for verneformålet. Det er svært uheldig at byggetiltak gjennomføres for deretter å søke om tillatelse i etterkant. Alle som planlegger tiltak (eller ulike aktiviteter) i verneområder plikter å sette seg inn i gjeldende regelverk før iverksetting.

Alle byggetiltak i verneområdene i utgangspunktet er forbudt. I tilfeller verneforskriftene har unntak fra dette forbudet gjelder det som hovedregel for nødvendige byggetiltak i forbindelse med ulike nytteformål, for eksempel landbruksformål. Dovrefjell nasjonalparkstyre har også forvaltningspraksis på å tillate utedo der dette ikke finnes. Platting er ofte brukt for å legge til rette for et mer brukervennlig uteområde og noe som bygges for å optimalisere og utnytte bygningene og eiendommen/området rundt bygningen.

Plattinger rundt og i tilknytning til hytter og buer er slik nasjonalparkforvalter vurderer det ikke "nødvendige". En har likevel forståelse for at plattinger oppleves både praktisk og komfortabelt og derfor er ønskelig i tilknytning til hyttene.

I verneområdene føres det generelt en streng praksis med hensyn til byggetiltak, nettopp for å unngå nedbygging og for å unngå tiltak som vil være negative for verneverdiene både på kort og på lang sikt. Små eller enkeltvis tiltak vil ofte hver for seg ikke ha stor betydning for den samlede belastningen på naturmangfoldet. Over tid, og med summen av alle gjennomførte tiltak vil dette likevel kunne få stor betydning for landskapsbildet.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig. NINA rapport 1019 (2015) om villreinens arealbruk i Knutshø, kvalitetsnorm for villrein, forvaltningsplan, Rapport «Kartlegging og skjøtsel av biologisk mangfold i kulturlandskapet innenfor verneområdene i Vinstradalen» J.B. Jordal nr. 7-2016, «Sårbarhetsvurderinger av viktige fuglelokaliteter» (2019 Kistefos Skogtjenester, u.off) gir kunnskap om ulike natur- og kulturverdier

Nasjonalparkforvalter kan forstå at enkeltvisse plattinger av hytteeier oppleves som et bagatellmessig tiltak, og at det er vanskelig å se at summen av flere tiltak i verneområdet vil kunne bidra til nedbygging og et landskapsbilde som ikke er forenlig med verneformålet.

Bygningen ligger i et sentral kalvingsområde og viktig trekkpassasje for villrein, og nasjonalparkforvalter vurderer at å legge til rette for ytterligere utvikling mot fritidsboliger og øvrige tiltak som støtter opp under en slik utvikling i et viktig område for villreinen i Knutshø villreinområde, ikke er ønskelig.

Kravet om at tiltaket ikke skal påvirke verneverdiene nevneverdig innebærer at dispensasjonsadgangen er snever. Det kan bare dispenseres i de tilfeller tiltaket vil ha ubetydelig eller begrenset virkning for verneverdiene. Dette kan være ved midlertidig eller forbigående forstyrrelser, eller enkeltstående aktiviteter eller tiltak. I foreliggende sak dreier søknaden seg om en fast installasjon. Tiltaket er et av flere tiltak på Veslvonlægret der samtlige har søkt om platting, flere av disse er mellom 40-55 kvadratmeter.

Bygningene på Veslvonlægret ligger i nærheten av Vesvontjønnin som er et regionalt viktig område for våtmarksfugl. I tillegg til å ligge i et landskapsvernområde i et viktig trekkområde for villreinen er området en del av verneverdige kulturmiljøer og kulturlandskap som forteller viktige deler av Trøndelags historie («Mangfoldige Trøndelag»). Veslvonlægret ligger på ca 1200 moh i et åpent fjellhei terreng.

Formålet med opprettelsen av Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø, og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø. At det på Veslvonlægret allerede har skjedd en utvikling fra jaktbuer til lavstandard fritidsboliger, godtgjør ikke at denne utviklingen skal tillates å fortsette.

Byggetiltaket slik det er omsøkt setter preg på landskapet, særlig gjelder dette størrelsen. Tiltaket er i seg selv fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i natur- og kulturlandskapet. Det er flere søknader (totalt 4) om bygging av plattinger på Veslvonlægret som er til behandling i styremøtet. Flere av plattingene er i størrelsesorden 40-50 kvadratmeter.

Nasjonalparkforvalter vurderer at vilkåret i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ om å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig ikke er oppfylt og at dispensasjon ikke kan gis. Det tilrås derfor at det gis avslag på omsøkte tiltak.

En eventuell platting må løses på en mer skånsom måte. Tiltakshaver må være mer nøktern særlig i forhold til størrelse. En mindre platting foran inngangsparti på inntil 5-6 kvm som ligger på terreng vil i større grad tilpasses det åpne landskapet og bevare dette.

Fra: Berge, Eirin[]
Sendt: 10.11.2025 12:04:00
Til: 'Ingebrigt Loe'[ingebrigt.loe@oppdal.com]
Kopi: Inger Mai
Loe[im.loe@oppdal.com];gjaros@oppdal.com[gjaros@oppdal.com];bjorn.heggvoll@oppdal.com[bjorn.heggvoll@oppdal.com];irene.boaseter@oppdal.com[irene.boaseter@oppdal.com];Svendsgard, Bernhard[bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no];Sem, Gunhild
Kirsti[gunhild.sem@statsforvalteren.no];
Tittel: SV: Utsettelse av klagefrist

Til Ingebrigt og Inger Mai Loe, Terje Strand og Irene Bøaseter, Gjert Arne Os og Marit Bjerkås, Mari og Bjørn Heggvoll.

Viser til e-post datert fredag 7.november angående utsettelse av klagefrist.

Dere fikk alle behandlet søknader om ulike byggetiltak i nasjonalparkstyrets møte den 20.10.2025. Vedtakene ble oversendt dere elektronisk den 28.10.2025 og jeg ser at Ingebrigt Loe leste dokumentet samme dag, dvs 28.10. I det oversendte dokumentet ble det opplyst om klagefrist og at den var 3 uker. Fristen dere har etter dette er derfor 18.november 2025.

Så søker dere alle om utsettelse av denne fristen på 4 uker, dvs til 16.12.2025 i e-posten av 7.november i samme e-post sendt fra Ingebrigt Loe.

Klagefristen på 3 uker er gitt ihht forvaltningslovens regler. Klagefristen sørger for at eventuelle motparter kan innrette seg etter vedtaket når klagefristen går ut og det ikke er satt fram noen klage, og den sørger for at forvaltningen kan avslutte behandlingen av saken. Forvaltningsloven § 29, 4.ledd åpner likevel for at vi kan forlenge klagefristen om det foreligger «særlige tilfelle». Det innebærer at en forlengelse skal gis i unntakstilfeller.

I en slik vurdering kan klagers situasjon, forvaltningens forhold, sakens betydning for den det gjelder og hensynet til dem som måtte være interessert i at saken blir endelig avgjort være forhold/hensyn som kan vektlegges.

Dere skriver at dere har mye reisevirksomhet og ikke har mulighet til å prioritere å få levert inn en klage innen den vanlige klagefristen på 3 uker. Og at dette gjør at dere ønsker å få utsatt klagefristen.

En klage skal først behandles forberedende i et styremøte i nasjonalparkstyret før den eventuelt sendes over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse. Førstkommende styremøte er 4. – 5.desember 2025. En klage vil uansett ikke kunne forberedes til dette møtet. De forhold dere trekker frem som gjør at tiden ikke strekker til vurderes ikke å være «særlig tilfelle», samtidig ser vi at saken (vedtaket) har betydning for dere, da det dreier seg om byggetiltak som allerede er utført uten at det forelå tillatelse.

Med bakgrunn i dette forlenges klagefristen til 16.desember 2025. Det kan ikke påregnes ytterligere utsettelse av klagefristen.

En klage bør inneholde konkret hva dere klager over, hvilke endringer dere ønsker og hvilke begrunnelser klagen støtter seg til.
Vi vil orientere villreinnemd, kommunen og statsforvalteren om den utsatte klagefristen.

Når klagen er mottatt hos oss vil dere få en bekreftelse på dette, samt informasjon om videre saksgang.

Med vennlig hilsen

Eirin Berge
Nasjonalparkforvalter

Telefon: 915 38 046
E-postmottak: sfinpost@statsforvalteren.no
Web: <http://www.dovrefjell-sunndalsfjella.no> og
<http://www.nasjonalparkstyre.no/Dovrefjell/>

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Ingebrigt Loe <ingebrigt.loe@oppdal.com>
Sendt: fredag 7. november 2025 11:55
Til: Berge, Eirin <eirin.berge@statsforvalteren.no>
Kopi: Inger Mai Loe <im.loe@oppdal.com>; gjaros@oppdal.com;
bjorn.heggvoll@oppdal.com; irene.boaseter@oppdal.com
Emne: Utsettelse av klagefrist

> Hei Eirin.

>

> Søknad om utsettelse av klagefrist.

>

> Viser til tlf samtale tidligere i dag angående plattinger i Veslvonen. Vi ber om utsettelse på 1 mnd av klagefristen. Årsaken til dette er at de fleste av oss har mye jobbrelatert reisevirksomhet i høst, noe som gjør det vanskelig å prioritere klagesaken på så kort tid. Søknaden gjelder for Marit og Gjert Arne Os , Mari og Bjørn Heggvoll, Irene og Terje Strand, Inger Mai og Ingebrigt Loe.

> Vi beklager eventuelle ulemper dette måtte medføre.

>

> Med hilsen

> for de berørte parter i Veslvonen.

>

> Ingebrigt Loe

>

> Sendt fra min iPhone

Miljødirektoratet

Advokat Frode Kvernørud
Advokat Anna Th. Flatmo

Sendes pr. e-post til
Dovrefjell nasjonalparkstyre: sfinpost@statsforvalteren.no

Stasjonsveien 11
Postboks 125
7291 STØREN
Tel: (+47) 72 43 02 00
post@gauldalsadvokatene.no
www.gauldalsadvokatene.no

Klager ref (bes oppgitt ved svar)

Deres ref
2025/5434-8 432.2

Dato

Klage over vedtak – Knutshø LVO – avslag på søknad om dispensasjon for platting ved Vinstradalsvegen 2092

Det vises til Dovrefjell nasjonalparkstyres vedtak av 20.10.2025, der søkers søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved bygningen på eiendommen Vinstradalsvegen 2092 (Veslvonlægeret) ble avslått med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 første ledd.

Klagefristen er utsatt til **16.12.2025**.

På vegne av søker Terje Strand og Irene Bøasetter (heretter benevnt **Klager**) inngis med dette rettidig klage over vedtaket.

Det legges til grunn at avslaget reelt er begrunnet som følger (Jeg hitsetter fra saksfremleggets side 12):

Byggetiltaket slik det er omsøkt setter preg på landskapet, særlig gjelder dette størrelsen. Tiltaket er i seg selv fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i natur- og kulturlandskapet. Det er flere søknader (totalt 4) om bygging av plattinger på Veslvonlægeret som er til behandling i styremøtet. Flere av plattingene er i størrelsesorden 40-50 kvadratmeter.

Nasjonalparkforvalter vurderer at vilkåret i naturmangfoldlovens § 48, 1.ledd, 1.alternativ om å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig ikke er oppfylt og at dispensasjon ikke kan gis. Det tilrås derfor at det gis avslag på omsøkte tiltak.

Det konstateres etter dette at det ikke er uenighet om at tiltaket **ikke** representerer «et teknisk inngrep eller tiltak» som går inn under forbudet i verneforskriftens § 3, pkt. 1.1

1. Kort om tiltaket og formålet

Bygning ligger på Veslvonlægeret, adresse Vinstradalsvegen 2092, på grunn eid av Oppdal bygdeallmenning (gbnr. 356/1). Området er regulert til LNF-område i kommuneplanens arealdel og ligger innenfor Knutshø landskapsvernområde samt et regionalt viktig kulturmiljø knyttet til «Vinstradalen og omkringliggende seterlandskap».

Bygning ble kjøpt av Klager i 2011. Plattingen ble oppført i 2018 med følgende egenskaper:

- Areal ca. 37 m²
- Ligger langs sør- og delvis østsiden av hytta
- Delvis liggende på terreng, delvis understøttet
- Ingen rekkverk
- Høyde over eksisterende terreng ikke over ca. 1 meter
- Oppført uten graving eller terrenginngrep

Bakgrunnen for tiltaket var at terrenget rundt bygning– særlig på sør- og østsiden – er bratt og ujevnt, slik at ferdsel i praksis skjer i bratt helning med risiko for fall og erosjonsslitasje på bakken. Plattingen ble derfor etablert for å få en trygg og stabil gang- og oppholdsflate tett på hytta, og samtidig skåne terrenget.

Som det fremgår av fotografiene i saksframlegget (side 5), ligger plattingen direkte inntil hytta, følger byggets form og fremstår som en lav, åpen, uoverdekket trekonstruksjon, uten rekkverk og uten volumvirkning utover selve flaten.

Bygningbrukes av Klager anslagsvis 10–15 døgn per år og er ikke i bruk om vinteren. Dette begrensede bruksomfanget var og er uforandret før og etter oppføring av plattingen.

2. Bakgrunn for at det ikke ble søkt på forhånd

Klager ønsker å understreke understreke at plattingen ble oppført i god tro. I Oppdal kommune har det historisk ikke vært praksis å kreve søknad for plattinger ved hytter, og flere hytter i Veslvonen har hatt tilsvarende plattinger i flere tiår. Dette er også opplyst i Klagerens opprinnelige søknad.

Klager var ikke kjent med at tiltaket i tillegg måtte behandles av Dovrefjell nasjonalparkstyre etter verneforskrift og naturmangfoldloven, og oppføringen ble vurdert av Klager som et mindre, søknadsfritt tiltak som ikke medførte terrenginngrep eller volumøkning på bygningen.

Klager erkjenner at dette skulle vært avklart på forhånd, og beklager at tiltaket ble gjennomført før det forelå tillatelse. Samtidig ber vi om at det i klagebehandlingen legges vekt på at bruddet ikke skyldes bevisst omgåelse av regelverk, men en misforståelse knyttet til tidligere lokal praksis og søknadsplikt for plattinger.

3. Rettslige anførsler – naturmangfoldloven § 48

Nasjonalparkstyret har lagt til grunn at plattingen ikke kan anses som «tilbygg» etter verneforskriften, og at tiltaket derfor må vurderes etter naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ.

Bestemmelsen åpner for dispensasjon dersom:

1. tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål, og
2. tiltaket ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

Det følger også av naturmangfoldloven §§ 7–12 at prinsippene der skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet og fremgå av beslutningsgrunnlaget, herunder krav til kunnskapsgrunnlag (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Klager mener begge vilkår er oppfylt i deres sak:

- **Ikke i strid med formålet:**
Formålet er å bevare et sammenhengende høgfjellsområde, villreinens leveområder og et særpreget natur- og kulturlandskap. Bygning og øvrige bygninger på Veslvonlægeret er allerede etablert og godkjent innenfor dette landskapet. En lav, uoverdekket treplattung langs fasaden på en eksisterende hytte representerer etter Klager syn ikke et brudd med formålet, så lenge tiltaket er nøkternt utformet og ikke medfører vesentlig økt bruk eller nye strukturer i terrenget.
- **Ikke nevneverdig påvirkning på verneverdiene:**
Som redegjort for ovenfor er tiltaket begrenset i høyde, uten rekkverk, uten terrenginngrep, og med svært begrenset effekt på faktisk bruk. Plattingen er tett knyttet til eksisterende bygg og ligger i et område som allerede er preget av hyttebebyggelse og vei. Etter Klager syn er påvirkningen på landskapsbildet og naturmangfoldet marginal.

4. Klagens begrunnelse

4.1 Vurdering av landskapsvirkning og verneverdier

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er blant annet å bevare et sammenhengende høgfjellsområde med villreinens leveområder og et særpreget natur- og kulturlandskap.

Nasjonalparkstyret har i vedtaket lagt til grunn at Klagerens platting på 37 m² er «fremtredende og godt synlig i det åpne landskapet og forringer verdier knyttet til helheten i landskapet».

Klageren har en annen oppfatning, av flere grunner:

- a. **Plassering og tilknytning til eksisterende bygg**
Plattingen er integrert tett inntil bygning og følger byggets fasader. Den fremstår ikke som en frittstående konstruksjon i terrenget, men som en lav, åpen treflate langs byggets vegger. Den gir ingen ny «bygning» i landskapet, men en begrenset horisontal utvidelse langs eksisterende bygningskropp.
- b. **Høyde og volumvirkning**
Høyden er oppgitt til maksimalt ca. 1 meter over terreng, og store deler ligger nær bakken. Det er ingen overbygging eller rekkverk. Etter Klager vurdering gir dette liten volumvirkning og begrenset visuell «tyngde» sammenliknet med tiltak som tilbygg, overbygde terrasser eller større konstruksjoner.

c. **Materialbruk og uttrykk**

Plattingen er oppført i tre og er ikke malt i avvikende farger. Den vil over tid gråne og glir i praksis inn sammen med bygning og øvrige treflater. Vi er uansett positive til å følge eventuelle krav til material- og fargebruk for å redusere synlighet ytterligere, slik Trøndelag fylkeskommune også peker på som virkemiddel i sin uttalelse.

d. **Terrennskånende funksjon**

Terrenget rundt bygninger bratt og utsatt for slitasje. Uten platting ville all opphold og ferdsel skje direkte i terrenget, med fare for erosjon og nedtråkking av vegetasjon. Plattingen samler ferdsel og opphold på et begrenset areal og bidrar etter Klagert syn til å skåne omkringliggende natur fra tråkk og uønsket slitasje.

På denne bakgrunn mener Klageren at plattingen ikke «vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter», jf. verneforskriften § 3 første ledd, og at tiltaket – isolert sett – ikke har mer enn en svært begrenset påvirkning på verneverdiene.

4.2. Landskapsvernet

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høyfjellsområde med natur- og kulturpreg. Vernet retter seg særlig mot nye tekniske inngrep, utbygging og endringer som innebærer vesentlige landskapsvirkninger.

I vårt tilfelle:

- Det står allerede flere bygninger på Veslvollnægeret. Disse er den klart dominerende visuelle påvirkningen, ikke plattingene
- Plattingen endrer ikke områdets karakter fra før til nå; bygningen fremstår fortsatt som en fritids-/jakthytte innenfor en eksisterende hyttegren.
- Plattingen kan, dersom ønskelig, tilpasses ytterligere med materialbruk og fargevalg (f.eks. mørkere, matte materialer) slik at den i enda mindre grad skiller seg ut.

Klager kan dermed ikke se at tiltaket i realiteten bidrar til «videre utbygging» i strid med verneformålet; det er en mindre tilpasning av en allerede eksisterende bygning.

4.3. Om påvirkning på villrein og naturmangfoldlovens §§ 8–12

Nasjonalparkstyret legger stor vekt på at bygningen ligger i et viktig kalvings- og trekkområde for villrein, og at all ytterligere tilrettelegging kan bidra til økt samlet belastning.

Vi bestrider ikke at området er viktig for villrein, men mener at styret har overvurdert den konkrete effekten av vårt tiltak og ikke i tilstrekkelig grad knyttet vurderingen til plattingen som enkelttiltak:

a. **Ingen økning i brukskapasitet**

Plattingen gir ikke flere sengeplasser, ikke utvidet bygningsmasse og ikke ny infrastruktur (veg, parkering, strøm mv.). Omfanget av menneskelig tilstedeværelse bestemmes av hytta som sådan, ikke av om det er platting langs veggen eller ikke.

b. **Ingen dokumentasjon på merkbar tilleggsbelastning**

Det er ikke vist til kunnskap som konkret dokumenterer at små, bakkenære plattinger ved eksisterende hytter gir målbar eller nevneverdig tilleggsbelastning for villrein, utover den påvirkning som allerede følger av hytta og den etablerte bruken. Etter naturmangfoldloven § 8

skal beslutninger bygge på tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av aktuelle påvirkningsfaktorer. Her er koblingen til vårt tiltak svak.

c. Samlet belastning må vurderes konkret

Etter § 10 skal den samlede belastningen vurderes. Det innebærer ikke at ethvert marginalt tiltak automatisk skal avslås, men at man må vurdere om akkurat dette tiltaket bidrar merkbart til en allerede kritisk situasjon. Etter vårt syn må det kreves mer enn en praktisk tilrettelegging av inngangspartiet til en eksisterende hytte før vilkåret om «nevneverdig» påvirkning anses overskredet.

Klager mener derfor at naturmangfoldlovens prinsipper er anvendt for strengt i vår sak, i strid med § 48 første ledd, som nettopp åpner for mindre tiltak som ikke påvirker verneverdiene i nevneverdig grad.

Klager vil særlig fremheve:

- Bygningen brukes kun ca. 10–15 døgn per år og ikke vinterstid.
- Plattingen har ikke ført til at Klager bruker bygningen mer. Tilgjengelighet (kort sesong med kjørbar vei, værforhold osv.) er det som begrenser bruken – ikke standard eller uteareal.
- Plattingen i seg selv gir ingen økt bygningsmasse, ingen nye tekniske installasjoner, ingen ny adkomst, og ingen økt overnattingskapasitet.

Klager har forståelse for at nasjonalparkforvaltningen må se hen til samlet belastning og presedens for flere tiltak i området. Samtidig ber vi om at det i klagebehandlingen gjøres en individuell og konkret vurdering av Klager sak, hvor det faktiske bruksomfanget, tiltakets beskjedne karakter og manglende effekt på overnattingskapasitet tillegges vekt.

Etter Klagerens syn kan det forsvarlig konkluderes med at den faktiske påvirkningen på villreinen og verneverdiene er ubetydelig eller i alle fall «nevneverdig liten», slik naturmangfoldloven § 48 første ledd forutsetter for dispensasjon.

4.4 Vilkårene for dispensasjon etter § 48 er oppfylt

Nasjonalparkstyret legger selv til grunn i vedtaket at omsøkt platting på 37 m²:

- ikke vil påvirke landskapsverdiene nevneverdig, og
- ikke vil stride mot verneformålet.

Dette er nettopp de to vilkårene naturmangfoldloven § 48 første ledd første alternativ oppstiller for å kunne gi dispensasjon.

Når begge vilkår anses oppfylt, tilsier bestemmelsen at dispensasjon kan gis, med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør det åpenbart uforsvarlig. Slike omstendigheter er ikke påvist i vedtaket. Omsøkt tiltak er beskjedent i omfang, knyttet til eksisterende bygning, gir ingen økning i bygningsvolum og vil i liten grad være synlig utover selve hyttetunet.

Etter vår oppfatning har nasjonalparkstyret dermed lagt til grunn en rettslig og faktisk vurdering som taler tydelig for dispensasjon, men likevel trukket en konklusjon (avslag) som ikke følger av de premissene som er satt.

4.5 Uforholdsmessig vekt på hypotetiske presedensvirkninger

Avslaget er i hovedsak begrunnet i hensynet til presedens og en mulig fremtidig akkumulert effekt dersom «mange» får tilsvarende tillatelser.

Vi mener dette er en for generell og hypotetisk begrunnelse:

- Vurderingen etter § 48 skal knytte seg til det konkrete tiltaket og den faktiske samlede belastningen slik situasjonen er og kan påregnes innen rimelige grenser.
- Presedensargumentet slik det er formulert, kunne i prinsippet brukes til å avslå nær sagt ethvert mindre tiltak, selv når det – slik som her – er erkjent at tiltaket ikke påvirker verneverdiene nevneverdig.
- Dersom forvaltningsmyndigheten ønsker en mer restriktiv praksis generelt, bør dette håndteres gjennom justering av forvaltningsplan eller retningslinjer, ikke gjennom å avslå enkeltsaker som konkret sett tilfredsstillende vilkårene i § 48.

Klager anfører derfor at det er lagt for stor vekt på en generell og hypotetisk presedensbetraktning, og for liten vekt på konkret vurdering av det aktuelle tiltaket. Det er et faktum at det nå ikke vil bli bygget flere hytter langs den aktuelle veien. Presedensvirkning vil derfor slik Klager ser det ikke være tilstedeværende.

4.6 Mangelfull vurdering av samlet belastning og lokal tilpasning

I vedtaket er det vist til at det er flere saker om bygg og tilrettelegging på Veslvolnægge, og at dette samlet kan gi et mer hyttepreget preg i området.

Fra denne side savner man imidlertid en konkret og etterprøvbart vurdering av:

- hvilke andre tiltak det siktes til (omfang, type tiltak, lokalisering),
- hvordan disse faktisk påvirker landskapsbildet, og
- hvilken marginal effekt vår omsøkte, småskala platting vil ha i dette bildet.

Plattingens areal er begrenset (37 m²), den legges tett inntil eksisterende hytte, og tiltakshaverne har forutsatt bruk av materialer, farger og utforming som harmonerer med eksisterende bebyggelse og terreng. Det ligger derfor godt til rette for å stille eventuelle vilkår om utforming for å sikre minimal visuell effekt.

Etter vårt syn er samlet belastning ikke tilstrekkelig konkret dokumentert til å begrunne avslag, særlig når tiltaket i seg selv anses å ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

4.7 Likebehandling og forholdet til eksisterende bruk

Veslvolnægge fremstår som et etablert hytte-/bebyggelsesområde med flere bygninger og installasjoner, noe som også fremgår av kartillustrasjonene i vedtaket. Av de 12 hyttene som ligger i området som har hatt plattinger gjennom flere år, både med og uten rekkverk.

I et slikt område kan det forventes en viss standard på utearealene rundt bygningene, herunder mindre plattinger som gir trygg og praktisk atkomst, særlig i et klima med betydelige snø- og isforhold. Omsøkt platting er nettopp begrunnet i behov for sikker og funksjonell bruk av hytta.

Dersom andre tilsvarende tiltak i området er godkjent eller er etablert, tilsier hensynet til likebehandling at søknader om små, nøkterne plattinger ikke avslås uten solid saklig begrunnelse. Vedtaket inneholder ingen konkret sammenligning med praksis for tilsvarende tiltak i området.

5. Høringsuttalelser og mulighet for mer skånsom utforming

Av vedtaket fremgår det at:

- Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø åpner for en mindre platting foran inngangspartiet.
- Trøndelag fylkeskommune, i uttalelser i tilsvarende saker, ikke har innvendinger knyttet til kulturminner, men peker på behovet for nøktern og skånsom utforming.

Dette viser at fagmyndighetene ikke avviser enhver form for platting i området, men er opptatt av omfang og utforming.

6. Krav om utsatt iverksettelse

I medhold av forvaltningsloven § 42 bes det om at vedtaket ikke iverksettes før klagesaken er endelig avgjort. Det vil være uforholdsmessig byrdefullt å måtte fjerne plattingen nå, for eventuelt å kunne etablere en tilsvarende eller justert løsning på nytt dersom klagen tas til følge.

7. Påstand

På denne bakgrunn fremsettes følgende påstand:

1. Vedtak av 20.10.2025 om avslag på søknad om dispensasjon for oppføring/beholdelse av platting ved Vinstradalsvegen 2092 omgjøres.
2. Det gis dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48 første ledd for den omsøkte plattingen.
3. Vedtaket gis utsatt iverksettelse inntil klagen er endelig avgjort.

Jeg ber om å bli orientert dersom nasjonalparkstyret ikke finner grunn til å ta klagen til følge, og om at saken i så fall oversendes klageinstansen for endelig avgjørelse.

Med hilsen

Frode Kvernrod

Advokat

Epost: kvernrod@gauldalsadvokatene.no

Mobil: 91567232

Arkivsaksnummer: 2025/10783-4

Saksbehandler: Bernhard Svendsgard

Dato: 05.02.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Dovrefjell nasjonalparkstyre	6/2026	13.02.2026

Uttalelse - konsesjon - ekspropriasjon - Sunndal - opprusting og utvidelse av Aura kraftverk - Statkraft Energi AS - Dovrefjell nasjonalparkstyre

Innstilling fra forvalter

Dovrefjell nasjonalparkstyres uttalelse til søknaden fra Statkraft om bygging av nytt Aura II og Holbu pumpe er:

- 1 Om konsesjon gis så skal følgende tiltak behandles av Dovrefjell nasjonalparkstyre etter verneforskriften for Torbudalen biotopvernområde før oppstart:
 - a) Riving av Osbu kraftverk med tilliggende bygninger og anlegg
 - b) Nye tiltak og anlegg ved Osbudammen
 - c) Alle massetak og massedeponier innenfor verneområdet
 - d) Alle midlertidige riggområder og lagringsarealer innenfor verneområdet
 - e) Alle nye anlegg, bygninger og grave- og sprengningsarbeider innenfor verneområdet (listen er ikke uttømmende)
- 2 I konsesjonen må det settes krav om stenging av Aursjøvegen for gjennomgangstrafikk (jf tiltaksplan for villrein i Snøhettaområdet) og stenging av vegene til Reinsvatnet og Grønvoldstein for allmenn motorisert ferdsel.
- 3 Det må legges til rette for restaurering av villreintrekk nedstrøms Osbudammen med riving av bygninger/anlegg, terskel for trekk og arrondering av masser for å sikre framkommelighet.
- 4 Anleggsdriften må kun skje fra 1. juli til 31. mars.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Alle søknadsdokumenter og innkomne høringsuttalelser finner en her:

<https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=9687&type=V>

Dokumenter som er viktige for nasjonalparkstyrets vurderinger er linket direkte i saksdokumentet.

[Kvalitetsnorm for Snøhettareinen](#)

[Tiltaksplan for Snøhettareinen](#)

Saksopplysninger

NVE har mottatt en søknad fra Statkraft Energi AS om tillatelse til opprusting og utvidelse av Aura kraftverk ved å bygge Aura II kraftverk og Holbu pumpe. Det er også søkt om ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter til å bygge og drive kraftverket. Søknaden med tilhørende konsekvensutredninger er nå på høring til berørte parter. Tiltaket berører Torbudalen biotopvernområde.

Søker skriver i selve søknadsdokumentet:

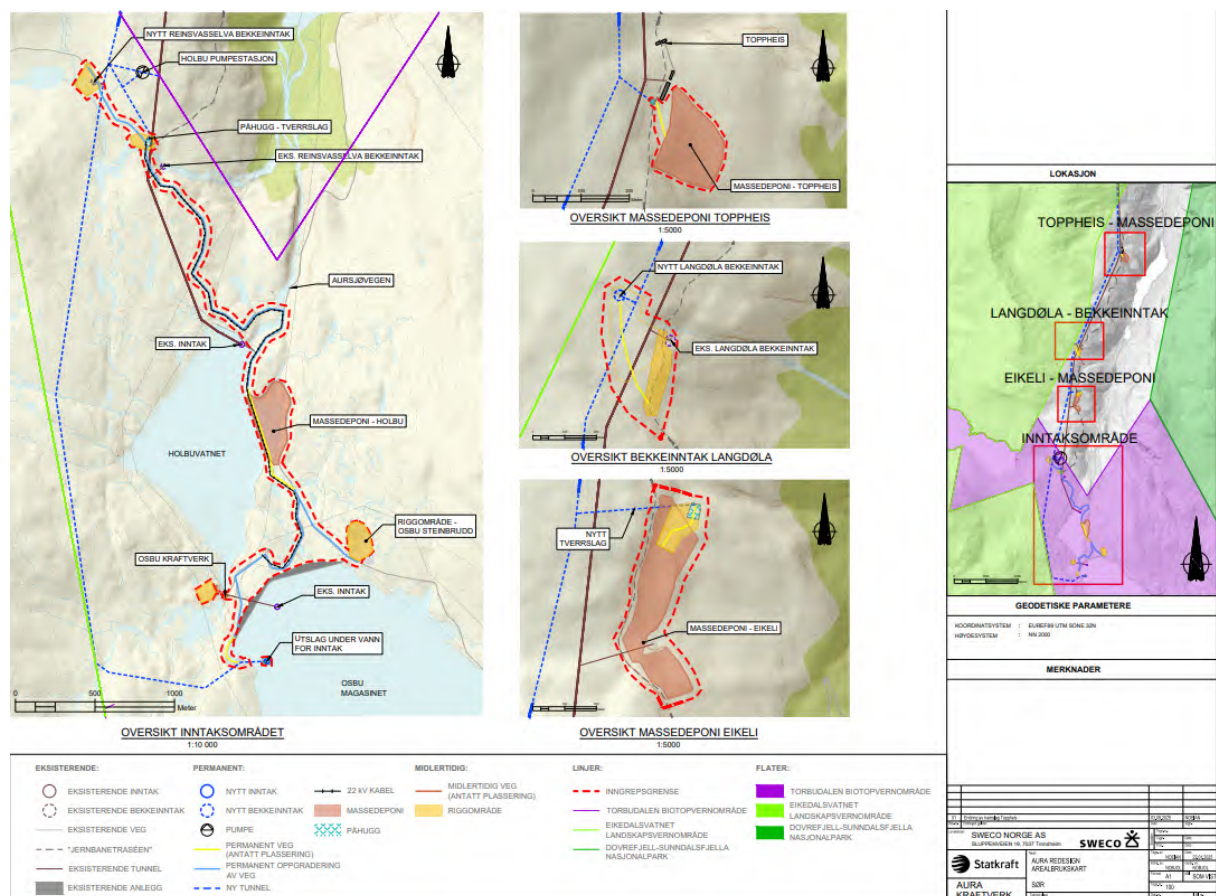
«Aura II kraftverk bygges i fjell og vil erstatte Aura kraftverk og Osbu kraftverk. Kraftverket får inntak i Osbumagasinet, tilløpstunnel parallelt med dagens tilløpstunnel og utløp til Sunndalsfjorden. Kraftverket får installert effekt på 804 MW, og årlig produksjon er beregnet til 2124 GWh. Holbu pumpe bygges i fjell med inntak i dagens tilløpstunnel og utløp til ny tilløpstunnel for Aura II kraftverk. Pumpestasjonen får installert effekt på 2,4 MW og vil overføre vann fra Holbuvatnet, Reinsvassella og Langdøla opp til Osbumagasinet.

...

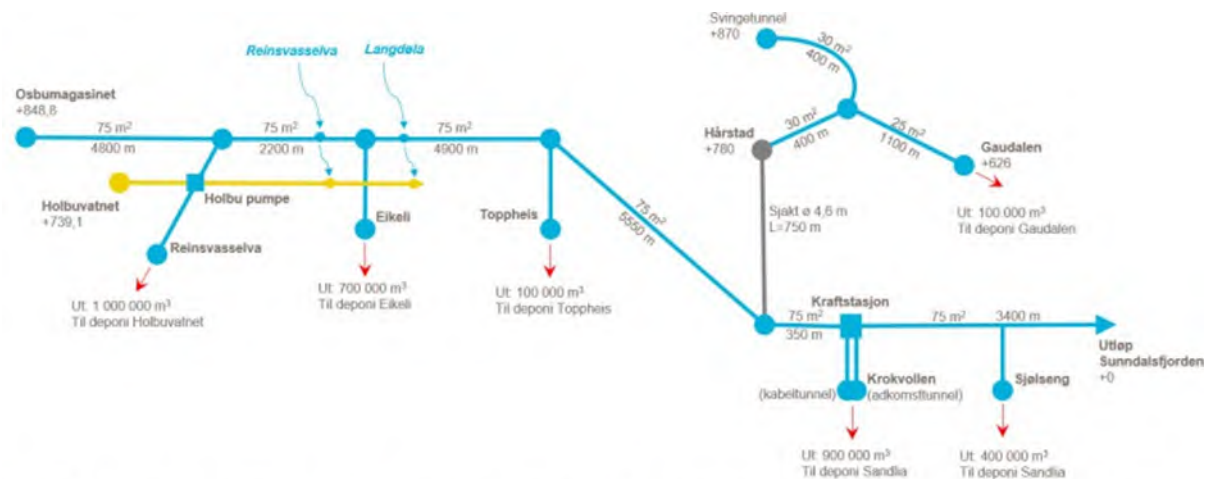
Dagens bekkeinntak i Reinsvassella og Langdøla heves og tas inn på ny tilløpstunnel. Lokalfeltet til Holbuvatnet pumpes opp til Osbumagasinet ved hjelp av Holbu pumpestasjon på 2,4 MW som bygges i fjell ved Reinsvassella mellom ny og gammel tilløpstunnel. Adkomst til Aura II kraftstasjon blir via Krokvollen i Littdalen ca. 3 km fra Sunndalsøra.

...

Tiltaket vil gjennomføres i en arbeidsperiode over omtrent 4 år, hvorav 3 år i fjellet mellom Reinsvassella og Osbumagasinet. Området ligger i Torbudalen biotopvernområde som er opprettet for å ta vare på viktige trekkområder for villrein. Tiltaket vil ha negativ konsekvens for villrein i anleggsperioden. Imidlertid vil riving av Osbu kraftverk være positivt for villrein og landskapsopplevelsen, samt at nedleggelse av Osbu kraftverk vesentlig vil redusere Statkrafts behov for ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av kraftverket.»

Kart: <https://webfileservice.nve.no/API/PublishedFiles/Download/4002d756-10ff-4639-9e7d-ea9afa03cb31/202511633/3447202>

Figur 5. Skjematisk fremstilling av nye tunneler og tversslag i profil med nytt inntak øverst til venstre og nytt utløp nederst til høyre. Oversikt over uttak av tunnelstein. Hovedstørrelser på tunneler. Gjenbruk av øvre del av dagens tiløpstunnel vises med oransje farge. Kilde: Statkraft.

Arbeidet er planlagt gjennomført i løpet av 4 år, med følgende hovedfaser:

- Anleggsarbeidene på lavt nivå ved Krokvollen starter i januar første byggeår, og vil foregå gjennom 4 år.
- *Anleggsperioden på høyt nivå i fjellet, i hovedsak med arbeider gjennom tverrslaget ved Reinsvassella, er antatt å vare i 3,5 år med oppstart i juni. Montasje av elektromekanisk utstyr i inntakshuset ved Osbumagasinet og Holbu pumpestasjon skjer i løpet av 3. byggeår.*
- Anleggsarbeidene i Gaudalen fordeles med veiarbeid første høst, og med oppstart av tunnelarbeidene påfølgende høst. Deretter antas anleggsarbeidene i Gaudalen å pågå gjennom ett år.
- Tverrslaget ved Sjølseng og utløpskonstruksjonen sprenges gjennom 2–3. byggeår. Tidspunkt for gjennomføring av utslag under vann skal tilpasses marint hensyn.
- *Rivearbeidene ved Osbu kraftverk må gjennomføres etter at Aura II kraftverk er satt i drift, det vil si tidligst på høsten året etter idriftsettelse.*

De konkrete tiltakene som skal gjøres er:

Osbu kraftverk

Tiltaket innebærer nedleggelse av driften i Aura kraftverk og Osbu kraftverk.

Nytt inntak i Osbumagasinet

Holbu pumpe

Ny pumpestasjon som legges i fjellhall.

Reinvassella

Hentes 1 000 000 m³ med tunnelstein som skal til deponi Holbuvatnet.

Massedeponi Holbuvatnet

1 000 000 m³ med tunnelstein som skal til deponi Holbuvatnet.

Eikeli

Her skal det deponeres 700 000 m³ med tunnelstein.

Toppheis

Her skal det ut 100 000 m³ med tunnelstein.

Gaudalen

Lages midlertidig vei inn og slå på en luftetunnel som går inn til tunnelen til Aura kraftverk.

Her skal det ut 100 000 m³ med tunnelstein som deponeres ved tunnelåpningen.

For å vise virkningene av Aura II har Statkraft utarbeidet en rekke konsekvensutredninger, herav disse tre som de viktigste for de verdiene nasjonalparkstyret skal sikre:

Landskap

De vesentlige konsekvensene ligger utenfor verneområdene.

Villrein og Naturmangfold

Den antatt største påvirkningen av tiltaket vil være knyttet til anleggsfasen der først og fremst arbeide med sprenging, massetransport og -deponering vil medføre støy og forstyrrelser.

Villrein, som er utredet i detalj i egen fagrapport, blir særlig påvirket i anleggsperioden. Det samme gjelder for fugl i fjellområdene rundt magasinene. Videre vil arealbeslag i naturtyper og funksjonsområder for fugl føre til negative konsekvenser for fagteamet.

Tiltaket vil medføre nye inngrep i form av etablering av nye og utvidelse av eksisterende massedepoier, tverrslag, bekkeinntak og veier som generelt vil gi noe økt samlet belastning innenfor de registrerte funksjonsområdene for villrein i utredningsområdet. Det vil også bli områder berørt av midlertidige tiltak som riggområder og veier. De berørte arealene er registrert som kalvings- og oppvekstområde, sommer- og høstbeiteområde og vinterbeiteområde, samt at de ligger innenfor Torbudalen biotopvernområde.

Samlet konsekvens for fagtema villrein vurderes slik:

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
NATM_V1 Vikebotnen-Stordalen-Aursjøen kalvings- og oppvekstområde	Svært stor verdi	Noe forringet	Middels konsekvens (-) (nedre)
NATM_V2 Snøhetta sommer- og høstbeite	Svært stor verdi	Noe forringet	Middels konsekvens (-) (nedre)
NATM_V3 Snøhetta vinterbeite	Svært stor verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens
NATM_V4 Torbudalen biotopvernområde	Svært stor verdi	Noe forringet	Middels konsekvens (-)
Forvaltningsmål for hele leveområdet		Noe forringet	Noe konsekvens (-)
Samlet konsekvens for villrein			Noe negativ konsekvens
Begrunnelse for samlet konsekvens	Tiltaket vurderes til å gi noe bidrag til økt samlet belastning på villreinens leveområde, noe svekkelse av økologiske funksjoner og noe til ubetydelig innskrenking i funksjonelt leveområde. Det er ikke forventet at tiltakene vil føre til betydelige større konsekvenser enn det som er tilfelle i dagens situasjon, men gitt at det skjer nye inngrep i villreinens funksjonelle leveområde vil dette gi noe negativ konsekvens.		

Statkraft mener:

«Fagutreder (red.: Sweco) vurderer at det ikke er forventet at bygging av Aura II kraftverk vil føre til betydelige større konsekvenser for villrein enn det som er tilfelle med den aktiviteten Statkraft har i området i dag. For å avbøte konsekvenser av eksisterende regulering og finansiære nødvendige utredninger, ble Statkraft i vilkårsrevisjonen for Aurareguleringen i 2021 pålagt å betale 10 mill. kr. til et villreinfond. Statkraft mener derfor det er begrenset med konsekvenser av permanente tiltak som det er behov for å avbøte i dette prosjektet.»

Konsekvenser av forstyrrelser av villrein i anleggsperioden er ikke vurdert i konsekvensutredningen. Statkraft vurderer selv at anleggsarbeidene vil kunne påvirke villrein negativt.

Avbøtende tiltak

Sweco har i sin KU foreslått følgende avbøtende tiltak:

- Rehabilitering av dam Reinsvatnet bør gjennomføres samtidig som bygging av Aura II kraftverk. Dette vil redusere samlet anleggsperiode i fjellområdene rundt magasinene fra maksimalt 8–9 år til 4–5 år. Tiltaket vil begrense permanent og midlertidig påvirkning anleggsperioden medfører på naturmangfold her.

- Gjennomføre minst mulig anleggsarbeid inne i og i umiddelbar nærhet av leveområdet til villrein under kalvingstiden, definert som fra mai til utgangen av juni.
- Terrengtilpasninger for å bedre trekkmulighetene for villrein nedstrøms Osbudammen.
- Fjerne flere tekniske inngrep, i hovedsak Osbu kraftverk med tiliggende bygninger og anlegg.
- Ingen tiltak som direkte eller indirekte legger til rette for økt allmenn ferdsel inn i leveområdet for villrein.
- Legge periodiske vedlikeholdsaktiviteter og lignende som medfører støy eller forstyrrelser i leveområdet utenom de mest sårbare periodene for villrein.

Statkraft skriver videre:

Statkraft er positiv til å se på tilpasninger av anleggsarbeidene i kalvingstiden, og vil vurdere dette nærmere i detaljplan for miljø og landskap. Samtidig må slike tilpasninger vurderes opp mot konsekvensene dette får for anleggsgjennomføringen. Entreprenøren vil trolig være avhengig av å kunne benytte tunnelinnslaget ved Reinsvasselve og deponiet i Holbuvatnet gjennom hele året for deler av anleggsperioden for å sikre en tilstrekkelig fremdrift. Omfattende tilpasninger kan gjøre at anleggsperioden blir lenger. Dette kan være negativt for villrein, fugl og annet vilt. Statkraft er positiv til å tilpasse vedlikeholdsaktiviteter i driftsfasen slik at de kommer minst mulig i konflikt med villrein.

Tiltaket medfører at Osbu kraftverk kan legges ned og rives. Dette vil føre til betydelig bedre isforhold på Holbuvatnet. Dette vil kunne gjøre det lettere for villrein å passere gjennom området. Nedleggingen av kraftverket vil også redusere Statkrafts aktivitet i området, noe som vil redusere menneskelig forstyrrelse av villrein og annet vilt, spesielt vinterstid når det er lite annen aktivitet i området.

Statkraft har vurdert om ytterligere tekniske inngrep nedstrøms Osbudammen kan fjernes. Statkraft vil vurdere dette nærmere i forbindelse med søknad om dispensasjon fra Torbudalen biotopvernområde og vurdere innspill som eventuelt kommer i behandlingen av denne og i NVEs konsesjonsbehandling.

Statkraft planlegger ikke tiltak som direkte eller indirekte tilrettelegger for økt ferdsel inn i fjellet. Gjennom anleggsperioden vil Aursjøvegen holdes stengt for allmenn ferdsel med bom ved Dalen gård mellom første snøfall og til 1. juni slik praksisen er i dag, selv om veien i denne perioden brøytes for anleggstrafikk. For øvrige tiltak rundt reguleringen av ferdselen på anleggsveiene vises det til gjeldende konsesjon som setter vilkår om at disse skal være tilgjengelige for allmennheten.

En tunnel (*red.: Aursjøvegen under Torbuhalsen*) er antatt å måtte ha en lengde på 1–2 km, og en grov vurdering indikere at et slikt tiltak kan ha en kostnad på

100–200 mill.kr. I tillegg kommer kostnader for restaurering av eksisterende vei. Etter Statkrafts vurdering kan dette tiltaket ha effekt for villrein, men kostnadene tatt i betraktning er det ikke aktuelt å gjennomføre.

Statkraft påpeker at det er lagt til grunn at opprustings- og utvidelse av eksisterende kraftproduksjon skal kunne gjennomføres og ha prioritet i arealforvaltningen jf. stortingsmelding for villrein og stortingsmelding for bærekraftig bruk og bevaring av natur.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Torbudalen biotopvernområde er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for villreinen i Snøhettastammen.

Forskriftens § 3.1.1 sier:

Det må ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan forringe villreinen sitt livsmiljø eller hindre villreinen sin bruk av området. Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som oppføring, påbygging og ombygging av bygninger, anlegg og faste innretninger, vegbygging, vassdragsregulering, oppdemninger, oppdyrking av nye arealer, inngjerding av utmarksarealer, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider, sprøyting med kjemiske midler mot løvtreoppslag, innføring av nye dyrearter, plassering av campingvogner og bobiler, etablering og merking av turstier, forurensning og forsøpling. Opplistinga er ikke uttømmende.

Forskriftens § 3.1.2.c sier at forbudet ikke er til hinder for:

Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier, anlegg, gjerder o.l. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller endret bruk av bygninger. Eksisterende veier og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at standarden ved vernetidspunktet opprettholdes.

Forskriftens § 3.1.2.d sier at forbudet ikke er til hinder for:

Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg.

Forskriftens § 3.1.3 sier at en kan gi tillatelse til:

- a. *Ombygging og restaurering av eksisterende bygninger.*
- b. *Mindre tilbygg til eksisterende bygninger.*
- c. *Gjenoppføring av bygninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.*
- d. *Gjenopptakelse av seterdrift på nedlagte setervoller.*
- e. *Gjerding i utmark og bygging av sankekveer.*
- f. *Masseuttak og massedeponering.*
- g. *Etablering, merking og skilting av nye turiststier, herunder bygging av klopper, bruer og sikringstiltak.*
- h. *Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under pkt. 1.2 f)*
- i. *Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.*

Forvaltningsplan

Om tyngre anlegg og inngrep sier retningslinjene:

Ved opprusting / nyanlegg skal stilles strenge krav til ivaretagelse av verneformålet. (Slike søknader skal behandles etter dispensasjonshjemmelen i nml § 48)

...

Om nye inngrep skal kunne tillates, må det foreligge svært tungtveiende samfunnsinteresser av nasjonal verdi. Om inngrep tillates, må man velge de tekniske løsninger som gir minst skade på verneformålet, også om dette gir merutgifter i forhold til andre løsninger.

Vurdering

Generelt

En konsesjon for vassdragsutbygging er en ramme for utbyggingen og skal vise konsekvensene av tiltaket. Tiltaket blir detaljert beskrevet i en egen detaljplan for miljø og landskap som kommer i etterkant av at konsesjon er gitt. Konkrete vilkår til utforming og plassering av de ulike elementene i vassdragsutbyggingen vil derfor komme senere. Uttalelsen nasjonalparkstyret skal komme med vil derfor måtte være på et overordnet nivå.

Første utbygging av Auravassdraget ble gjennomført på 50-tallet, med tilleggsutbygginger på 60- og 70-tallet. Aura II er derfor en ny utbygging av et gammelt vassdragsanlegg, der de negative virkningene av tiltaket delvis kan omgjøres, samtidig som en får mer kraft ut av et eksisterende inngrep.

Statkrafts egne konsekvensutredninger viser at Aura II i noen grad vil påvirke verneverdiene både i selve anleggsområdet, men også i områdene rundt. Dette kommer i tillegg til den virkningen hele vassdragsutbyggingen over tid har hatt på naturverdiene, særskilt levetilstandene og trekkmulighetene for villreinstammen i Snøhettaområdet.

Aura-utbyggingen er hovedårsaken til at reinen i Snøhettaområdet har en dårlig tilstand, jf kvalitetsnormarbeidet. Villreinen er hovedverneformål i de fleste av verneområdene. Dovrefjell nasjonalparkstyre forvalter og uttalelsen til konsesjonssøknaden vil derfor i hovedsak omhandle forholdet til reinsstammen i Snøhettaområdet.

Dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 - unntaksbestemmelsen

Noen av tiltakene som beskrives i søknaden må behandles etter naturmangfoldlovens dispensasjonshjemmel i § 48, siden temaene ikke er spesifikt nevnt i verneforskriften. Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt.

Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Dispensasjon må heller ikke gis om vilkårene er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

I foreliggende sak vil en kunne vurdere om vesentlige samfunnsinteresser er relevant, med naturmangfoldloven § 48 første ledd tredje alternativ som hjemmel for dispensasjonen. En må da vurdere om tiltaket må anses som en "vesentlig samfunnsinteresse" og at det ikke finnes bedre alternativer utenfor verneområdene.

Aura II vil gi mer kraft til en mindre kostnad (økonomi og naturverdier) dersom utbyggingen gjøres på rett måte. Nasjonen er avhengig av kraft og det er en nasjonal målsetting at eldre kraftanlegg skal oppgraderes for å oppnå dette. Slike oppgraderinger kan ikke gjøres på

nyanlegg i uberørte områder. Slik sett finnes det ikke alternative utbyggingsprosjekter som kan erstatte Aura II.

Dersom avbøtende tiltak gjennomføres i stor nok grad og at det settes klare vilkår for både anleggs- og driftsfase, kan dette på sikt bli en fordel for verneverdiene. Området er allerede sterkt berørt og årsaken til at Snøhettareinen sliter er i vesentlig grad en følge av vassdragsutbyggingen. Gjennom gode, avbøtende tiltak kan de planlagte tiltakene i biotopvernområdet snus til en fordel for villreinen.

Samtidig er det viktig at staten selv tar ansvar for sine handlinger og gjennom dette prosjektet legger til rette for en bedring av situasjonen for flora og fauna.

Konsekvensutredninger og dokumentasjon

Sweco omtaler i konsekvensutredningen for villrein en viss usikkerhet omkring påvirkningen av tiltaket på reinen, men at det får begrenset konsekvens for konklusjonen. Forvalter mener at denne usikkerheten er en svakhet i vurderingen til Sweco.

Når tilstanden i villreinområdet allerede er dårlig, trekk vest-øst er identifisert som en kritisk flaskehals og tiltaket gir ny belastning, burde usikkerhet gitt en strengere konsekvensvurdering og ikke en modererende effekt.

Konsekvensutredningen omhandler ikke fullt ut anleggsfasen, men Sweco har tatt med en kort beskrivelse og forslag til avbøtende tiltak. Anleggsarbeidet vil gå over flere år og det er viktig at de negative konsekvensene av arbeidet blir minimalisert.

Anleggsområdene er i nærhet til reinens kalvings- og oppvekstområdet vest for Torbudalen. Forvalter mener det er viktig å unngå forstyrrende virksomhet i perioden fram til utgangen av juni. Selv om dette kan forlenge anleggsperioden, så er forsommeren viktig for reinen for å opparbeide god kondisjon og overlevelse. Det er bedre at denne perioden skjermes enn at den totale anleggsperioden reduseres. Forvalter foreslår derfor at samme vilkår for anleggsperiode fastsettes for Aura II som for arbeidene på Reinsvassdammen, med anleggsstart tidligst 1. juli.

Avbøtende tiltak - nyanlegg

Fagutreder har foreslått følgende tiltak for å redusere tiltakets konsekvenser for villrein:

- Rehabilitering av dam Reinsvatnet bør gjennomføres samtidig som bygging av Aura II kraftverk. Dette vil redusere samlet anleggsperiode i fjellområdene rundt magasinene fra maksimalt 8–9 år til 4–5 år. Tiltaket vil begrense permanent og midlertidig påvirkning anleggsperioden medfører på naturmangfold her.
- Gjennomføre minst mulig anleggsarbeid inne i og i umiddelbar nærhet av leveområdet til villrein under kalvingstiden, definert som fra mai til utgangen av juni.
- Terrengtilpasninger for å bedre trekkmulighetene for villrein nedstrøms Osbudammen.
- Fjerne flere tekniske inngrep, i hovedsak Osbu kraftverk.
- Ingen tiltak som direkte eller indirekte legger til rette for økt allmenn ferdsel inn i leveområdet for villrein.
- Legge periodiske vedlikeholdsaktiviteter og lignende som medfører støy eller forstyrrelser i leveområdet utenom de mest sårbare periodene for villrein.

Avbøtende tiltak må skilles for anleggsfasen og driftsfasen.

NVE har nylig avklart at de ikke vil utsette arbeidet med Reinsvassdammen, slik at dette avbøtende tiltaket ser ut til å utgå. Dette innebærer en ytterligere forstyrrelse i og i umiddelbar nærhet til reinens kalvings- og oppvekstområder og vil forlenge denne forstyrrelsen over flere år.

Sweco foreslår også at anleggsarbeid i og i umiddelbar nærhet til villreinsens leveområder i kalvingstida ikke skal startes før 1. juli. Det er viktig å påpeke at hele anleggsområdet ligger i umiddelbar nærhet til reinens kalvings- og oppvekstområder.

I anleggsfasen er det også viktig å ha kontroll på ferdseien langs vegene, slik at den samlede ferdseien inn i området ikke øker pga brøytete veger og tilrettelegging for mer og tyngre trafikk. Campingforbud og regulerte åpningstider må vurderes.

I driftsfasen foreslår fagutredet at flere tekniske inngrep, deriblant Osbu kraftverk, fjernes. Forvalter mener dette er positivt dersom en med dette mener at alle tekniske installasjoner nedstrøms Osbudammen fjernes. I tilknytning til Osbu kraftverk ligger også flere andre bygninger. For å kunne få effekt på reinens trekkmuligheter nedenfor Osbudammen er det viktig at disse også fjernes.

Det må stilles krav om terrengtilpasninger nedstrøms Osbudammen, og at det skal forsøkes og reetablere det historiske gamle villreintrekket i området. Statkraft har foreslått en massefylling i Holbuvatnet, og legge om eksisterende bilvei i dette området, noe av disse massene kan brukes til å reetablere et gammelt trekk mellom villreinområdene og legge til rette for en terskel/er i Holbuvatnet.

Det må også sees på om det kan lages en mulig passasje for trekk i området, ved nytt pumpehus/dammen. Da villreinen i dag oftere kommer ned den fjellryggen mot dammen.

Sammen med fjerning av bygninger/infrastruktur nedstrøms Osbudammen vil dette kunne være med på å reetablere reinstrekket.

Forholdet til tiltaksplan for villrein i Snøhettaområdet

Tiltaksplanen slår fast at Snøhetta villreinområde har dårlig tilstand, særlig når det gjelder funksjonelle trekkpassasjer, og at det er nødvendig med målrettede og samordnede tiltak for å stoppe negativ utvikling og bedre villreinsens leveområder. Et sentralt premiss i planen er at videre forringelse ikke er forenlig med målsettingene, og at alle sektorer som påvirker området må bidra til forbedring.

Statkraft, som et heleid statlig selskap, har et særlig ansvar for å følge opp statens egne mål og prioriteringer for villreinforvaltningen. Selv om tiltaksplanen ikke er juridisk bindende, representerer den et tydelig styringssignal om hvordan staten forventer at inngrep og aktiviteter i Snøhetta villreinområde skal håndteres.

Dette gjelder også NVE som ansvarlig myndighet for å fastsette konsesjonsvilkår.

Tiltaksplanen peker på at fragmentering som følge av infrastruktur og tekniske inngrep er en hovedårsak til dagens utfordringer i Snøhetta, og at gjenoppretting og styrking av funksjonelle trekkpassasjer er blant de viktigste tiltakene for å oppnå bedre tilstand. Nye kraftutbygginger i området kan ikke vurderes isolert ut fra prosjektets direkte påvirkning alene, men må ses opp mot om tiltaket bidrar til eller motvirker måloppnåelsen i tiltaksplanen.

På denne bakgrunn mener forvalter at Statkraft ikke bare har et ansvar for å begrense skade gjennom prosjektspesifikke avbøtende tiltak, men også et ansvar for å bidra aktivt til tiltak som støtter opp under tiltaksplanens mål. Dette kan innebære økonomiske bidrag til tiltak som forbedrer funksjonelle trekkpassasjer, redusere barriereeffekter og bidrag til redusert samlet belastning i Snøhetta villreinområde.

Tiltaksplanen for Snøhettareinen legger et klart ansvar på Statkraft og NVE for å bedre villreinens levevilkår gjennom å legge til rette for at den enklere kan trekke øst/vest gjennom Aursjøområdet. Eventuelle konsesjonsvedtak må reflektere dette særskilte ansvaret.

Forvalter mener at NVE i et evt konsesjonsvedtak må sette krav om at Aursjøvegen stenges for gjennomkjøring (som beskrevet i tiltaksplanen) og at vegen til Reinsvatnet og Grønvolsteinen stenges for allmenn motorisert ferdsel med bom.

Disse avbøtende tiltakene vil kunne legge til rette for reinstrekket øst/vest og være et viktig bidrag for å bedre levevilkårene for Snøhettareinen. Samtidig vil storsamfunnet rette opp deler av de ulempene Aursjøbyggingen har påført naturverdiene de siste sytti årene.

Tiltak som må behandles etter verneforskrift

Verneforskriften for Torbudalen sikrer at eksisterende kraftanlegg kan vedlikeholdes og driftes, men er klar på at nyanlegg er søknadspliktig. Nyanlegg må da vurderes opp mot formålet med vernet av Torbudalen, der hovedverneformålet er å sikre viktige trekkområder og binde sammen beite- og kalvingsområdene for Snøhettareinen.

Dette innebærer at alle inngrep, installasjoner, bygninger, massetak, massedeponi, riggområder og andre fysiske tiltak/anlegg innenfor Torbudalen biotopvernområde må omsøkes og behandles etter verneforskrift. Det meste av dette kan trolig avklares av Dovrefjell nasjonalparkstyre i forbindelse med høringen av en detaljplan for miljø og landskap for Aura II.

Tiltak som kan virke inn på verneverdiene i nærliggende områder

Selv om de fysiske tiltakene som skal behandles etter verneforskrift ligger innenfor Torbudalen biotopvernområde, så vil utbyggingen få konsekvenser for andre verneområder og villreinens leveområde.

Dovrefjell nasjonalparkstyre er derfor opptatt av at utbyggingen gjennomføres slik at ulempene for villreinen og andre verneverdier minimaliseres. De avbøtende kravene som er nevnt over er derfor essensielle.

Det eneste nye anlegget i Aura II er det som skal utføres i Gaudalen. Selv om dette ligger utenfor verneområdene, så vil tiltak i dette området ha påvirkning på villreinens arealbruk. Forvalter stiller seg derfor bak villreinnemndas vurderinger omkring lufttunnelen i Gaudalen.

Oppsummering

Utbygging av Aura II kan ha stor samfunnsnytte og bedre situasjonen for villreinen i Snøhettaområdet dersom de avbøtende tiltakene som vi foreslår gjennomføres:

- Osbu kraftverk med alle bygninger og anlegg rives
- Restaurering av trekkmuligheter for reinen nedstrøms Osbu
- Anleggsdrift kun i perioden 1/7-31/3
- Stenging av Aursjøvegen på Torbuhalsen, jf. tiltaksplanen for Snøhettareinen
- Stenging av vegene til Reinsvatnet og Grønvolstein for allmenn ferdsel

